

MARTINSKÝ Evanjelik

2016/3-4

ROČNÍK 23

Ježiš – priateľ detí

Prinášali k Nemu aj nemluvičatá, aby sa ich dotýkal. Keď to videli učenici, dohovárali im. Ale Ježiš si ich zavolał a povedal: Dovoľte deťom prichádzať ku mne, a nebráňte im, lebo takýchto je kráľovstvo Božie. Veru, hovorím vám: Kto by neprijal kráľovstvo Božie ako dieťa, nikdy nevojde do neho.

L 18, 15 - 17

**Pozývame vás na detské služby Božie
každú druhú nedeľu v mesiaci.
Prichádzajte medzi nás!**

.....aby ste boli bez úhony a úprimní, bezvadné deti Božie uprostred tohto prevráteného a skazeného pokolenia, v ktorom sa javíte ako jasné hviezdy vo vesmíre.“

F 2, 15

Na počiatku bolo Slovo. V Slove bol život.
 Len Slovom sa mohol hýbať svet.
 Nad svetom i pod svetom bol v Slove Boží zvod.
 Bez Slova Vesmíru niet. Života niet.
 Reformácia, to nebol človek
 so svojím ľudským „nechcem a chcem“.
 Boh poslal Slovo do našich tiem.
 Stalo sa Svetlom.
 Skrze to Slovo nastal v nás vnem.
 Reformácia bolo Slovo,
 ktoré Boh vložil do prázdnych ľudských úst.
 Človek tak musel Božiu pieseň hústť.
 Boh ho len skúšal, či zvesť verne odovzdá,
 či svoje ľudské k tomu nepridá...

Reformácia je:

Keď

Na Božom Slove visí naša duša.

MICHAL SLAVKA

VLHKÉ ŠLAPAJE

*Svetlo pravdy Tvojej, Bože Hospodine,
 nikdy nevyhasne, v tmách sa nerozplynie.
 Dopustiš i mraku sadnúť na svet duší,
 no rek silný vždy ho v Tvojom mene skruší.
 Tak ho rozbil niekedy muž dľa Tvojho slova -
 zrodila sa cirkev, svitla doba nová.
 Na tie slávne deje zbožne spomíname
 s prehlbokou vďakou v tichom našom chráme.
 Ó, svät' s nami, Pane, žehnaj svojmu dielu,
 utvrď vieru v nás a popraj myseľ smelú!
 Za čistotu slova stáť i za sviatosťi -
 až sa časy zmenia,
 svätosť presvedčenia
 spojí nás tam s Tebou nebies na výsosti!*

MARTIN RÁZUS

PAMIATKA REFORMÁCIE

Milí bratia a sestry,

Martinský evanjelik, ktorého nové číslo držíte v ruke, signalizuje aj v našom cirkevnom zbore posledný rok príprav na päťstočné slávenie Pamiatky reformácie. Nadchádzajúci jubilejný rok chce byť pre nás všetkých pozvaním a výzvou k správne porozumeniu reformačných zásad a myšlienok, založených na biblickej pravde. Nesmie však zostať len pri spomienkach a nebiblickom, nezdravom glorifikovaní postáv reformácie, ako to neraz medzi nami, evanjelikmi, býva.

Je potrebné v duchu postreformačného hesla *Ecclesia semper reformanda* (cirkev neustále sa reformujúca) nechať sa slovom Božím, ktoré práve Reformácia vyzdvihla na svetlo sveta, osloviť a reformovať. Pretože aj dnešný náboženský svet je nápadne podobný tomu stredovekému. Napriek veľkolepej cirkevnej okázalosti, politickému vplyvu cirkvi a naopak, rečiach o kresťanskej Európe atď. zažívame časy ohromujúcej náboženskej nevedomosti. Žijeme vlastne vo veku novej temnoty a stratili sme duchovnú orientáciu. Potkýname sa na črepinách rozbitých vzťahov, spochybňovanej tradície, relativizovaných hodnôt a istôt. Všetko nás to omína, ale nevieme, čo s tým. Stredoveký strach z pekla nahradil novodobý strach z ľudí. Človek stojí celkom zmätený, vystrašený a mylne hľadajúci útechu v blahobyte a mamone. Práve toto je ten človek, ku ktorému nás Pán Boh posielal s reformačným posolstvom a poslaním.

Čo urobíme, aby sa pravda Evanjelia o slobode a záchrane strateného, ale vo svojom pohodlí celkom spokojného človeka dotkla? Toto je zásadná otázka, keď sa pýtame na význam Reformácie. A nie je to iba záležitosť vysokých predstaviteľov cirkvi, ale aj prostých kresťanov: moja i tvoja osobná.

Čo JA urobím pre to, aby mohla byť nastolená otázka Martina Luthera: ako nájsť milostivého Boha? Čo JA urobím pre to, aby moja rodina bola kresťanská, aby lepšie fungoval môj zbor: besiedka, mládež, spevokol, biblické hodiny, aby sa mal kto s anonymnými alkoholikmi pomodliť...?

Želám si, milý čitateľ, aby si sa na Reformáciu pýtal osobne formulovanými otázkami, aby si sa nechal reformačnou atmosférou hľadania Pravdy osloviť, meniť a sám seba každý deň nanovo reformovať. Som presvedčený, že to bude správna príprava na jubilejný rok Reformácie, do ktorého vstupujeme s cieľom nájsť milostivého Boha.

MILAN KUBÍK,
zborový farár s láskou

KONVENT VD ECAV 28. 5. 2016 PREŠOV

Prosíme Ťa, Bože svätý, svoju cirkev zachovaj, očisti ju, zachráň pravdou, odvahu nám k tomu daj. Svojím zrakom pozri nás, daj nám vidieť, čo vidíš Ty, zmiluj sa nad nami Pane, do nemých slov odetý. Amen.

Vtedy obrátil sa Pán a pozrel na Petra. I rozpomenul sa Peter na slová, ktoré mu Pán povedal: Skôr, ako kohút dnes zaspieva, tri razy ma zaprieš. Vyšiel a žalostne zaplakal.

L 22, 61 – 62

Dôstojní bratia biskupi, vážení bratia dozorcovia, vážení konventuáli,

po roku sa stretávame na dištriktuálnom konvente VD, aby sme hodnotili ubehnutý rok, ktorý je za nami, reálnym pohľadom pozerali na prítomnosť, v ktorej žijeme, a stanovili si ciele a plány, ktoré v roku 2016 chceme s Božou pomocou dosiahnuť.

Každý konvent cirkvi je totiž pohľadom do troch časových dimenzií: do minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Tie sa prepájajú, úzko spolu súvisia a nedajú sa oddeliť.

Pri takomto skúmavom pohľade zostávame stáť v rozpakoch. V pamäti máme našich veľkých evanjelických predkov, ktorých výročia si radi pripomíname a na ich mená sa odvolávame. Vieme o nich, aké krivdy znášali za pravdu Kristovu a čo všetko museli obetovať, aby zostali verní Jeho slovu a poslaniu, ktoré im Pán Boh dal. Ako hodnotiť dnešok – prítomnosť, respektíve nedávnu minulosť? Udalosti nedávnych mesiacov traumatizujú cirkev a u mnohých evanjelikov vyvolávajú smutnú otázku: Ako sa len na toto všetko môže Pán Boh pozeráť?

Takto položená otázka z úst starého brata kurátora v našom Košickom senioráte ma inšpirovala k dnešným slovám a skúsím sa spolu s vami zamyslieť nad odpoveďou na otázku: Ako sa na toto všetko môže Pán Boh pozeráť? Lebo odpoveďou pre mnohých radových evanjelikov je konštatovanie, že Pánu Bohu je jedno, ako a čím Jeho cirkev žije. A od tohto konštatovania je veľmi blízko k otázke, či Pán Boh vôbec je?

Kto má citlivé srdce, ten vidí, že ľudia sú skutočne zneistení a rozčarovaní z toho, že miesto, ktoré by malo byť domom modlitby, sa neraz mení na bojové pole a veľké šachové partie, kde sa strategicky rozdávať ťažké údery s cieľom dosiahnuť svoj zámer.

Priznám sa, biblický text, ktorý som si zvolil ku kázni, mi je veľmi blízky. Je veľmi výpovedný napriek tomu, že Pán Ježiš Kristus v ňom nepovie ani jedno slovo. A predsa v Jeho pohľade je povedané všetko. Priama reč očí medzi Kristom a Petrom je veľkým odkazom aj pre nás.

Urobiac premisu medzi minulosťou a prítomnosťou, keď sa zdá, že Kristus mlčí aj dnes, je v rovnakom nemom pohľade povedané všetko, čo máme vidieť a počuť. Kristus totiž nemlčí, ale priamo pozerá do očí aj nám. Čo asi povedal svojím pohľadom Petrovi? Pýtam sa na tomto konvente: **Ako nám do očí pozerá Pán Ježiš Kristus?**

V prvom rade je Petrovi adresovaná výčitka: Peter, zlyhal si! Zradil si, hoci si sa dušoval, že ma nikdy neopustíš. Bol si so mnou všade, kde som chodieval, bol si svedkom divov a zá-

zrakov, ktoré som vykonal, videl si, ako dokážem rozmnožiť chleby a ryby – nasýtiť zástupy, videl si, akú mám moc, že dokážem vyliečiť nevyliečiteľné, utíšiť more a kriesiť z mŕtvych, ale ty si sa zľakol tých, o ktorých som ti hovoril: *Nebojte sa tých, ktorí zabíjajú telo, ale dušu nemôžu zabiť...* Akoby mu Kristus Pán povedal: Vidiš, Peter, a taký si bol silný v slovách: *Keby ťa aj všetci opustili, ja ťa nikdy neopustím.* Vidiš, Peter, to isté na sebe samom, čo vidím na tebe ja?

Ak by sme na sebe pocítili Kristov pohľad, ako nás on dnes vidí, tak by sme s hrôzou pocítili žiaľ nad sebou samými. Videli by sme sa nie ako tí, ktorí sa za každú cenu bijú do prs so slovami: Nikdy ťa neopustím, ale videli by sme sa ako tí, ktorí zlyhali a svojím záujmom chceli podriaďiť samotného Krista. Videli by sme sa pravdivo, tak ako nás vidí nielen Kristus, ale aj radovi evanjelici v našej cirkvi.

V druhom rade sa Peter mohol vidieť ako zbabelec. Áno, Pán Ježiš má pochopenie pre ľudskosť, ku ktorej patrí aj zbabelosť, ale pred ňou neprestajne varuje. Hovorí: *Nebojte sa!*

Peter na tieto slová akoby zabudol a dušoval sa pred služobnou dievkou, že Krista vlastne ani nikdy nevidel, nezná ho a vlastne o ňom nič nevie. Paradoxne, kým bol s Kristom, oháňal sa mečom a silnými rečami, ale keď bol vystavený kritickej situácii, volil cestu zbabelosti.

Milí konventuáli, nevidíme pri pomyselnom pohľade do Kristových očí rovnaké obvinenie? Nepovedal by aj nám, že sme zbabelí? Pritom nie je hriechom pýtať sa, povedať svoj názor, či sa to niekomu páči, alebo nepáči, nie je hriechom mať pluralitu názorov, nie je hriechom nesúhlasiť s tým, čo sa okolo nás deje, nie je hriechom byť so svojím názorom osamoteným, nie je hriechom stáť si za slovom, veď sme v cirkvi, kde naše áno má byť áno a nie má byť nie! Veď nám všetkým by malo ísť o to, aby sme boli, aj pozerajúc do histórie našej cirkvi, vernými svedkami pravdy Kristovej. Ale ak sa budeme skrývať po kútoch a záhradách a hľadať cestu osobnej záchrany s cieľom zachrániť si vlastnú kožu, nielenže budeme naďalej celému Slovensku na smiech, ale priama reč Kristových očí nám to povie rovno: Si zbabelec, Peter!

Ježišov nemý, a predsa mnohohovoriaci pohľad nás má priviesť na kolená. Peter si s hrôzou uvedomil svoj hlboký pád a neskúšal sa vyvinúť prostredníctvom grémíí, nevyhovárал sa na momentálnu situáciu, na skrat v konaní, neospravedlňoval sa Kristovi, ale vstúpil do seba a horko nad sebou zaplakal.

Vieme, milí konventuáli, plakať nad sebou a svojimi zlyhaniami? Vieme si my v cirkvi Kristovej vôbec ešte priznať vlastnú chybu? Vieme my vôbec cítiť vinu a vyvodiť z nej osobné dôsledky? Ak toto nevieme, tak sa nachádzame niekoľko veršov pred týmto príbehom a búšime sa do prs: Ja ťa nikdy nezradím! Ak tak však vieme urobiť, potom to musí byť viditeľné, možno nie ostenatívne skonštatované, že vieme, ale musí to byť vnútorné prepodenie z pozície suverenity na pozíciu omilosteného hriešnika, ktorému sa Kristus stále pozerá do očí.

Keď sa Pán Ježiš Kristus pozrel Petrovi do očí, dal mu čas na zmenu. Do ich najbližšieho stretnutia malo uplynúť mnoho hodín, počas ktorých si Peter mohol uvedomovať zúfalosť svojho vtedajšieho konania.

Rovnako čas máme aj my všetci, stále žijúci v čase Kristovej milosti. Ale ten čas treba využiť na zmenu nášho myslenia, našich postojov a nášho cítenia tak, aby sme v tejto službe

Bohu a cirkvi neoklamávali samých seba, akí sme my mocní a verní, ale aby sme si uvedomili, že sme služobníkmi, nehodnými, a predsa vyvolenými na službu Pánovi.

Nakoniec v Kristovom pohľade do Petrových očí zaiste nechýbalo pochopenie aj odpustenie. Už zo svojej podstaty Pán Boh nie je krutý a pomstychtivý. Isto rozumel správaniu Petra a iste rozumie i mnohým našim alibistickým postojom a konaniu. Ale bolelo Ho to. A bolí Ho to aj teraz, keď vidí a hľadá do očí nám, ktorí odvraciam hlavu, len aby sme sa častokrát nestreli s Jeho pohľadom .

Nemá to tak byť. Práve naopak, priamy Kristov pohľad premenil Petra a stal sa z neho iný Peter. Kiežby sme aj na tomto konvente pocítili istotu, že Kristus je stále pri nás a hľadá na nás, ako konáme, hovoríme a myslíme. A nemo nám kladie otázku: Vieš, komu si uveril? Ak si ju sami zodpovieme, naše postoje a stanoviská nebudú ani zbabelé, ani alibistické, ani egoistické, ale budú v plnej zodpovednosti pred Kristom, ktorý sám je hlavou našej cirkvi.

Kiežby nám k tomu Duch Svätý pomáhal. Amen.

JÁN HRUŠKA,
senior Košického seniorátu ECAV

PETER ZAPIERA JEŽIŠA. JEŽIŠ PRED VEĽKŇAZMI

Vtedy prápor vojska, veliteľ a židovskí sluhovia zlapali Ježiša, poviažali Ho a viedli najprv k Annášovi; bol totiž tesťom Kajfášovi, ktorý bol toho roku veľkňazom. A Kajfáš to bol, ktorý poradil Židom, že je lepšie, aby jeden človek umrel za ľud. Šimon Peter však nasledoval Ježiša, aj iný učeník. Tento učeník bol známy veľkňazovi a vošiel s Ježišom do veľkňazovej dvorany, ale Peter zostal von pri dverách. Potom vyšiel ten druhý učeník, ktorý bol známy veľkňazovi, prehovoril s vrátničkou a voviedol Petra. I riekla vrátnička Petrovi: Či nie si aj ty z učeníkov toho človeka? On odpovedal: Nie som! A stáli tam sluhovia a strážcovia, ktorí si nakládli ohňa, lebo bola zima, a zohrievali sa. Aj Peter stál medzi nimi a zohrieval sa. A veľkňaz vypytoval sa Ježiša na Jeho učeníkov a na Jeho učenie. Ježiš mu odpovedal: Ja som verejne hovoril svetu. Vždy som učil v synagóge a v chráme, kde sa schádzali všetci Židia, a nič som nehovoril tajne. Čo sa spytuješ mňa? Spýtaj sa tých, ktorí počuli, čo som im hovoril - oni vedia, čo som hovoril. Ako to povedal, jeden zo strážcov, ktorý tam stál, udrel Ježiša po tvári a povedal: Či tak odpovedáš veľkňazovi? Ježiš mu odpovedal: Ak som zle hovoril, vyďaj svedectvo o zlom, ale ak dobre, prečo ma biješ? Nato Ho Annáš poslal poviazaného ku veľkňazovi Kajfášovi. A Šimon Peter stál a zohrieval sa. I povedali mu: Či nie si aj ty z Jeho učeníkov? On zaprel a povedal: Nie som! Ale jeden z veľkňazových sluhov, príbuzný toho, ktorému Peter odťal ucho, mu povedal: Či som ťa nevidel s Ním v záhrade? Peter však znova zaprel; a hneď kohút zaspieval.

13. 3. 2016

Kto nám vládne?

Za ruku veď ma, Pane, Ty sám ma veď, len s Tebou neprestajne nech kráčam vpred.

Bez Teba neviem ďalej, kadiaľ ísť mám, Ty zostaň pri mne stále a veď ma sám.

Len Tebe sa oddávam celým srdcom a veriť neprestávam v dobrom i v zlom.

Pri nohách Tvojich denne keď sedieť smiem, nech stane sa, čo stane, daj veriť len.

Ak plnosť Tvojej moci necítim hneď, viem predsa, Ty so mnou si, ja kráčam vpred

za Tebou odhodlane až k nebesám, za ruku veď ma Pane, Ty veď ma sám. Amen.

(ES 484)

Nikto nemôže slúžiť dvom pánom. Lebo buď to jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridržať a druhým pohrdne. Nemôžete slúžiť Bohu aj mamone.

Mt 6, 24

Milí bratia, milé sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Dnešná nedeľa, piata pôstna, nesie v sebe latinský názov „Judica“. Sprítomňuje nám tak ten moment, atmosféru, v ktorej židovská rada, nazývaná aj Synedrium, rozhodla o smrti Pána Ježiša Krista. Aká to moc sa skrýva v rukách tých, ktorým bolo dovolené vládnuť! To vidíme na rozhodnutí veľkňaza a zodpovedných, ktorí Božieho Syna posielajú na kríž. Čo je to za sila, bratia a sestry, zodpovednosť, v ktorej človek rozhoduje aj o samotnom Bohu! Silu, vážnosť, zodpovednosť, ale aj nebezpečenstvo takéhoto privilégia si o to viac uvedomujeme najmä v súvislosti s nedávnymi parlamentnými voľbami, ich výsledkami a najmä tým, kto nám bude vládnuť. Chladné kalkulácie, kompromisy, počítanie hlasov, horúčkovité hľadanie riešenia politických lídrov nám pripomínajú tú scénu z evanjelia tak, ako sme ju počuli z pašiového čítania, kde Kaifáš, ktorý bol v tom roku veľkňazom, im povedal: „Vy nič neviete, ani neuvádzite, že lepšie bude pre vás, keď jeden človek umrie za národ a nezahynie celý ľud. Od toho dňa boli rozhodnutí, že Ho zabijú.“ Čo by bolo najlepšie, aby ostala ovca celá a vlk sa predsa len trochu najedol. Slová o voľbe väčšieho či menšieho zla sú však obrazom bohaprázdnoty tohto nášho národa. Pretože to, kto nám bude vládnuť v národe, sa nezačína pri volebných urnách, ale omnoho skôr. Začína sa to pri kolíske našich detí a vnúčať, na akú cestu ich ako rodičia postavíme, do akej školy ich pošleme, s akou partiou kamarátov sa im dovoľme stretávať, či ich aj po krste ešte pred Pána Boha niekedy privedieme, čo im ako dôležité v živote ukážeme, čo ich naučíme, aby – keď raz prídu k voľbám – nestáli pri tých urnách úplne bezradní, pretože vláda bude nakoniec obrazom mojich i tvojich hodnôt, ktoré v živote máme.

Pred rokom nám z konfirmačnej výučby odišiel jeden chlapec, ktorého som pred pár dňami pozval na stretnutie. Mali sme veľmi otvorený rozhovor. Povedal mi: „Pán farár, ja som prestal veriť. Nemôžem veriť ničomu, čo nie je, čo neexistuje, čo nevidím, čo necítim.“ Bolo vidno, že si prešiel ozaj ťažkým obdobím zápasov a hľadania. Pýtal som sa ho aj na názor jeho rodičov. Povedal mi: „Mame na tom vôbec nezáleží a otec mi povedal, že som už dosť veľký, aby som sa rozhodol sám.“ Spolužiaci v škole za jeho vieru nebojujú, hoci chodí na Evanjelickú spojenú školu, a čo je najhoršie, ani jeho bývalí spolukonfirmandi. Vlastne nemá nikoho, kto by s ním o jeho vieru zápasil, ale má desiatky takých, čo ho v jeho nevere budú podporovať a budú za ním stáť. Povedal som mu, aby o tom ešte popremýšľal a za vieru v Pána Boha zabojoval. A že nech sa ukáže, lebo si ho aj tak ešte nájdem.

Ako ľahko sa robí tomu zlému, bratia a sestry, ak si jeden druhého ani nevnímate. A tak sa otázka „kto nám bude vládnuť v národe“ stáva otázkou „kto nám vládne v našom živote“ v tom najužšom, najosobnejšom zmysle slova. Pre nás kresťanov je to otázka v prvom rade duchovná. Pán Ježiš to naliehavo naznačuje v slovách: „Nik nemôže slúžiť dvom pánom. Nemôžete slúžiť Bohu aj mamone.“ Tu sa začína smerovanie nášho života, aj celého nášho národa. Komu budeme slúžiť? Tu sa však, bratia a sestry, začína niečo omnoho vzácnejšie a väčšie. Tu sa začína náš zachránený, nový, Bohom vykúpený život, popri ktorom je ten náš občiansky a národný len akýmsi odleskom. Pán Boh nás cez slová svojho Syna volá k rozhodnutiu ako kedysi cez Božieho muža Jozueho: „Vyberte si, komu chcete slúžiť.“ Máme si vybrať, kto bude vládnuť nad naším životom. Martin Luther k tomu poznamenáva: Bohom nám je to, čomu slúžime, čo milujeme, čo nás premáha a nad nami má moc, a tak sa „boh“ môže stať úplne všetko. Peniaze, moc, krása, závislosti, dokonca aj také ušľachtilé veci, ako sú vzdelanie, manžel či manželka, deti, rodina, dokonca záhradka, pre ktorú nakoniec v nedeľu ani do kostola nepôjdeme. Najčastejšie sa však „boh“ v našom živote staneme my sami. Najviac sa uctieame a milujeme my sami.

Kto ti, milý brat, milá sestra, vládne? Pre koho si sa rozhodol, rozhodla? Viem, že nie je jednoduché sa takto jednoznačne rozhodnúť. Radi si nechávame priestor, v ktorom môžeme hrať na obidve strany. Vidíme to teraz vo vláde, v parlamente, v duchovnom živote, ale takto to nefunguje. Nemôžeme slúžiť Bohu aj mamone. Pán Boh nám dáva obrovské privilégium, nepochopiteľné. Aj dnes sa môžeme tak ako kedysi Kaifáš, rozhodnúť, čo urobíme s Kristom. Či Ho prijmeme, alebo Ho zlikvidujeme. Môžeme sa rozhodnúť, čo urobíme s touto dnešnou kázňou. Čo urobíš susedovi, ktorý ťa nemá rád. Čo povieš manželke, ktorú si dnes urazil. Rozhodnúť o tom, aký bude tvoj život a kto ti bude vládnuť. Kiež je aj táto piata pôstna nedeľa pre nás tou správnou inšpiráciou k dobrým a správnym rozhodnutiam viery a nádeje k večnému životu. Amen.

Bratislava-Dúbravka – Služby Božie

Podme na ryby!

JÁN HROBŇ

KÁZEŇ O TOMÁŠOVI A MARTINSKEJ MLÁDEŽI

Potom sa Ježiš zase zjavil učeníkom pri Tiberiadskom mori. A zjavil sa takto: Boli tam pospolu Šimon Peter a Tomáš, prínomenom Dvojča, Natanael z Kány Galilejskej, synovia Zebedeovi a dvaja iní z Jeho učeníkov. Šimon Peter im povedal: Idem loviť ryby. Hovorí mu: Ideme aj my s tebou. I vybrali sa a vstúpili na loď, ale v tú noc nič nechytali. Už na úsvite stál Ježiš na brehu, ale učeníci nevedeli, že je to Ježiš. Riekol im teda Ježiš: Deti, či máte niečo zjesť? Odpovedali Mu: Nemáme. A On im riekol: Spusťte sieť napravo od lode a nájdete. Spustili teda, a ani ju nevládali vytiahnuť pre množstvo rýb. Tu povedal Petrovi učeník, ktorého Ježiš miloval: To je Pán!

J 21, 1 - 7

Tomášovo vyznanie „Pán môj a Boh môj“ sa javí ako vrcholný moment v živote tohto učeníka. Teraz videl na vlastné oči vzkrieseného Krista, rukolapne sa presvedčil, že On je živý Pán. Toto musel byť ten rozhodujúci impulz pre jeho vieru! Už nemusí pochybovať!

Je to naozaj tak?

V uvedenej 21. kapitole Jánovho evanjelia, v príbehu o zázračnom love rýb, nám

jedna nepatrná zmienka ponúka inú optiku pri pohľade na Tomáša.

Pán Ježiš sa znova zjavil učeníkom pri Galilejskom jazere. Pismo hovorí, že tam boli spolu Šimon Peter a Tomáš, prínomením Dvojča, Natanael z Kány Galilejskej, synovia Zebedeovi a dvaja iní z Jeho učeníkov.

Čo tam robili, čo im Peter hovorí? – Tak teda videli ste, počuli, dotkli sa, presvedči-

li, že Ježiš žije, poďme do akcie! Všetkým to rozhlásime. Nie je to fascinujúca zvesť, nie je teraz už všetko iné?

Avšak Peter prekvapivo nabáda ostatných učeníkov: Poďme na ryby, sme rybári, tak sa vráťme ku svojej starej práci. Ježiš tu raz je, raz nie je, ktovie, ako to s Ním bude, rybolov je aspoň aká-taká istota. Lenže nič nechytli. Ježiš stál na brehu, díval sa, a oni Ho nepoznali!!

V piatok som mal možnosť kázať na stretnutí Turčianskej mládeže. Je to také pekné, početné a milé spoločenstvo. Mohol som ešte v Martine stáť pri jeho vzniku. S odstupom určitého času, ktorý som už strávil v Bratislave, som si nanovo uvedomil, koľko mladých ľudí prešlo spoločenstvom mládeže v Martine alebo aj v iných zboroch, koľko toho zažili na stretnutiach, táboroch, výletoch, rôznych spoločných akciách, aké intenzívne spoločenstvo, poznanie, skúsenosti, aké svedectvá, ako sa zapájali do služby... a koľkí sa napriek tomu stratili cirkvi, Bohu, vo viere. Dnes akoby to boli iní ľudia, je im to úplne cudzie. Ako je to možné?

Tá zlá správa pre tých, čo sa stratili, je: pokiaľ si sa stretol so živým Kristom a vrátil si sa k starému spôsobu života ako títo učenici, potom tvoj život zostane prázdny a nebudeš Ho vidieť, vnímať, ani keby pri tebe stál.

Dobrá správa je, že On napriek tomu stratil o teba záujem a volá ťa, oslovuje ťa, možno celkom prozaickým spôsobom. Dôležité je, aby si počul Jeho hlas, aby si naň reagoval. Až keď učenici, ktorí sa vrátili ku starému spôsobu života, počúvli Boží hlas, vyvolili veľké množstvo rýb a v tej chvíli precitli: To je Pán!

Na tomto mieste vidím dve dôležité posolstvá: Aj keď sa niektorí ľudia vrátili do sveta, k starému spôsobu života a vzdialili sa Bohu aj cirkvi, nikdy netreba rezignovať. Treba ísť za nimi a zvestovať im Božie slovo. Treba hovoriť tak, aby počuli. A to druhé, čo si je potrebné všimnúť, je, že

Tomášova skúsenosť sa odohrala medzi ostatnými učeníkmi. Nebol s nimi, keď sa im vzkriesený Pán zjavil. Potom po pár dňoch prišiel a mohol sa osobne presvedčiť, že Ježiš žije. Ale ani to ho v jeho viere nepoistilo. Išiel na ryby. Ale ani tam nebol sám. Boli minimálne siedmi. A znova k nim hovorí a koná pri nich Pán.

Aj následné zoslanie Ducha Svätého sa odohralo, keď boli všetci spolu, a aby ich počet bol úplný, zvolili Mateja za ďalšieho učeníka. Až po zoslaní Ducha Svätého vidíme, že to boli tí odhodlaní, nadšení, horliví, neohrození apoštoli, ktorí neváhali zomrieť pre Krista a Jeho evanjelium.

Odcílenil sa od nich len jeden – Judáš. Prešiel do iného tábora, inej partie – kňazov a zákonníkov, ale tí sa na neho vykašľali. Ostat zúfalo sám a nevidel východisko z tejto situácie, skončil samovraždou.

Vráťme sa k tým, čo odišli od Boha a stratili kontakt so spoločenstvom, v ktorom sa stretli s Pánom Ježišom. Najčastejším dôvodom býva odchod na štúdium alebo do zahraničia, našli si inú partiu, presťahovali, založili rodinu, prišli iné starosti. Možno aj nejaké sklamanie z Boha a cirkvi. Postupne sa odcudzili. Už živého Pána nedokážu ani rozpoznať. Nevidia Ho, podobne ako tí dvaja učenici na ceste do Emaus. Ježiš sa k nim pripojil a oni Ho nepoznali. Čítame, že ich oči boli držané. Čím boli držané? Zaujatím sebou samým, svojím zármutkom, obavami, bezmocnosťou...? Keď Ho konečne poznali po lámaní chleba, reagovali slovami: či v nás nehorelo srdce, keď nám vykladal Písma?

Reagovali na Slovo, počúvali, čo hovorí. A všimnime si, že boli dvaja, teda aspoň v tom minimálnom zložení, ktoré už má zaslúbenie: Kde sa dvaja alebo traja zídu v mojom mene, tam som medzi nimi.

Keď sa pýtame, čo s tými, ktorí sa vzdialili Bohu a cirkvi a možno aj strácajú vieru, pripadne ju už stratili, tak tu vidíme dôležitú výzvu. Choďte za nimi so zvesťou Božieho slova! Hovorte tak, aby počuli!

A zároveň je tu veľmi silný apel na to, aby sme neopúšťali spoločné zhromaždenia. To nie je len o tom, či chodíš do kostola, alebo nie. Je to o vzťahu s Bohom, ktorého poznávame cez vzťahy s ostatnými ľuďmi. Boha, ktorý koná v nás a medzi nami. Boha, ktorý sa dáva poznať vo svojom slove a v spoločenstve. Boha, ktorý žehná spoločenstvo a dáva mu zaslúbenie, že ho ani brány pekla nepremôžu, cirkev menuje svojou nevestou a spája s ňou zaslúbenia záchranu a večnosti.

O tom, aké je dôležité zotrvať v spoločenstve veriacich bratov a sestier, som sa mohol presvedčiť aj z vlastnej skúsenosti. Hoci som vyrastal v rodine evanjelického farára, ako také dieťa a dopievajúci mladý človek mal som niektoré tie veci dosť za málo. Naši nás vytrvalo pobádali – treba chodiť do kostola, na besiedku, na mládež... tak sme chodili, aj do kostola aj poza kostol. Keď nás kamaráti zavolali – poďte s nami na ryby, určite nás to lákalo viac ako do kostola. Napríklad z mojej konfirmácie si pamätám len veľmi málo, rovnako z otcových kázni, hoci bol vynikajúci kazateľ a pre mňa bol vždy veľkou autoritou. Jedno si však pamätám veľmi dobre: nádhernú a neopakovateľnú atmosféru stretnutí – aj v kostole, aj na besiedke, ale najmä v spoločenstve mládeže. Toľko sme toho zažili, poznali a skúsili. Boh k nám cez tieto stretnutia a vzťahy hovoril a konal, formoval nás a menil. Aj veci, ktorým som kedysi neprikladal význam alebo im vzdoroval, sa v mojom živote skladali a skladajú kúsok po kúsok ako mazaika a vytvára sa obraz, formuje sa vnútorný človek, ktorý je schopný načúvať a počuť! A som za to svojim rodičom, súrodencom, priateľom, mnohým bratom a sestram veľmi vďačný. Vďačný som za svoj krst, konfirmáciu, lavicu v kostole, gitaru „na mládež“, za všetky kázne, aj tie, ktoré som nepočúval, alebo im nerozumel.

Čo hovorí apoštol Pavol v Rim 10: Viera je z videnia? Viera je zo skúsenosti? Viera

je z pocitu? Nie. Viera je z počúvania a počúvanie skrze slovo Kristovo!

To je to počúvanie a počutie, pri ktorom zahorí srdce. A vieme, že keď nám pre niečo zahorí srdce, keď nás to chytí za srdce, tak nás to získa. Že nás to dostane a podmaní.

Preto je tak veľmi dôležité, aby sme sa nestratili spoločenstvu, lebo ak z neho vypadneme, zhasneme vo viere. Pokiaľ sa uhlík udrží v žeravej pahrebe, stále horí, ak z nej vypadne, zhasne.

Mnoho ľudí si hovorí: V tejto cirkvi alebo cirkevnom zbore sú takí a takí, tu je to také tradičné, alebo biedne, alebo mŕtve, radšej pôjdeme inde. Každému, komu sa jeho pahreba nezdá dosť horúca a rozhodne sa nájsť žeravejšiu, prajem, aby našiel takú, kde nanovo zahorí. Ale neraz sa stáva, že často zhasne po ceste pri hľadaní takejto pahreby, lebo žiadna sa mu nezá dosť horúca. A ak takú aj nájde a chce sa pripojiť k iným, nie je to až také jednoduché. Obvykle sa neocitne v strede, kde je to najžeravejšie, ale ostane na okraji a tam bude tiež maľ o chvíľu pocit, že je to nejaké chladné. Chcem jednoducho povedať, že je vzácne, keď si môžeme pestovať vzťahy, hoci aj krehké, ale predsa fungujúce. Je veľmi dôležité, aby sme ich neopúšťali, modlili sa, pracovali, verili, že Duch Boží zaveje, rozfúka, roznieti hoci aj zhášajúcu pahrebu.

Potrebujeme oheň Ducha Svätého, aby sme neuviazli medzi Vzkriesením a Letnicami. Aby sme sa nevracali po tom všetkom, čo sme skúsili so vzkrieseným Pánom, znovu k starému spôsobu života. A až keď zostaneme prázdni, sme práčne hľadali cestu späť, ak vôbec.

Dôležité je, aby sme zostali v spoločenstve. Tam najskôr budeme počuť ten zachraňujúci hlas Božej lásky, pri ktorom zahorí naše srdce.

Bratislava-Dúbravka,
3. apríla 2016

PREČO SI ROBÍME PROBLÉMY S UTEČENCAMI?

Európa a aj Slovensko má dost problémov aj bez utečencov. Spomeniem tri z nich, ktorým budeme čeliť, či už chceme, alebo nechceme. Demografická kríza, Európa vymiera a stojíme pred otázkou, kto bude pracovať za nás, keď my budeme na dôchodku. Dlhová kríza – takmer všetky štáty EÚ žijú na dlh a Európska centrálna banka opäť zvýšila objem novovytačených peňazí. Slovensko sa hrdo pýši, ako lacno si dokáže požičať na financovanie svojich štátnych výdavkov. Ale dlhy sa raz budú musieť splatiť, či nie? Možno, že existuje nejaké elegantné riešenie, ako napríklad inflácia, ale už teraz si radšej chytme svoje klobúky, lebo to môže byť divoká jazda. A ostáva ešte jeden pridružený problém, ktorí európski lídri tak intenzívne riešili posledné roky – zadlžené Grécko. Z neho sa vlastne stal vážne chorý pacient, ktorý je neustále závislý od finančných transfúzií a popritom ešte musí usilovne pracovať a splácať dlhy, ktoré si navyrúbal počas svojho rozsaľného života. Politici vymysleli mechanizmus, aby Grécko nedlžilo európskym bankám, ktoré by jeho insolventnosť náhodou nemuseli prežiť, ale výspekulovali a pretlačili Euroval, aby Grécko dlžilo európskym obyvateľom, ktorí grécku insolventnosť budú musieť prežiť tak, či tak.

Do toho všetkého pribudol ešte jeden pálcivý problém – vojna v Sýrii, kde sa Bašar al Asad nechce vzdať moci a neváhal likvidovať etnicky odlišné obyvateľstvo, použiť aj chemické zbrane a už viac ako päť rokov spolu s inými skupinami bombarduje kedysi bohatú a rozvinutú krajinu, ktorá sa dnes podobá skôr na Afganistan. Táto vojna spôsobila, že viac ako polovica z 22 miliónov obyvateľov Sýrie musela opustiť svoje domovy; z nich približne 6 miliónov žije v okolitých krajinách ako Libanon, Jordánsko, Egypt a Turecko a približne 2 milióny z nich sa po rokoch beznádeje v utečeneckých táborech vydalo na cestu do Európy. My tak máme ďalší veľký problém, akoby tie predošlé nestačili. Keď títo utečenci začali vo veľkom prichádzať, európski politici si konečne všimli konflikt v Sýrii, ale začali si utečencov medzi sebou len pohadzovať či posúvať až na západ, najmä do Nemecka a Švédska, akoby sa to ostatných krajín vrátane Slovenska netýkalo. Pritom nás všetkých už roky mátaajú videá hromadných popráv fanatikov ISIS, ktorí strieľali a podrezávali svojich zajatcov ako ovce, videli sme fotky tisícov umučených odporcov Asada, ktoré prepašoval na západ jeho bývalý sýrsky policajný fotograf, ale stále sme si nahovárali, že to nie je naša záležitosť.

Našťastie v tomto šíriacom sa strachu a chause bolo počuť hlasy niekoľkých osobností, ktoré nabádali, aby sme si nepchali hlavu do piesku, ale čelili problémom, pretože len tak ich môžeme vyriešiť a nakoniec nás to môže aj posilniť. Spomeniem niektorých z nich: v našom evanjelickom zbore to bol Adrian Kacian, ktorého posledná adventná kázeň z roku 2015 je hodná, aby sme ju počuli aj viackrát (uverejnená je aj v poslednom Martinskom evanjeliku 2016, č. 1 – 2, a aj ako MP3 na webovej stránke www.ecavmt.sk). U bratov katolíkov to bol pápež František, ktorý mnohými gestami dlhý čas upozorňoval na problém utečencov a ich bezútešnú situáciu. Vyjadril sa jasne a pre katolíkov je to záväzné: jedna rodina utečencov do jednej farnosti, to by sa malo zvládnuť. Na Zelený štvrtok bol priamy prenos, ako tento vážny človek umýva nohy 12 utečencom, keď prišiel do utečeneckého tábora v Taliansku a odsľúžil tam omšu. Európskych politikov zotrela vo svojej statočnosti dcéra evanjelického farára (podľa môjho názoru najvplyvnejší človek v Európe) Angela Merkelová, ktorá napriek politickému boju odohrávajúcemu sa aj v zahrani-

čí aj v domácej krajine vytrvalo bránila postoj mnohých Nemcov, ochotných pomáhať. Nemci sú vzorom v pracovitosti, poriadkumilovnosti a statočnosti. Z našich politikov sa príkladne správal prezident Kiska, ktorý nevytváral hystériu, ale snažil sa upokojovať a uistiť, že problematiku utečencov zvládneme. Za ostatných politikov červených, modrých či zelených sa hanbím a myslím si, že svojim šaškováním vážne poškodili zahranično-politické aj ekonomické záujmy Slovenska. Spomeniem ešte jedného človeka priamo z terénu, ktorý keď okolo Bratislavy prechádzalo 300 000 utečencov do Rakúska, nečakal a s asi dvadsiatimi záchranármi a lekármi pomáhal na hranici. Je ním pán profesor Vladimír Krčméry. Jeho názory na utečeneckú krízu sú vecné, vzácne a otvárajú oči. Tento veľký človek navštívil našu Evanjelickú spojenú školu aj počas pôstneho sociálneho projektu, o ktorom vám rád poviem viac.

Evanjelická spojená škola a jej sociálny projekt pre utečencov

Na Evanjelickej sporej škole v Martine máme od jej začiatku peknú tradíciu, ktorou je sociálny projekt. Pre nás je to v období pôstu vždy niečo jedinečné, aj keď namáhavé, ale tak to má byť. V biblickej knihe proroka Izajáša v 58. kapitole sa píše, ako má vyzeráť skutočný pôst. Ten nemá byť sebatrýznením, ale konaním s láskavou dlaňou voči núdznym.

V tomto duchu vytvárame náš sociálny projekt. Dotýkame sa aktuálnych, reálnych problémov ľudí a snažíme sa im pomôcť v rámci svojich možností. Musím povedať, že je

to aj čas malých zázrakov, keď zažívame Božiu pomoc a požehnanie pri organizovaní rôznych charitatívnych podujatí. Po dlhšom zvažovaní sme sa ešte na jeseň rozhodli, že aj adventná aj pôstna zbierka bude venovaná utečencom.

Ďakujeme najmä rodičom, u ktorých sme našli ochotu aj potrebné veci. To oni darovali oblečenie, obuv a hračky a nakoniec sa odoslalo 80 škatúl humanitárnej pomoci pre utečencov do Grécka cez organizáciu ADRA. Rodičia takisto prejavili štedrosť a trpezlivosť, keď ich deti žiadali o peniaze na školskú lotériu, kupóny do tipovacej lentilkovej súťaže a pridali ešte peniaze na rôzne dobroty, ktoré si žiaci mohli kúpiť od iných žiakov v škole. A tak ďakujeme žiakom, ktorí predávali hotdogy, piekli koláče, pripravovali ovocné šaláty a celý výťažok z predaja venovali na zbierku. Takto sa na chvíľu stali podnikateľmi s veľkým a láskavým srdcom. Nech im to vydrží až do dospelosti. Ďakujeme aj študentom Evanjelického gymnázia, ktorí sa stali „otrokmi“, aby za svoje rôzne služby získali peniaze od vlastných „otrokárov“. Študenti boli tvoriví a vymysleli tipovaciu lentilkovú súťaž pre mladších žiakov alebo zaujímavým spôsobom predávali zabalené knihy, samozrejme, zatiaľ nie učebnice. Naši žiaci robili aj zbierky do šporkasičiek – centboxov, prípadne išli navštíviť okolité cirkevné zbory počas pašiových nedelí. Niektoré triedy nacvičili a zahrali divadielko o Šípkovej Ruženke pre našich škôlkarov a peniaze zo vstupného venovali utečencom. Nakoniec ešte vychovávateľa a mnohí žiaci vyrobili veľkonočné výrobky do burzy. Rodičia a hostia na pôstnej akadémii podporili zbierku kúpou týchto výrobkov a pridali tak 270 eur k dovtedy vyzbieraným finančným prostriedkom.

Všetky tieto aktivity vyvrcholili slávnostným školským programom v kostole 22. marca 2016, kde sa nám k téme utečeneckej krízy prihovoril aj pán profesor Vladimír Krčméry. Zbierku sme odovzdali predstaviteľom ADRA Slovensko, Miroslavovi Čížovi – členovi dozornej rady a Lukášovi Zamborskému – projektovému manažérovi. Keď pán riaditeľ Jozef Sopoliga odovzdával symbolický šek, v očiach týchto mužov som videl prekvapenie a dojatie. Celkovo sa vyzbieralo približne 1800 eur, za ktoré sme vďační všetkým, ktorí prispeli. Po programe nám naši hostia ochotne porozprávali, ako oni pomáhali utečencom „tvárou v tvár“ na miestach migrácie. Svoj príbeh pridala aj pani učiteľka Ľudmila Sartorisová, ktorá týždeň pomáhala na tranzitnom bode v Chorvátsku. Pán profesor Krčméry jej šľachetným gestom daroval kvety a nazval ju „naša princezná“. Poznemenávam, že vo veľkonočnom čase boli naše tri panie učiteľky – Ľudka, Evka a Blythe – na Balkáne a pomáhali utečencom, ktorí museli zastaviť svoju cestu na západ kvôli uzavretým hraniciam.

Ďakujeme Pánu Bohu, že máme dostatok, ba až prebytok jeho požehnaní, či už materiálneho, alebo duchovného, a tak sa môžeme deliť s núdznými. Verím, že naša snaha mení nielen bezútešnú situáciu utečencov, ale aj nás samých.

Na záver by som si požičal slová pána profesora Krčméryho, ktorý povedal, že na poslednom súde, kam všetci smerujeme, je lepšie mať núdznych chudákov na strane svojich obhajcov ako na strane svojich žalobcov, pretože sme nepomohli. Nadväzoval tak na Ježišove slová z podobenstva o poslednom súde zachytené v Evanjeliu podľa Matúša v 25. kapitole. Som šťastný, že naša Evanjelická spojená škola si tieto slová uvedomuje a koná podľa nich.

Za Evanjelickú spojenú školu v Martine

Luboš Frofo, učiteľ

A TAK TU SEDÍM A PREMÝŠĽAM...

Je štvrt' na dve po polnoci. Sedím v kuchyni v dedinke Berkasovo v Srbsku. Sviety mi len malá lampka nad umývadlom a v pozadí pravidelne tikajú hodiny. Vo vedľajšej izbe spí polovica mojich „kolegov“ dobrovoľníkov, v neďalekom bare druhá ešte debatuje pri pive a ja premýšľam o tom všetkom, čo sa tu okolo nás deje.

Rozhodla som sa ísť na týždeň pomáhať ako dobrovoľníčka do utečeneckého tábora na srbsko-chorvátskych hraniciach. Inšpirovala ma kamarátka, ktorá takto strávila jarné prázdniny. Pravdu povediac, rozčulovalo ma aj myslieť si a hovoriť o tom, čo pokladám za správne, a nerobiť to. Pán Ježiš predsa nebol len teoretik, On k nám naozaj prišiel a aj nás posielal, aby sme šli, a tak som teda šla...

Avšak ešte predtým, ako som odišla, organizácia Človek v ohrození mi poslala mail o tom, že situácia v tábore je relatívne stabilizovaná, no utečenci sú tu „zaseknutí“ a nevedia, čo s nimi bude ďalej. Našou prácou teda bude vyplniť im voľný čas, hrať sa s deťmi alebo napr. učiť angličtinu (čo robím tak, či tak). Pomyslela som si tiež, že to možno bude dobrá príležitosť, ako im svedčiť o Kristovi.

Tento tábor je umiestnený v starom moteli pri diaľnici, v jeho areáli sú postavené stany, kde sú poschodové posteľe. Sú tu tiež unimobunky, kde sú sprchy a niekoľko malých prenosných buniek, v ktorých sú rodiny, ktoré majú invalidné dieťa. Je tu viac ako tristo ľudí. Viaceré dobrovoľnícke organizácie im varia jedlo, čaj, strážia a čistia sprchy. V podstate udržiujú pokoj.

Po počiatočnom ostychu sme sa začali hrať s deťmi, ktoré sú veľmi zlaté, kopali sme si loptu, kreslili kriedami na chodník, fúkali do bublifuku a podobne. Keď som prechádzala popri okraji areálu, všimla som si jednu dievča, ako sedí sama na obrubníku s mobilom v ruke. Prihovorila som sa jej a zistila som, že vie celkom dobre po anglicky. Je Kurdka z Iraku, ale nenosi zahalené vlasy a snaží sa aj s rodinou dostať do Nemecka. Rozprávali sme sa o všeličom a ne-

viem už, ako sme sa k tomu dostali, ale viem, že hoci je moslimka povedala, že sa jej páči program Isa Mesaju (Ježiša Krista), čo ma potešilo. Potom ma zobrala k nim do stanu a zoznámila ma s celou rodinou. Všetci boli naozaj veľmi milí. Rozprávali sme sa, ona nám prekladala, každého som ponúkla žuvačkami (nič iné som nemala) a dohodla som sa, že ich na druhý deň môžem učiť angličtinu. No a tak sa začali moje hodiny angličtiny v utečeneckom tábore. Veľmi ma to bavilo a mala som dobrý pocit z toho, že okolo jedného stola sedia Kurdi, Arabi (ktorí sa nemajú až tak v láske), Američan (dobrovoľník z Texasu) a Slovenka, ktorá ich učí angličtinu. Večer som si prisadla k mojim kurdským študentom a oni ma učili dve hodiny po kurdsky, potom sme hrali Dobble (perfektná kartová hra) a toľko sme sa nasmieli.

Som za to Bohu taká vďačná, no zároveň plačom a rozmýšľam nad tým, čo s nimi bude ďalej. Prevezú ich späť do Turecka? A tam čo? Nevieť, ale v myslí sa mi vynorila jedna spomienka. Živo si pamätám, ako ma, keď som mala asi šesť rokov, prepadol pocit vďačnosti, že v našej krajine nie je vojna. Myslím, že som práve šla do školy, a tak som v úprimnosti svojho šesťročného srdiečka hovorila Bohu, že mu za to ďakujem.

Nevieť... neviem, aké je riešenie tejto situácie. Ale čo ak sa nás, európskych kresťanov, Pán Boh snaží touto krízou zobudiť? Čo ak to všetko nie je len tak? Jeden z mojich kamarátov povedal: „Asi nikto z nás by nemal odvahu ísť na misiu do arabských krajín... no teraz ľudia z týchto krajín prichádzajú k nám.“

Nevieť... - no premýšľam, či nám nakoniec Pán Ježiš nepovie: *...bol som hladný, a nedali ste mi jesť, bol som smädný, a nedali ste mi piť, prišiel som ako cudzinec a neprichýlili ste ma, bol som nahý, a nepriodeli ste ma, bol som chorý a vo väzení, a nenavštívili ste ma...* (Mt 25, 42 - 43).

Skúsme nebyť len teoretikmi, ale začnime žiť to, čomu veríme.

EVA JANOTOVÁ,
učiteľka Evanjelickej spojenej školy
v Martine

O skupinke pôsobiacej v našom zbere alebo ako sa aj muži potrebujú stretávať v cirkvi

Všeobecne je v našej cirkvi aktívne zapojených menej mužov ako žien. Bolo by zaujímavé poznať dôvody. Myslím si, že jedným z nich je, že muži musia mať vytvorený priestor, kde by mohli využiť svoje dary, aby konali pre dobro ostatných. Pán Boh od nás mužov veľa očakáva, preto nesmieme zaháľať a byť pasívni.

S bratom presbyterom Ivanom Huťkom sme dlho rozmýšľali, že založíme skupinku mužov, kde by sa mohli stretávať, deliť o svoje životné skúsenosti a zároveň aj duchovne rásť. V mnohých evanjelických zboroch v USA a už aj na Slovensku sa osvedčili spoločné raňajky mužov. Dlhو sme o tomto snivali, a preto sme si dali na Nový rok pred-savzatie, že to musíme skúsiť a nič nás nesmie odradiť. Po prvých dvoch stretnutiach sme boli naplnení radosťou, ako muži zareagovali na pozvanie, a zaväzuje nás to ešte k väčšiemu odhodlaniu a skvalitneniu práce.

Každú druhú nedeľu v mesiaci sa budú muži stretávať o 7. hodine na našej evanjelickej fare v klube. Viem, že nie je ľahké privstať si v nedeľu, ale podľa vlastnej skúsenosti musím povedať, že úžitok z toho je mnohonásobne väčší ako malé ranné nepohodlie. Nedeľa totiž nie je len dňom odpočinku, ale predovšetkým sviatočným dňom cirkvi, ktorá oslavuje Kristovo víťazstvo nad smrťou a to sa udialo skoro ráno. Ranné stretnutia majú obrovské výhody: nikto vás nevyrušuje, rodine toľko nechýbate, na fare je pokoj, lebo každý ešte spí, okrem niekoľkých odhodlaných mužov. Tí už raňajkujú a spoločne diskutujú. Srdečne vás teda pozývam na naše stretnutia – Raňajky mužov. Ak by ste sa chceli viac informovať, zatelefonujte Ivanovi Huťkovi na t. č. 0940 608 397.

Teší ma, že sa zaoberáme Božím slovom. Objavil som výnimočnú Bibliu, ktorú vydala americká evanjelická cirkev ELSA. Táto Biblia je špeciálne určená pre mužov. Každá jej stránka je doplnená otázkami z bežného života na úvod, ďalej otázkami týkajúcimi sa biblického textu a otázkami na záver, ktoré majú povzbudiť k praktickej aplikácii biblickej pasáže. Nikto teda nemá dlhú prednášku, ale každý sa zapája svojimi názormi k prečítanému textu a téme. Je naozaj obohacujúce počuť názory mužov, či už laikov alebo teologicky vzdelaných ľudí. Máme sa naozaj čím doplňovať. Jediná nevýhoda je, že sa zatiaľ stretávame len raz za mesiac. O to viac sa tešíme na každé stretnutie a myslím, že máme kam rásť. Ďalšou príležitosťou by mohli byť Modlitby otcov, ktoré sú taktiež veľmi kvalitne prepracované a rovnako potrebné. Uvidíme, čo prinesie budúcnosť.

Rád by som spomenul ešte jednu dôležitú vec. Muži musia pracovať, nesmú zaháľať. To je Boží program pre nás, inak chradneme na tele i na duchu. Pán farár Kubík na prvom stretnutí spomenul rodinu Ševerlovú, ktorá, žiaľ, prišla o byt za zvláštnych okolností a teraz sa nachádzajú v neľahkej životnej situácii. Táto rodina potrebuje ľudskú a aj hmotnú pomoc. Ivo Huťka ich už navštívil v Ďanovej a pomáha im v rámci svojich možností. Zorganizoval niekoľkých z nás (mňa, Juraja Borcovana a Andreja Vandlíka – gymnazistu z našej školy) a niekoľko hodín sme čistili a rezali odpadové drevo, ktoré sa našlo pri prestavbe evanjelického gymnázia. Keď sa spojíte ešte viac šikovných mužov, naša spoločná pomoc bude väčšia a efektívnejšia. Osobne budem rád, ak sa táto rodina v núdzi stane našim spoločným záujmom pomoci a zároveň taktو pozývam aj ďalších odhodlaných mužov. V tomto prípade sú naše schopnosti a činy nesmierne žiadané a dôležité. Taktو môžeme my muži osobnostne aj duchovne rásť. Tešíme sa, ak sa k nám pridáte.

Mgr. Luboš Frolo

Kto Ťa udrie po lici, tomu nastav aj druhé, a kto ti berie plášť, tomu neodopieraj ani spodné rúcho. Každému, kto Ťa prosí, daj, a kto si vezme niečo, od toho nežiadaš späť. Ako chcete, aby ľudia činili vám, tak aj vy činite im. Keď milujete tých, ktorí vás milujú, čo to za milosť? Veď aj hriešnici milujú tých, čo ich milujú. Keď budete dobre činiť tým, ktorí vám dobre činia, čo to za milosť? Veď to isté robia aj hriešnici.

L 6, 29 - 33

Ale on sa chcel ospravedlniť a spýtal sa Ježiša: A kto mi je blížny? Ježiš znovu riekol: Išiel jeden človek z Jeruzalema dolu do Jericha a padol lotrom do rúk. Tí ho ozbjáli, dorážali, zanechali polomŕtveho a odišli. Náhodou išiel touto cestou kňaz, a keď ho videl, obišiel ho. Podobne i levita, keď prišiel na to miesto a videl ho, obišiel ho. Prišiel však k nemu povesný Samaritán, a vidiac ho zľutoval sa nad ním, pristúpil k nemu, obviazal mu rany, nalial do nich olej a víno, vložil ho na svoje hoviadko, zanesol do hostinca a opatroval ho. Potom na druhý deň vybral dva denáre, dal hostinskému a povedal: Opatruj ho, a ak by si viac vynaložil na neho, zaplatím ti, až sa vrátim. Čo myslíš, kto z tých troch bol blížnym tomu, ktorý padol lotrom do rúk? A on odpovedal: Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo. Ježiš mu povedal: Choď a rob podobne!

L 10, 29 - 37

22. 5. 2016

ČI MA MILUJEŠ?

Daj dospieť, Pane, i nášmu duchu, srdcu praj viery a pravde sluchu. Nádejou veď nás, ku láske veď, a svieť nám láskou, na cestu nám svieť. Amen.

Ježiš skúša Petrovu lásku: Keď si zajedli, riekol Ježiš Šimonovi Petrovi: Šimon, syn Jonášov, miluješ ma väčšmi ako títo? Odpovedal mu: Áno, Pane, Ty vieš, že Ťa milujem. Riekol mu Ježiš: Pas mojich baránkov. Po druhý raz pýtal sa ho zase:

Šimon, syn Jonášov, či ma miluješ? A on Mu odpovedal: Áno, Pane, Ty vieš, že Ťa milujem. Riekol mu: „Pas moje ovečky. Aj po tretí raz sa ho spýtal: Šimon, syn Jonášov, či ma miluješ? Peter sa zarmútil, že sa ho po tretí raz už pýta, či ma miluješ, a odpovedal Mu: Pane, Ty vieš všetko, Ty vieš, že Ťa milujem. Riekol mu Ježiš:

Pas moje ovečky. Veru, veru ti hovorím, dokiaľ si bol mladší, opásaval si sa sám a šiel si, kam si chcel, ale keď zostarneš, vystrieš ruky a iný Ťa opáše a povedie, kam nechceš.

J 21, 15 - 18

Milí bratia, milé sestry, milí konfirmandi, vážené slávnostné kresťanské zhromaždenie v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Dnes zaznie ešte veľa otázok aj na adresu našich konfirmandov, a preto i naše kázanie začnem otázkou, či veríte v Pána Boha. Možno si poviete, trochu nemierná otázka v kostole na veľkú cirkevnú slávnosť. Možno iná odpoveď by znela, keby som sa opýtal: V akého Pána Boha veríte? Tam by to už možno nebolo také jednotné. A inak by znela odpoveď, keby som sa opýtal, či milujete Pána Ježiša Krista, či Ho máte radi. Nie teda len, či veríte, že je, alebo nie je, ale či Ho máte radi. A úplne inak by ste odpovedali, keby som sa vás opýtal, či Ho milujete viac ako všetko ostatné v živote. Viac ako svoju prácu, viac ako svoj majetok, viac ako svojho manžela, manželku či viac ako svoje deti. Milujete Pána Ježiša Krista viac ako toto všetko? Cítite ten rozdiel? Medzi tým, čo sa nás svet pýta na vieru v Pána Boha, a medzi tým, čo sa nás Pán Ježiš pýta osobne?

O malú chvíľu budú títo naši konfirmandi skladať sľub vernosti Pánu Bohu aj našej cirkvi. Budeme sa ich pýtať na ich vieru v Pána Boha. A to je veľmi dôležité. Viera je Boží dar a je neodmysliteľnou súčasťou nábožného života a spásy. V Liste Židom dokonca čítame, že bez viery nie je možné ľubiť sa Bohu. Ide teda o vzácnu a potrebnú náboženskú hodnotu a skúsenosť. Realita je však taká, že otázka o viere v Boha nám už vôbec nič nepovie o vzťahu človeka k Bohu. Možno niečo len naznačí alebo napovie, ale je to vždy veľmi chladné a neosobné. Ako štatistický údaj, či som, alebo nie som evanjelik. Je to asi niečo také, ako keby sa vás niekto spýtal, či veríte, že je slnko. Samozrejme, všetci odpovieme áno, však ho vidíme, ale o tom, že sa na slnečné lúče každé ráno tešíme, že sa v jeho teplé zlepšuje nálada i zdravie človeka, tak, ako o tom píše trošku komikový Janko Jesenský vo svojej poviedke Slnečný kúpeľ, a že bez slnka by vlastne ani žiadny život neexistoval, to

nám z odpovede „verím, že slnko je“, vôbec nič nepovie.

Áno, bratia a sestry, máme sa našich konfirmandov pýtať nielen na ich vieru v Pána Boha, ale hlavne na ich lásku k Bohu a k cirkvi. Bez lásky všetko stráca zmysel, úplne všetko.

Povinnosť bez lásky robí človeka mrzutým.

Zodpovednosť bez lásky robí človeka bezohľadným.

Spravodlivosť bez lásky (to poznáme často) robí človeka tvrdým.

Pravda bez lásky nás robí kritickými.

Láskavosť bez lásky nás robí pokryteckými.

Viera bez lásky (to poznáme tiež) nás robí fanatickými.

Moc bez lásky zas násilníkymi.

A vlastníctvo bez lásky robí človeka lakomým.

Aké dôležité je pýtať sa na lásku. Aj preto sa Pán Ježiš pýta: „Či ma miluješ, Peter? Máš ma rád?“ Latinský preklad, starý z tretieho storočia nášho letopočtu, prvý latinský preklad Vulgata, prekladá ten pojem „či ma miluješ“ slovom „diligere“, čo znamená nie ani tak milovať, ale byť usilovný, byť ochotný, ako keby sa ho Pán Ježiš pýtal: „Peter, viem o tvojej viere, viem o твоjich životných plánoch, viem aj o твоjich slabostiach a zlyhaniach, však si ma zradil, ale si napriek tomu ochotný ísť ďalej so mnou? Ísť dokonca aj tam, kde nechceš? Možno aj na smrť?“ To isté sa dnes pýta Pán Ježiš Kristus, bratia a sestry, aj našich milých konfirmandov. Ako keby hovoril: Viem, milí konfirmandi, o vašej viere. Včera na skúške ste boli fantastickí. Dobré ste to zvládli. Teda viem aj o vašich vedomostiach o cirkvi, o Pánu Bohu. Viem aj o túžbe vašich rodičov, starých a krstných rodičov, aby ste dobre pri tejto slávnosti obstáli. Ale máte ma radi? Milujete ma?

Pán Ježiš sa pýta na lásku, bratia

a sestry, preto, lebo láska má byť najdôležitejším, najkrajším a najosobnejším prejavom nášho vzťahu s Bohom. Láska dokáže divy, láska dokáže zmeniť i nemožné – mnohokrát ste to zakúsili aj vo vlastných životoch.

Sťažovala sa mi nedávno jedna maminka na svoju pätnásťročnú dcéru, aké náročné a ťažké, ba priam nemožné, bývalo ráno ju dostať z postele, aby neprišla neskoro do školy. „A to nehovorím o víkendoch, vtedy prespala neraz aj obed. Teraz, keď sa zamilovala, už nemá problém so svojim milým vstať pred piatou ráno a na ‚slimáku‘ pri Lidli fotiť východ slnka.“

Takto a ešte viac, omnoho viac, nás dokáže premieňať láska. Pán Ježiš vie, že ak sa Peter nevydá cestou lásky, tak bude pre Božie kráľovstvo nepoužiteľný. Toto máme mať na mysli, na pamäti, aj ako cirkev, ale aj ako rodičia, krstní rodičia, ktorí svojim deťom chcú predstaviť Pána Ježiša Krista. Otázka lásky k Bohu je taká dôležitá, že sa Pán Ježiš na ňu pýta Petra trikrát. Nechce ho zahanbiť, aj keď sa Peter zarmútil. Chce ho však povzbudiť, lebo vie, že cestu, po ktorej ho Pán vedie, zvládne iba vtedy, keď Ho bude mať rád. Inak to nezvládne. My dnes už vieme, že to bola cesta k martýrskej smrti na potupnom križi obrátenom naopak.

Bratia a sestry, ozaj nevieme, akú cestu si pre týchto našich konfirmandov pripravuje Pán Ježiš Kristus, keď sa ich pýta: „Milý konfirmand, či ma miluješ viac ako všetko ostatné vo svojom živote?“ Ale máme nádej. Neustále sa za to aj modlíme, aby láska, ktorú zažívajú vo svojich rodinách, v tomto cirkevnom zbore, dokázali raz prejavíť úprimne a naplno aj Pánovi Ježišovi Kristovi tak, ako kedysi apoštol Peter. A aj z ich úst a z ich srdca aby raz vyšlo: „Ty vieš, Pane, všetko. Ty vieš, že Ťa mám rád.“ Amen.

Milan Kubík,
zborový farár

K o n f i r m a n d i 2 0 1 6

DOMINIKA BELICOVÁ
 BARBORA FERENČIKOVÁ
 MICHAL HOLČIAK
 RICHARD CHOVAŇČÁK
 RÓBERT JANÍK
 KRISTÍNA KAFRÍKOVÁ
 NINA KAPUSTOVÁ
 SIMON KOLÁŘ
 ADAM KRALOVANSKÝ
 BRANISLAV KUČERÍK
 ADAM LATZKO
 KATARÍNA MACUROVÁ
 RASTISLAV MATUŠKA
 RASTISLAV DANIEL MEDVEĎ
 JAKUB MEDZIHRADESKÝ
 MICHAELA MELIANOVÁ
 MAREK MOJÍK

SAMUEL MORIC
 ABRAHAM MUSONDA
 JANA NEMCOVÁ
 MAREK NOGA
 MATÚŠ PAVLÍK
 ANETA PAVLÍKOVÁ
 DANIELA PAVLÍKOVÁ
 RICHARD RAFFAJ
 PETRA RAFFAJOVÁ
 RADOŠLAVA ROHOŇOVÁ
 ROMANA SOBOTKOVÁ
 LEA STEINEROVÁ
 EMMA ŠVARCOVÁ
 SOPHIA TOMČÁNYIOVÁ
 SIMONA VALKOVSKÁ
 VANESA VOJTKOVÁ

PÔSOBENIE DUCHA JE U KAŽDÉHO OSOBITĚ

VLADIMÍR KNOŠKO

Pôsobenie Ducha je u každého osobitné: Ja som tú nalievajúcu výzvu poznal raz na lesnom chodníku, že i keď mi bol daný iba jeden talent, ani ten nesmiem v sebe skryť. Lebo Ten, čo mi ho zveril, bude žiadať, ako som s ním naložil. Toto Ježišovo podobstvo platí pre každého, komu bola daná schopnosť prispieť pre ľudskú spoločnosť svojím dielom na poli duchovnom i materiálnom. Predtým som písal verše len príležitostne, ako boli texty na svetové hity pre amatérsku kapelu, či sladkobôľne pri zamilovanosti. Tie by vydali na celú zbierku. Malá ukážka:

Noc mi miesto spánku hviezdne nebo núka
aj to len vtedy, obloha je jasná:
Eros mi zas vystavil zmenku na nepravý dukát
a v galaxii túžby jedna hviezda zhasla.

Teraz moja pozornosť upiera sa viac na sféru duchovnú.
Viem, sú to verše jednoduché,
chýba im ponor do hĺbky, väčšia obrazotvornosť. Inak to však neviem.
Ak niekto v nich napriek tomu našiel niečo, čo ho upútalo, potom budem dúfať,
že splnil som danú povinnosť. Prítomnosť Svätého Ducha
a Jeho pokoj so všetkými vami!

Keď sa Pán Ježiš lúčil s učeníkmi,
Duchovného Darcu im miesto seba sľúbil.
Stalo sa tak na Letnice a my ďakujeme,
že v Ňom máme pre obnovu viery prameň.

Nech teší nás, keď svoje smútky, obavy nesieme,
keď sužujú nás plúšte, búrky a vetry severné.
Posilňuj, keď strasti prikre prúdia ako riava
a odpovede na zložitost' života sa nám nedostáva.

Nedaj nám na povinnosť a dané sľuby zabudnúť,
uchovaj, keď pokušiteľ vyhnať nás chce na duchovnú púšť.
Tam by sme už márne mohli čakať na nebeskú vlasť,
tam by sme Ťa, Bože večný, už nemohli nájsť.

Upokoj, keď javy neprijemné nám pohodu berú,
nech verní ostávame modlitbe a spevu.
Keď sklamanie príde, túžby sa nenaplnia,
zostávajú s nami, Duchu Svätý, až do skonania.

Prednesené na pondelkových svätodušných službách Božích
v ev. a. v. kostole v Martine 2016

5. 6. 2016

ZBOROVÝ DEŇ

(evanjelický víkend a deň detí)

Vojdite, padnime a klaňajme sa, pokľaknime pred Hospodinom, svojím Tvorcom.

Ž 95, 6

Milé sestry a milí bratia, vzácní hostia zo Spojených štátov, milí mládežníci, milé detičky, vypočuli sme si vzácne slová žalmistu, ktoré sú nám známe skôr z toho predspevu, ktorý spievavame: „Vojdite, plesajme a pokľaknime pred Hospodinom.“ Stali sa súčasťou takých nevšedných a výnimočných chvíľ aj v tomto našom cirkevnom zbore. A keď prídem do chrámu a začíname týmto predspevom, tak je to pre nás signál, že sa pripravuje niečo výnimočné, niečo slávnostné, niečo nevšedné. Aj táto chvíľa chce byť výnimočná. Chce byť dôstojným a ozaj úprimným zavŕšením tohtoročného evanjelického víkendu. Začal sa omnoho skôr, samozrejme, mnohými stretnutiami, modlitbami, zháňaním sponzorov, dobrodincov, ale aj „dobrodruhov“, ktorí sa s nami pustili do rôznych aktivít a príprav, podporovateľov, dobrovoľníkov, ktorí pomohli program pripraviť. A pokračoval včera, dňom detí našej Evanjelickej spojenej školy, stretnutím Turčianskej mládeže večer, na ktorom nám poslúžili naši priatelia zo Spojených štátov a riaditeľ ESS, Jožko Sopoliga aj výkladom a kázňou Božieho slova pre mladých. A dnes chceme za to všetko Pánu Bohu poďakovať a vziať Mu chválu a česť na týchto slávnostných službách Božích.

„Vojdite, plesajme, pokľaknime pred Hospodinom!“ Aj dnes nás takto Pán Ježiš, Pán Boh pozýva – vojдите, teda vstúpte, poďte bližšie, poďte ďalej. Z týchto slov cítiť ozaj dobrú atmosféru, keď nám Pán Boh povie „Poďte!“ Nie je to úžasné? My ľudia sa často Pána Boha pýtame: „Kde si? Čo to robíš na tomto svete? Si vôbec? Máš o nás záujem?“ A teraz počujeme: „Poďte!“ Pán Boh nás pozýva. Sme radi a cítime sa dobre, keď po zaklopaní na akékoľvek dvere, povedzme na mestskom úrade, alebo na kancelárii, k šéfovi, alebo k susedovi, s ktorým sme si doposiaľ nič nepovedali, – keď po zaklopaní sa tieto dvere otvorí a tam stojí niekto, kto povie: „Poďte, vstúpte ďalej! Akurát som si zalial kávu, dáte si aj vy?“ Nie je to krásne? Nie je to úžasné? A takto fa dnes pozýva Pán Boh prostredníctvom kňaza, rodiča, učiteľa, kamaráta, alebo aj naopak nás rodičov cez naše deti. Aj ty si súčasťou tohto pozvania. Koľkí z nás sme tu práve preto, že nás niekedy niekto do tohto zboru pozval. Že nás oslovil, a možno aj priviedol, keď sa nám v nedeľu nechcelo ísť do chrámu. A on zazvonil na ten zvonček a povedal: Ty, Juraj, alebo Anička, poď, ideme do kostola, lebo dnes je veľká slávnosť. Keby som sa spýtal, koľkých z vás takto niekto pozval alebo vás priviedol cez rodičov alebo kamarátov, tak iste sa zdvihne veľa rúk – prejavil mi láskavosť, ujal sa ma, zaopatril ma spevníkom alebo spravodajom, ukázal mi, kde si môžem ešte sadnúť, keď som stál vedľa alebo vzaďu v kostole a nevedel som, kde si mám sadnúť, kde mám to svoje miesto. A tu prišiel niekto a povedal: Poďte, poďte ďalej, môžete aj s kočíkom, nebojte sa, tu sa to dá. Nádherné pozvanie. To sú, bratia a sestry, len také maličkosti, ale majú ohromnú a mimoriadnu cenu.

Pred dvoma týždňami sme mali v našom cirkevnom zbore slávnosť confirmácie. Viete, mali sme nádherné, krásne odozvy. Prežili sme jedinečnú atmosféru aj preto, že

ste sa voči tým, ktorí prišli do nášho kostola po prvýkrát, práve takto po kresťansky zachovali. Toto je pozvanie, ktoré robí Pán Ježiš Kristus aj nám. Takto nás pozýva. Možno si z kázne veľa nezapamätali, ale na čo budú spomínať, to je tá atmosféra, ktorú sme tam prežili v spoločensve s Bohom a s bratmi a sestrami. Ten pocit tým ľuďom zostane, na celý život ako nezmazateľná pečať, ako znamenie, ktoré im to bude stále pripomínať. A keď pôjdu okolo tohto kostola, tak si na to spomenú: tu som sa cítil dobre, bolo to fantastické, bolo to perfektné; a časom si možno uvedomia, že to bolo preto, lebo stretli Boha, stretli svojho Spasiteľa. Takéto pozvanie vedie k veľkej radosťi.

Zalmista hovorí, aby sme vošli a plesali. Dokonca na inom mieste hovorí: zvučne jasal. Odvykli sme si radowať sa, zvlášť z Božích vecí. Možno aj preto, že sme Božie pozvanie nie vždy zobrali vážne. Podcenili sme prítomnosť Pána Ježiša Krista v našom živote. Ako sa môžeme potom radowať? Ako môžeme potom plesať?

Minulý týždeň som sa zúčastnil dištriktuálneho konventu v Prešove na biskupskom úrade ako dištriktuálny presbyter. Brat biskup začal svoju správu, v ktorej vyzval k mobilizácii duchovného života v našej cirkvi slovami seniorských správ. Niečo vám z toho prečítam: *Senior Tatranského seniorátu konštatuje, že traumatizujúcou skutočnosťou u nás v cirkvi je, že sme prestali medzi sebou komunikovať. Na príbehoch z Jákobovho života ukazuje, že sme prestali žiť z milosti a prisluhovať sviatosti. Túto skutočnosť v správe podčiarkuje aj senior Gemerského seniorátu, ktorý na príbehu o Babylonskej veži deklaruje príčiny straty jednej reči v senioráte a aj v celej cirkvi. Seniorka Liptovsko-oravského seniorátu konštatuje: Z mnohých kňazských správ sa ozýva smutný nárek nad stavom, v ktorom sa nachádzame, na tým, že namiesto budovania mostov vzťahy rozbíjame a bojujeme proti sebe. Dnešný postmoderný človek všetko relativizuje, prestávajú byť pre neho záväzné Božie príkázania, rozmáhajú sa rozvody a život bez sobášov v konkubináte. Senior Košického seniorátu textom správy Učiteľ, celú noc sme sa namáhali a nič sme neulovili vyobrazuje frustráciu mnohých kňazov z ľudí, ktorí vyprázdňujú bohoslužobný priestor zborov. Senior Turčianskeho seniorátu konštatuje: Je veľa sucha, vyprahnuté kostoly, unavení duchovní pastieri, lahostajní ľudia..., a tak ďalej. Aj senior Šarišsko-zemplínskeho seniorátu sa pripája a kladie si otázku: aká bude budúcnosť cirkvi? Situácia v cirkvi a v krajine nám dáva veľa podnetov pre neistotu.*

Dá sa, bratia a sestry, vôbec ešte v tejto cirkvi radowať? Dá sa ešte nad niečím plesať? Ak sa budeme na toto pozeráť iba ľudsky, tak určite nie. Neexistuje východisko, ak sa budeme na to pozeráť iba ľudskými očami. My sa musíme pozrieť na to inak. My musíme ísť na kolená. Všetci. Od biskupa až po kostolníka. Všetci. My musíme ísť do modlitieb, pokánia, do zápasu, do statočnej a úprimnej služby v cirkevnom zbore, a potom sa budeme mať nad čím znovu radowať. Toto sa museli naučiť aj učeníci. Tak sme to počuli z dnešného evanjelia. Sedemdesiati sa vrátili k Pánovi Ježišovi natešení, rozjarení, že všetko to, čo im povedal, funguje, aj démonov vyháname, aj uzdravujeme, liečime. Ale Pán Ježiš im povedal: Neradujte sa z toho, radujte sa radšej, že sú vaše mená zapísané v nebesiach.

Ak má byť naša radosť pravá a hlboká, tak to nemôže byť len o párkoch, o guláši alebo nejakých „aktivitkách“. Musí to byť o Bohu. O Bohu a o Jeho sláve. Aj preto zakončujeme tieto radostné chvíle evanjelického víkendu práve pri Božom slove, pri modlitbách a požehnaní. Ak to niekto obide, zostane mu len guláš a pekné popoludnie. Nič viac. Na toto vždy musíme pamätať. Tomu sa musíme učiť. A k tomu privádzať aj naše deti. Aby aj ony pri počutí slov „vojďte, plesajte a pokľaknite pred Hospodinom“ vedeli, komu slúžia: kto a čo je dôvodom ich radostného života. Amen.

Milan Kubík, zborový farár

REFLEXIA KULTÚRNYCH A NÁRODNÝCH OTÁZOK V SÚČASNEJ EVANJELICKEJ KÁZNI

Odpoveď na anketovú otázku Cirkevných listov

Odpovedať na vašu otázku o reflektovaní národných a kultúrnych tém v evanjelickej kázni, adresovanej nášmu času, znamená zamyslieť sa nad aktuálnym postavením Evanjelia Ježiša Krista v dnešnej slovenskej spoločnosti. Mám s tým celkom aktuálnu, žiaľ, veľmi bolestnú skúsenosť. V jednej mediálnej diskusii som vystúpil na obranu kresťanskej viery, jej pomoci v mene Hospodinom, ktorú prináša ľuďom v osobnom živote, najmä v núdzi a nešťastí, ale i v politickom prenasledovaní. V momente sa okolo mňa ako dravé vtáky zlietli rozliční diskutéri s protikresťanským posmechom a odsudkami, dobali a oplúvali ma z každej strany. V tej chvíli mi prichádzali na myseľ rozličné evanjeliové myšlienky, obrazy, podobenstvá i kázňové dôrazy a sekvencie, ktoré ma pri rozličných dôrazoch silno oslovili. Okrem iného to bola aj kázeň Jána Bohdana Hroboňa, ktorú predniesol na šafárikovských Duchovných hodnotách pre dnešok v roku 1995 v ev. kostole v Rožňave. Pri pohľade na mladých, ktorí nečakane zaplnili desaťročia prázdny rožňavský chór, sa v jeho očiach vynorili slzy: mladí po komunistickej ére, v ktorej mala evanjelická viera zahnúť, do chrámu predsa prišli a počúvali slovo Božie. Dojalo ho to. Kazateľ pri tejto príležitosti chrám „roznietil“ kultúrnym reflexom civilizačného rozsahu – mladým prízvukoval: neuvverte, už nikdy neuvverte a nenasledujte „zdravotnú sestru“ zo svetoznámeho románu Kena Keseyho Bol som dlho preč, ktorá v komunizme bola a podľa kazateľa aj v postkomunizme zostane symbolom neskrotnej túžby po politickej moci. Nepridajte sa k nej – „zlej panej“, ak sa k nej aj všetci pridajú. Dožičte sami sebe, zdôraznil kazateľ mladým: vytrvalou vierou dožičte sebe i krajine náboženskú slobodu. Nebojte sa, aj keď vás zatvorí na „psychiatriu“: buďte bláznami pre Krista! Nebojte sa, len verte!

Od „rožňavskej kázne“ uplynulo viac ako dvadsať rokov. V aktuálnej mediálnej diskusii, ktorú spomínam, sa ukázalo, že „zdravotná sestra“ i napriek zdanlivej porážke v roku 1989 naďalej žije a nanovo nastavuje „parametre“ života mladých Slovákov. Akoby práve v nich ožila v podobe „dvanásťhlavého draka“: diskutéri, ktorí ma dobali a zauškovali – jeden z nich na moju adresu doslova povedal: aha, blázon! –, mali hlavu surovej mocichtivej „zdravotnej sestry“. Nečudo, že v mysli sa mi zjavil „rožňavský“ Ján Bohdan Hroboň: tému jeho vtedajšej kázne považujem za veľmi naliehavú i dnes – a to za aktuálnu „top“ kázňovú tému súčasného Slovenska. Pretože dávať dôraz na novú evanjelizáciu – na spor s dvanásťhlavým drakom – je témou na výsosť kresťanskou, no i národnou a kultúrnou.

Podobný evanjelizačný dosah mala Hroboňova televízna kázeň rázuvoská so spomienkami na nádherné maroškovské detstvo medzivojnových robotníckych detí: prednesená v roku 2003 v liptovskosvätomikulášskom kostole zahriala, prebudila Slovákov, predstavila im zo slovenskej kultúry zlovoľne vyhánaného kňaza, politika a spisovateľa. Bola slávnostnou bránou, cez ktorú sa Hospodinom požehnaný básnik mohol v neďelnom kázňovom čase vrátiť medzi svojich rodákov. S kazateľom si televízne Slovensko ako celok „spomnelo“ na desaťročia umlčovaného básnika a spisovateľa, ktorý konal svoje poslanie vyslovene kristovsky: písal a kázal pred Božím trónom, pretože taká bola Božia vôľa. Pozorne sprevádzal počas 1. svetovej vojny zhrozeného Krista Pána kresťanskými chrámami, v ktorých Tvorca Pokoja nevedel pochopiť bojovné – „víťazné“ bohoslužby. Nečudo, že tento Rázus kázal a písal proti bojovým vojnovým kázňam. a tak proti vojne, nespravodlivosti a nerovnosti,

proti „hrdinskému“, a predsa príšernému, neludskému sebecktu. Rázusov spor s agresívnym egoizmom, ktorý nie je, nemôže a nesmie byť kresťanským, je aj sporom s nedostatkom milovania blížneho a samaritánstva medzi nami a v nás, je teda aj on našou kázňovou, ale i národnou a kultúrnou top-témou.

Alebo Hroboňova kázeň štúrovská, prednesená v roku 2005 v bratislavskom Veľkom kostole pri 190. výročí narodenia Ludovíta Štúra, jedna z Hroboňových posledných: kázeň akcentovala historickú rolu čínorodej štúrovej generácie, ktorá tvorila jazyk, kultúru, národné inštitúcie a piliere kultúrneho slovenského života na báze kresťanského života otcov. Cieľom bolo zabezpečiť potomstvo v Uhorsku „neexistujúceho“ slovenského národa, a to s pomocou, na ktorú Štúrova generácia v krutých časoch očakávala a aj konala v mene Hospodinovom. Táto kresťanská, ale i kultúrna a národná kázeň aktuálnou je po desaťročí naďalej aj preto, lebo mnohí mladí i starší už dnes nevedia takrečeno nič, a ak, tak máločo o kresťanskej viere a jej zástoji v dejinách slovenskej kultúry. Nepoznajú Štúrov program založený na Kristovi a jeho blahoslavenstvách. – Nepreháňam: vo vyššie zmienenej diskusii sa mladík schuti posmieval môjmu rešpektu voči „štúrovej“, v komunizme nežiaducej rozprávke o Matajovi, vraj slabučkej ako čaj, „prvoplánovej“, bez posolstva, ktorej mučenie, pokánie a kajúce, od pokánia na kolenách do kosti zodraté kýmte, sa podľa mladého cynika dnes už nenosia.

Čo na to povedať? Kto zlyháva a kto zlyhal, ak sa zo Slovenska vytráca a na mnohých miestach aj vytratila úcta ku kresťanstvu a k pokániu? Ak slovenskú mládež v aktuálnych slovenských preletoch nad kukučkiným hniezdom nebude inšpirovať – pretože ho niet – „indiánsky“ náčelník? Kto vlastne potom povalí „zdravotnú sestru“ našich čias: mafiu či oligarchiu,

ktorá je peklo a diablom samým osebe? Kto vlastne bude hrdinom v aktuálnom Matajovi, ktorý sa do dnešného horúceho pekla vyberie a navzdory žeravým plameňom si vyžiada krvou napísaný a podpísaný dlžobný úpis našich otcov? Úpis nás samých!

Nájde sa dnes taký?

Kto je na vine, ak existujú takéto otázky? – Nepochybne my sami, ktorí sa poľahky vzdávame svojej viery! Ale i svojej identity! My, ktorí sme dovolili, aby slovenské televízie vysielali bezduché programy a nástojčivými žiadosťami neuvedieme do života čím viac rozličných „lámpe“, ktoré by si posvietili na verejný a duchovný život Slovenska z rozličných uhlov pohľadu! Ak dovolíme, aby sa spomedzi slovenských politikov načisto vytratili takí, ktorí cítujú vznešených slovenských básnikov vrátane kňazov, a to tak ich básne, ako aj kázne! Ak tým vytvoríme priestor pre oživenie nálad na novodobé gardistické usporiadanie Slovenska – akoby sa nám v tejto chvíli hodila kazateľská vášeň Emila Boleslava Lukáča, ktorá sa vo vojnovom slo-

venskom štáte namiesto triumfalizmu dožadovala pravého Evanjelia o živote v mene a podľa Krista, na základe pravdy, práva a spravodlivosti!

Jedným slovom: tíradý pobožných rečí, ako hovorieval kazateľ Ján Bohdan Hroboň, nám nepomôžu, ak kázeň Božie slovo „neumiestni“ v národe tam, kde môže konať: do konkrétneho historického a najmä súčasného priestoru, tak na „hrad“, ako aj do „podhradia“, do nemocnice, ako aj väznice, a nepodá ho ako pohár živej – čistej vody konkrétnej vysmádnutej duši. Ak sa však kazateľovi podarí trafiť „do živého“, ak musí, čo by ho priam trhali, povedať a povie pravdu, poukáže ňou na živého Ježiša – budme si istí, že jeho kázeň sa nerozplynie, pretože bude pomazanou: milovanou a citovanou: bude pravou radostnou zvesťou, ktorá prenikne cez chrámové múry do života.

MILOŠ KOVAČKA

MLÁDEŽNÍČKA VÍKENDOVKA

Tohtoročný „víkendový“ pobyt sme absolvovali v dňoch 28. 2. do 1. 3. 2016 opäť vo Veľkom Slavkove. Úvodný zraz účastníkov bol v nedeľu ráno vo Vrútkach na stanici, odkiaľ sme sa spoločne vydali na cestu do Popradu, kde sme prestúpili na vláčik do Veľkého Slavkova. Po príchode do mládežníckeho ubytovacieho centra sme sa rozdelili do izieb a hneď na to nás čakal obed. Popoludnie sme strávili – na zimu v Tatrách – dosť netradične: hrali sme futbal, dievčatá aj chlapci. Bolo to síce náročnejšie, lebo sme na to obuvou neboli úplne pripravení, ale nebralo to na kvalite a zábave z hry. Po večeri sme pokračovali chválami, výkladom biblickej témy a spoločnými modlitbami. Téma víkendovky bola podľa textu z Jána 14, 6 „Ježiš mu riekol: Ja som cesta i pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa.“ Okrem toho sme každý večer hrali rôzne hry, najmä „mestečko Palermo“, čo môžeme nazvať aj našou top-hrou víkendovky.

V pondelok ráno sme mali dlhú diskusiu, ktorá nadväzovala na tému z večera. Na obedie sme mali pôvodne naplánovanú aj turistiku, ale kvôli nepriaznivému počasiu sme boli nútení svoje plány preriezne meniť. Po skoršom obede, keď sa počasie už umúdrilo a pomaly prestávalo pršať, sme sa vybrali na prechádzku okolo Štrbského plesa. Výlet sme si spríjemňovali aj Lukášovým prenosným repráčíkom a spoločnými piesňami. Hladní a trochu zmoknutí sme sa vrátili na ubytovňu, kde nás potešila večera a aj príchod pána farára Kubíka s Gabikou a Jankom. Neskôr sme mali ešte spoločné chvály a preberanou témou nás previedol Vladko Maťaš (správca ubytovacieho centra), ktorý nás svojim výkladom veľmi zaujal a povzbudil. Večer sme boli všetci unavení, ale aj tak sme opäť hrali „mestečko Palermo“, ping-pong a diskutovali sme dlho do noci.

V utorok sme už síce odchádzali, ale stihli sme mať ešte chvály, aj výklad témy v podaní Janka Malovca (pomocník pri údržbe ubytovacieho centra). Po výklade sa ešte rozprúdila diskusia. Tlačil nás však čas, takže sme už, bohužiaľ, museli ísť na vlak.

Spoločne strávený čas modlitbami, chválami, hrami, diskusiami a vzájomným poznávaním, bol zaiste obohacujúcim pre každého z nás. Som vďačná, že som ho mohla stráviť v spoločnosti takýchto ľudí. Veľká vďaka patrí aj našim vedúcim a pánovi farárovi Kubíkovi, ktorí sa o nás starali.

MÁRIA ŠIMOVÁ

Ježiš vraví: „So mnou nie ste sami.“

Ježiš vraví: „So mnou nie ste sami.“

Ježiš vraví: „Cezo mňa vojdete!“

Ježiš vraví: „So mnou nie ste sami.“

Ježiš vraví: „Ja som cesta, váš Spasiteľ!“

Ježiš žije, veď ja dobre to viem, o-ó-o,

On je dvere, len cez Neho vojdem, je-jé-je.

Do programu služieb Božích, ktoré sa konali na tohtoročnú veľkonočnú nedeľu, nás slovami tejto piesne uviedli naši najmenší. Poctivo ju nacvičovali v predchádzajúcich týždňoch na detských besiedkach. Rýchlo sa svojou jednoduchosťou a rytmom medzi deťmi udomácnila, a stalo sa, že si ju nielen náš drobzig, ale aj pár „dospelákov“ po odchode z besiedky veselo pospevovali. Pieseň pochádza od brata farára Dušana Vaňku. Do Turca sa dostala pred približne tromi rokmi cez vtedajšieho brata kaplána (vtedy ešte v nepalskom cirkevnom zbore) Daniela Beňucha. Možno je to len ďalšia jednoduchá detská pieseň, ale azda práve cez jej slová utkvie v detských srdiečkach ozvena jej melódie a myšlienka, že sú milované naším drahým Spasiteľom Ježišom Kristom.

Žijeme život bez cieľa, bez smeru.
Božie Slovo sa z našich životov vytráca.

9. nedeľa po Sv. Trojici – 24. 7. 2016

Vtedy sa zhromaždil všetok ľud do jedného na námestie pred Vodnou bránou a požiadali zákonníka Ezdráša, aby priniesol knihu Mojžišovho zákona, ktorú Hospodín dal ako príkaz Izraelu. Nato v prvý deň siedmeho mesiaca kňaz Ezdráš priniesol zákon pred zhromaždenie mužov i žien a tých, ktorí boli schopní rozumieť, čo počúvali. Čítal z neho na námestí pred Vodnou bránou od svítania do poludnia pred mužmi aj ženami a tými, ktorí mohli chápať; pozornosť všetkých bola obrátená na knihu zákona. Zákonník Ezdráš stál na drevenom lešení, ktoré na to zhotovili, a vedľa neho po jeho pravici stáli Mattija, Šema, Anája, Ťirija, Chilkija a Maasėja a po ľavici Pedája, Mísáel, Malkija, Chášum, Chašbaddána, Zecharja a Mešullám. Ezdráš otvoril knihu pred očami všetkého ľudu, lebo bol nad všetkým ľudom; keď ju otvoril, všetok ľud povstal. Ezdráš dobrorečil Hospodinovi, veľkému Bohu, a všetok ľud pozdvihujúc ruky odpovedal: Amen, amen. Potom sa sklonili a klaňali Hospodinovi tvárou k zemi. Jéšúa, Báni, Šerehja, Jámín, Akkúb, Šabtaj, Hódija, Massėja, Kélita, Azarja, Józábád, Chánán, Pelája a leviti poučali ľud o zákone, a ľud stál na svojom mieste. Čítali z knihy Božieho zákona stať za staťou, vysvetľujúc zmysel; tak pochopili, čo sa čítalo. Vtedy kráľovský miestodržiteľ Nehemiáš, kňaz-zákonník Ezdráš i leviti, ktorí poučovali ľud, povedali všetkému ľudu: Svätý je tento deň nášmu Bohu, Hospodinovi; netrúchlite teda a neplačte! Všetok ľud totiž plakal, keď počul slová zákona. Ďalej im povedal: Chodte, jezďte najlepšie veci, pite sladké nápoje a pošlite podiel aj tým, ktorí nemajú nič pripravené, lebo tento deň je svätý nášmu Pánovi. Nebuďte smutní, lebo radosť z Hospodina je vašou silou.

Neh 8, 1 - 10

Milí bratia a sestry,
prečítala som si tento text aj v anglickom jazyku a zaujalo ma, že Vodná brána, pri ktorej sa v Jeruzaleme zhromaždil všetok ľud, aby počúvali Mojžišov zákon, sa po anglicky povie Watergate. Hneď mi prišla na um neslávne slávna aféra z Ameriky, spojená s prezidentom Nixonom. Týkala sa podvodu a zrady. Úplne o niečo iné však išlo v udalosti, ktorá sa odohrala pri Vodnej bráne v Jeruzaleme. Tu sa totiž udiala veľká zmena - ľudia činili pokánie a znovu obnovili svoj príbeh s Bohom.

Veľkú úlohu v tomto príbehu Izraela zohral Nehemiáš - o ktorom sme mali aj denný biblický tábor pre deti tento týždeň. (Predpokladám, že deti, ktoré sú tu dnes a ktoré boli aj na tábore, by nám vedeli

o Nehemiášovi povedať veľa.) Nehemiáš bol pohárnikom perzského kráľa Artaxerxa. Deportovali ho z jeho domova do Perzie, ale jeho srdce i naďalej ostalo v Jeruzaleme. Raz sa opýtal kráľa, či by sa aspoň na chvíľu mohol vrátiť do svojej domoviny, aby pomohol svojmu ľudu, ktorý sa nachádzal vo veľkej tiesni a potupe. Hradby Jeruzalema boli zrúcané, jeho brány spálené ohňom a ľudia ponechaní napospas nepriateľom. Kráľ Nehemiášovi povolil vrátiť sa na určitý čas späť, aby splnil, na čo tam chcel ísť. Po 52 dňoch boli hradby obnovené, aj napriek veľkým problémom a bezohľadným nepriateľom. Pre Izraelcov to bolo ohromné víťazstvo. A tak sa zišli pri Vodnej bráne a zákonník Ezdráš im začal čítať z Pisma - zo zákona

Počúvali o Bohu, ktorý si ich vyvolil, ktorý ich miloval a vyslobodil z otroctva. O Bohu, ktorý im dal zaslúbenú zem. Uvedomili si, že nie sú len akousi skupinou jednotlivcov, ale Božím ľudom. Božím vyvoleným národom. Národom, ktorý On stvoril a miloval.

Biblický denný tábor

Mojžišovho. Keď ľudia počuli Božie slovo – to, ako majú žiť a uvedomili si, ako žili doteraz, zarmútili sa. Akoby sa cez nich prevalili veľké vlny viny, a začali veľmi plakať. Pochopili totiž, že ich predkovia sa odklonili od Pána Boha, presne ako oni. Zanedbávali Božie slovo, ignorovali ho. To, čo počuli, ich veľmi pohlo – začali plakať, vyznávať svoje hriechy; to, že zišli z Božích ciest, činili pokánie pred Pánom Bohom. Tam, kde je skutočné pokánie, vyznanie hriechov, tam prichádza to jedinečné Božie odpustenie. Keď Nehemiáš videl pokánie Izraelcov, povedal im: „Svätý je tento deň nášmu Bohu, Hospodinu; netrúchlite teda a neplačte... tento deň je svätý nášmu Pánovi, nebuďte smutní, lebo radosť z Hospodina je vašou silou!“ (Neh 8, 9 – 10).

Radosť, ktorú zažili Izraelci, bola výsledkom toho, že spoznali, kým sú a koho sú. Čo počuli, keď im čítali slová z Mojžišových kníh? Počuli toto: „Ja som Hospodin, ktorý som vás vyviedol z Egypta, aby som bol vašim Bohom; buďte svätí, lebo ja som svätý.“ (3M 11,

45). Počúvali o Bohu, ktorý si ich vyvolil, ktorý ich miloval a vyslobodil z otroctva. O Bohu, ktorý im dal zaslúbenú zem. Uvedomili si, že nie sú len akousi skupinou jednotlivcov, ale Božím ľudom. Božím vyvoleným národom. Národom, ktorý On stvoril a miloval. Počuli tiež, že sú zodpovední za svoje životy, rozhodnutia. Konečne pochopili, že ich životy majú význam a dôvod.

Myslím, že toto je presne to, čo potrebujú ľudia počuť aj dnes. Ľudia potrebujú počuť slovo o Božej láske a milosti. O tom, že aj nás si Pán Boh vyvolil, miluje nás, a preto nás vyviedol skrze kríž Pána Ježiša z otroctva hriechov. Že život každého z nás nie je len akási náhoda, ale že naše životy majú dôvod a význam. Že v Božích očiach máme nesmiernu cenu. Keď si toto všetko uvedomíme, že sme pre Pána Boha vzácní a že nás miluje, malo by to v nás prebudiť veľkú vďačnosť a radosť. Vieme, kto sme a komu patríme. Pán Boh nás miluje. Mňa aj teba. Je tu pre nás. Je na našej strane. Nič a nikto nás nemôže od Božej lásky, ktorá je v Pánovi Ježišovi

Kristovi, odlúčiť. A to je dôvodom na obrovskú radosť. Radosť, ktorá sa pre nás zároveň stáva silou.

Radosť, ktorú zažili Izraelci, bola tiež výsledkom toho, že znovu objavili Božiu vôľu v Jeho slove. Chceli ju počuť. Boli nedočkaví k počúvaniu Božieho slova. Božie slovo bolo pre nich ako balzam. A to aj napriek tomu, že ich obvinilo z mnohých ich pádov, hriechov, previnení. Je zaujímavé, že nechceli počúvať iba nejaké chlácholivé slová. Chceli počuť pravdu. Je to tak s nami ľuďmi aj dnes? Alebo máme skôr tendenciu Božie slovo prekrúcať do takej miery, aby to vyhovovalo našim predstavám o živote, viere, o všetkom. Častokrát sa zdá, že sme si vytvorili Boha na **naš** obraz a dbáme na to, aby Jeho slovo bolo šité na mieru **našej** morálky. Najprv si niečo vymyslíme a potom hľadáme v Biblii tie správne verše, ktoré nás utvrdia v našich názoroch a predstavách. A tak si ich poprekrúcame, len aby sme nepočuli a nevideli celú pravdu. Tú pravdu o nás. A strácame smer. Veľmi ľahko potom zabľúdime, cesty sa popletú. A my potom tiež.

A čo urobili ľudia v Jeruzaleme? „Na druhý deň – potom, ako boli pri Vodnej bráne – sa zhromaždili predáci rodín všetkého ľudu, kňazi a levítii k zákonníkovi Ezdrášovi, aby pochopili slová zákona. Ezdráš denne denne čítal knihy Božieho zákona, od prvého dňa až do posledného.“ (Neh 8, 13, 18) Izraelci z toho mali veľkú radosť. Radosť nájdeme tam a vtedy, keď začneme čítať Božie slovo a budeme v ňom spoznávať, kto je Boh, kto som ja, aký je vzťah Pána Boha ku mne, aká je Božia vôľa pre môj život. Lebo je úžasné poznať a rozumieť Božej vôli. Je dobré, keď poznáme cestu a máme smer, cieľ. Ak Božie slovo nie je každodennou súčasťou našich životov, strácame smer.

Možno práve toto je problém našej doby. Žijeme život bez cieľa, bez smeru. Božie slovo sa z našich životov vytráca. A tak hľadáme smer rôznymi spôsobmi. Formulujeme

naše názory pozeraním pochybných programov. Premýšľanie nechávame na myseľmasírujúce médiá. Ľudia hľadajú návod na život v knihách, ktoré sa zaoberajú tým, ako žiť lepšie, kvalitnejšie, hodnotnejšie život, ktoré napísali rôzni guru – učelia. Napriek tomu však nevieme, kadiaľ ísť. Strácame smer. Aj preto, lebo si nevšímame, zabúdame na Božie slovo. A ani po ňom nesiahneme...

Jeden muž si všimol, že je na zlej ceste. Zastavil v malom mestečku a požiadal staršieho muža o pomoc. „Môžete mi pomôcť, prosím vás?“ povedal. „Stratil som sa“. Starý muž sa ho spýtal: „Viete, kde ste?“ „Iste,“ odpovedal šofér. „Videl som názov vášho mestečka, keď som doň vchádzal.“ „A viete, odkiaľ ste prišli?“ pýtal sa ďalej starý muž. „Samozrejme“, povedal muž v aute. „A viete aj, kam chcete ísť?“ opäť sa opýtal starý muž. „Áno,“ odpovedal muž a uviedol, kam má namierené. Starý muž sa naklonil k autu a povedal „Takže vy ste sa nestratili. Vy len potrebujete vedieť, ako sa tam dostať.“

Často sa snažíme ísť skratkami a bočnými cestami, aby sme sa dostali do cieľa. Hľadáme všetky možné spôsoby a cesty, len tú Božiu akosi vynechávame. Len čo však vieme, odkiaľ sme a kam ideme, potom potrebujeme najmä to, aby nás v živote sprevádzalo Božie slovo. A v ňom budeme tiež nachádzať radosť, ktorá bude pre nás silou pri kráčaní.

Radosť, ktorú zažili Izraelci, bola výsledkom pokánia a objavenia milosti. Nehemiáš vyzval ľudí k radosti potom, ako videl ich úprimnú ľútosť, pokánie zo svojich hriechov. Nie predtým. Potom, ako počuli čítanie z Božieho slova a pochopili, ako svojim správaním a zmýšľaním zarmútili Hospodina, sklonili sa a klaňali Hospodinovi tvárou k zemi. Izraelci sa nesažili zastaviť Ezdráša v čítaní. Chceli počuť slová zákona a keď ho počuli, odpovedali naň presne tak, ako mali. Ľútosťou, pokáním, plačom, lebo tie slová im poukázali na ich vlastnú situáciu.

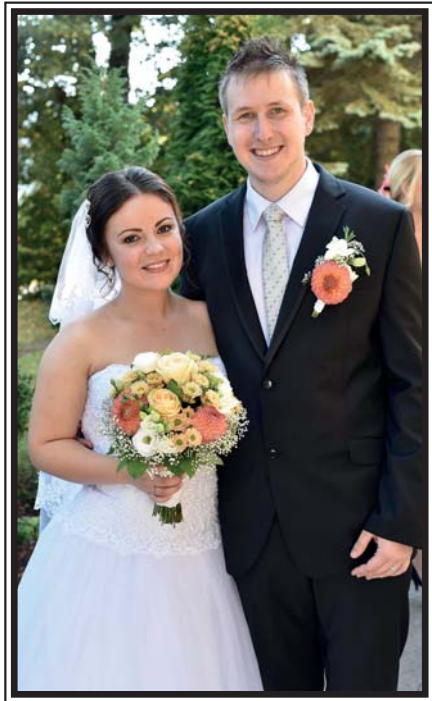

Sú však aj ľudia, ktorí v žiadnom prípade nechcú počuť Božie slovo. Nachádzajú si rôzne výhovorky, prečo nie... Myslím si, že je to (aj) preto, lebo Božie slovo prehovorí presne tam, kde to najviac zasiahne. Je to presne tak, ako je napísané v liste Židom: „Slovo božie je živé a mocné a je ostrejšie než ktorýkoľvek dvojsečný meč a preniká až do rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špiikov a je schopné posudzovať hnutie a zmýšľanie srdca.“ (Ž 4, 12) Stretnutie s Božím slovom boli a obviňuje z hriechu. To zažili aj Izraelci pri Vodnej bráne. Ale zažili aj niečo iné. Veľké a mocné. Zažili zázrak milosti. Boli prekvapení milosťou Pána Boha. A radosťou, ktorá z tejto milosti plynie. Keby boli bývali popreli, že urobili niečo zlé, milosť a radosť by nikdy neboli pocítili. Keby boli bývali nečestní voči sebe, nikdy by nezakúsili radosť vo svojich srdciach. Ak by neboli bývali ochotní odvrátiť sa od hriechu, pokračovali by v živote, ktorý by ich ničil. Ale keď učinili pokánie, nastúpila radosť. Radosť je výsledkom Božej lásky, odpustenia a milosti.

Pán Boh nám namiesto toho, aby nás zničil, dáva život. Namiesto odsúdenia nám dáva odpustenie. Namiesto zdôrazňovania nášho hriechu hromadí veľkú lásku – a to je úžasné. Je to zážitok hlbokej radosti.

Radosť z Hospodina je naša sila. Je to radosť, ktorá prichádza, keď pochopíme, kto sme a koho sme. Prichádza, keď objavíme Božiu vôľu pre naše životy cez Jeho slovo. Prichádza, keď zakúsime tú úžasnú milosť po úprimnom vyznaní našich hriechov. Radosť je úžasným darom pre nás a pozvaním, aby sme ju aj dnes prijali s otvoreným srdcom z rúk Boha, ktorý tvorí, zachraňuje a posväčuje. Z rúk Boha, ktorý miluje tak veľmi, že dáva za nás, za náš hriech svojho Syna, aby sme mohli žiť život v radosť už tu a teraz. Amen.

SLÁVKA DANIELOVÁ,
zborová kaplánka

Vážená Andrea Hybenová,

prázdniny rýchlo uplynuli, Vy ste si uprostred nich vyhládli nový životný prístav v neďalekej Žiline. Dovoľte, aby sme sa prihlásili k mimoriadnym udalostiam vo Vašom osobnom živote a zablagoževali Vám k založeniu mladej rodiny. Prajeme Vám, aby sa na Vašej životnej ceste Pán o Vás postaral a nadelil Vám vo všetkého, čo Vám treba. Veríme, že budete šťastní, prajeme Vám to zo srdca.

Ďakujeme Vám za príspevky do Martinského evanjelika a budeme sa tešiť na pokračovanie našej spolupráce.

Martinský evanjelik

BIBLICKÝ DENNÝ TÁBOR HLADAČI VZÁCNÝCH KAMEŇOV

Po roku opäť nadišiel čas biblického tábora pre deti z nášho cirkevného zboru. V termíne od 18. do 22. júla sme sa stretávali v priestoroch Evanjelickej spojenej školy, kde sme sa počas celého týždňa učili o udalostiach biblickej knihy Nehemiáš. Nehemiáš bol prorok, ktorého si Boh povolal, aby sa vrátil a nanovo vybudoval zruinovaný Jeruzalem. Aj napriek nepriateľom a nedobrym okolnostiam sa Nehemiáš ani so svojimi pomocníkmi nevzdali a plnili Božiu vôľu. Boh im dával múdrosť a ochraňoval ich pred každým nebezpečenstvom. Učili sme sa vzácne pravdy, ktoré tvoria základ nášho kresťanského života.

Na úvod nás privítal pán farár s pani kaplánkou, ktorí nás tiež počas tábora sprevádzali piesňami a slovom. Postupne sme si vysvetľovali príbeh Nehemiáša, vyrábali zaujímavé kreatívne výtvyry, športovali a súťažili a tešili sa zo spoločných aktivít. Pán Boh nám doprial aj príjemné teplé počasie. To sme využili a vydali sme sa na výlet na letisko do Tomčian, kde sme sa poriadne vyšantili. Na záver sme mali rozlúčkovú párty, kde sme rodičom ukázali, čo všetko sme za týždeň zažili.

Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa podieľali na príprave tábora a jeho zdarnom priebehu. Tešíme sa, že 60 detí a vyše 20 pomocníkov mohli tráviť tento čas spolu, nadviazať nové priateľstvá a počuť zvesť o Božej láske, pomoci a ochrane.

ANDREA ŠIMKOVÁ (HYBENOVÁ)

Pane náš! Ty vravíš na Hore slová spásy, pre všetky národy, všetky časy. Ja – bedár – slov Tvojich neprekladám, ani ich zástupom nevykladám; len zdola – z kútika k Tebe hľadím a môjmu národu stále radím, aby ich počúval, hľadal, čítal a Teba na ich zmysel sa pýtal.

Nuž len Ty ráč nám ich sám vykladať a zmysel ich do srdc našich vkladať, aby nás prenikli, napravili a dnešný chorý svet – najmä nás – uzdravili!

JOZEF GAŠPARÍK-LEŠTINSKÝ

Každoročné – ročné – čakanie

„Mládežnícky tábor. Čo dodať? Každoročné – ročné – čakanie, keď si s kamarátmi užijeme znovu kopec zábavy.“

„Tábor sa začal stretnutím na stanici. Všetci sme sa veľmi tešili. Srdcia nám horeli ne-dočkavosťou.“

Takými to slovami začínali mládežníci eseje a „tatranské balady“, ktoré mali napísať v rámci jednej hry na tohtoročnom mládežníckom tábore (a z ktorých úryvky nájdete v úvodzovkách aj v tomto článku). Tento rok sme sa vybrali do Veľkého Slavkova, v termíne od 8. do 13. 8. 2016. Opäť nás čakali chvíle strávené spoločne s Bohom pri Jeho slove, spoznávanie nových ľudí, zábava a rôzne zaujímavé hry. Nie však každý deň sa

človek stane živou figúrkou v stolnom futbale. Ani sa mu často nestane, že by dostal jednu zápalku, ktorú má vymeniť za niečo hodnotnejšie. A tak naši mládežníci stáli pred úlohou, keď si vymieňali zápalky a neskôr tehly, mince, golfové loptičky a iné veci za rôzne poháre, perá, ručne vyrábané misky, potápačské okuliare a podobne. (Z esejí mládežníkov: „Dobrych zážitkov predsa nie je nikdy dosť.“) Dobre sme spoznali aj celý areál, ktorý sme v rámci rôznych hier obehli, obskákali a sem-tam sme ho skúmali aj štvornožky. A párkrát nastal čas aj na hry, pri ktorých sme pozapínali aj mozgové závitky a pospomínali si na vedomosti zo školy. (Z esejí mládežníkov: „Otázky nám Miňo dáva, odpovede nedostáva.“) Vypočuli sme si aj výbornú prednášku o pamäti od nášho pána „medika“ - MUDr. Štefana Siváka.

Keďže sme sa nachádzali blízko Vysokých Tatier, nesmela chýbať ani túra. A tak sme sa vybrali na Velické pleso, ktoré sa nachádza blízko Sliezskeho domu. (Z esejí mládežníkov: „A viete o tom, že Velické pleso má 11 °C? Ani my sme nevedeli...“). Okrem Tatier naše kroky zamierili aj do Popradu, v ktorom sme si užili dopoludnie v akvaparku. Tam sme sa naplno vybláznili a zároveň poodychovali v teplej vode. V ten večer sme si tiež posedeli pri guľáši, ktorí navarili naši vedúci.

Večery sme trávili pri Božom slove, chválach a modlitbách. Téma tábora znela: „Človek, ktorý vedome stojí pred svojim Bohom“, ale zo začiatku mnohí netušili, čo si pod tým predstavovať. Nakoniec sme pochopili, že je to príbeh každého jedného z nás. Je to náš život, príbeh o tom, ako sme sa stratili a znovu našli. Príbeh o človeku. Človek ako tvor stvorený na Boží obraz je tak dokonale vytvorený, že niekedy sa len môžeme čudovať, ako jedno z druhým súvisí. Takto, na Boží obraz, boli vytvorení aj Adam a Eva. Avšak do ich života, rovnako ako do nášho, vstúpil hriech. Ten častokrát tak pohltí náš život, že sa otočíme chrbtom k Bohu. Postupne začneme dúfať a milovať vytvorené veci viac než ich Tvorcu. Je to, akoby sme sa úplne stratili. A vtedy, rovnako ako Adama, sa nás Boh spýta: Kde si? Táto zdanlivo jednoduchá otázka nás veľakrát zastaví a prinúti rozmýšľať nad tým, kde sme sa ocitli a či je odtiaľ možný návrat späť. Naozaj sa stratený človek našiel? Čo to vlastne znamená činiť pokánie? Mám sa kde vrátiť? Odpoveď znie: Áno, človek sa má kde vrátiť. V živote každého z nás nastane zmena - stane sa z nás nový Adam, človek v Kristu a skrze Krista, a nastáva znovuzrodenie človeka. Zrazu život dostáva nový zmysel, každý si nájde nové poslanie.

Na tieto témy a otázky sme diskutovali celý týždeň. (Z esejí mládežníkov: „Neverila som, ako sa môže zmeniť pohľad za jeden týždeň. Kto je človek? Kde som? Zisťujem, že v živote sú aj iné hodnoty.“) Ako hosť nám o hriechu prišiel porozprávať pán senior Marian Kaňuch zo Žiliny.

Pevne veríme, že každému z nás pomohol tábor posunúť sa ďalej. V spoločenstve, vo viere, v priateľstvách a v živote. A hlavne v našom vzťahu k Bohu.

JANKA BLAHOVÁ

Ó, jak krásni sú na horách
tí poslovia všetci,
ktorí kážu a zvestujú
ľudu Božie veci
a Sionu stále vravia:
Hospodin kraľuje,
Boh tvoj, ktorý večnú spásu
kajúcim daruje.

JOZEF GAŠPARÍK-LEŠTINSKÝ

KÝM CHCEM BYŤ

Príhovor na začiatku školského roka 2016/17

Prednedávnom som bol na jednom seminári, kde sme sa navzájom, v rámci zoznamovania, pýtali rôzne otázky, aby sme toho druhého lepšie spoznali. Jedna z otázok smerovala k tomu, čím som chcel byť, keď som bol malý. Tá otázka ma zaskočila, ale keďže sme mali iba málo času na rozmyslenie, povedal som prvú vec, ktorá mi napadla: chcel som byť kozmonautom. Keď som nad tým uvažoval, prišiel som na to, že keď som bol malý, nemal som nejakú zvláštnu predstavu o tom, kým chcem byť. Možno je to u chlapcov oveľa viac bežná vec ako u dievčat. Dievčatá vedia skôr, že chcú byť učiteľky, lekárky, kaderničky alebo myslia na iné užitočné profesie, u nás chlapcov je to zložitejšie. Trvá nám niektorým akosi dlhšie, kým zistíme, čo vlastne chceme robiť, hoci nechcem zo všeobecňovať.

Najprv som chcel byť smetiari, nie ten, čo šoféruje, ale ten vzadu – „naskakovač“. Mój kolega Maťo Pilát, mal v tom oveľa jasnejšiu predstavu, chcel byť „naskakovač –

lavé krídlo“. Keď som prešiel zo škôlky do základnej školy, tak to už som chcel byť, kozmonautom, lebo všetci chceli byť kozmonautmi, ale ešte predtým možno indíanom Winnetuom alebo jeho priateľom Old Shaterhandom. Keď sme počas školy dostali príležitosť hrať sa na počítačoch a programovať, veľmi ma to fascinovalo, bavila ma matematika, fyzika, počítače, hral som basketbal, bavili ma všetky veci, ktoré boli k dispozícii, dokonca som háčkoval a štrikoval. Nešiel mi slovenský jazyk, hlavne diktáty, a nemal som rád dátky v dejepise. Veci a predmety, ktoré som mal rád, určovali, čo by som neskôr rád robil.

Počas revolúcie v roku 1989 som bol už v prvom ročníku na gymnáziu a tam som mal šťastie na výborného učiteľa slovenského jazyka, ktorý ma naučil mať rád diela klasikov, v rovnakom čase som sa začal zaoberať filozofiou a štúdiom Biblie. Zároveň som začal chodiť do cirkevného zboru, kde som stretol skvelého brata fa-

rára Jána Bohdana Hroboňa, ktorý bol pre mňa veľkou inšpiráciou v službe, v prístupe k ľuďom, ale hlavne v dôslednom štúdiu Biblie a jej výkladu. Nečudo, že keď som si mal podať prihlášku na vysokú školu, voľbou bolo buď štúdium teológie, alebo učiteľský smer matematiky a fyziky, dvoch predmetov, ktoré som mal rád už od základnej školy. Títo dvaja ľudia najvýznamnejšie ovplyvnili moje smerovanie a to, kým som chcel byť.

Čím by ste chceli byť vy deti, žiaci, študenti? Čím ste chceli byť vy rodičia, keď ste boli v ich veku? Ako vám pomohla v tom škola?

O tom, kým chceme alebo by sme chceli byť, hovorím z dvoch dôvodov: Prvý dôvod je ten, že máme 188 školských dní v tomto roku a bola by škoda nevyužiť ich naplno. Vraj škola by mala pripravovať na život, ale nemal by sa v nej žiť život? Čo keby sme už teraz žili život matematika, ale neučili sa o matematike? Čo keby sme už teraz hovorili a využívali prakticky angličtinu a nečakali na neskôr, čo ak teraz by som sa nemal len učiť o slovenskom jazyku, ale už teraz tvoril a písal v materinskom jazyku. Neučil sa o hudbe alebo bol hudobníkom, dnes, zajtra, počas 188 dní celého školského roka. Nie je škoda stráviť minimálne rokov prípravou a učením sa niečoho, čo raz možno využijeme? Nechceme to žiť už teraz a naplno? Mnohí hovoria: choďte za svojim snom, no niekedy ani nevieme, o čom snívame, a ten náš sen môže inak vyzerat, keď máme šesť rokov a inak, keď máme štyridsať. A to je druhý dôvod, že hoci sa naše sny o tom, kým chceme byť, s vekom menia, nemusí sa meniť význam toho, kým chceme byť. V tom prípade by sme mali ísť za svojim snom.

Čo ak za našimi snami je len túžba robiť niečo, čo nás presahuje, čo je užitočné pre tých okolo nás, niečo, čo je chvá-

lyhodné, niečo, čo pretrvá, aj keď sa posunieme niekde inde alebo už tu nebudeme.

Môžeme sa naučiť možno hodnotám, ktoré sú za našimi snami skryté a v ktorých by mali byť žiaci podporovaní tak v škole, ako aj doma. Ako je napríklad odvaha, spoľahlivosť priateľstva, milosrdenstvo, túžba pochopiť veci do hĺbky, v poctivom hľadaní odpovedí a vo viere v Boha. To je naše skutočné povolanie, to je to, kým máme byť, naša najlepšia verzia nás samých. Keď v tom budeme mať jasno, potom je jedno, či bude niekto smetiari, kozmonaut, matematik, filozof, spisovateľ, podnikateľ, lekár, učiteľ alebo športovec, pretože vtedy budeme mať srdce na správnom mieste. To je to, o čo sme sa počas gymnaziálneho kempu pre prvákov snažili – hľadať odpovede na otázky: kto som, kam patrí, aké sú moje talenty, dary či silné stránky a v akom povolaní by som ich mohol využiť. Ďalej sme sa rozprávali, kto je môj blížny alebo komu som blížny ja. To, myslím si, sú otázky pre ktoré by mal byť priestor v škole.

Prajem vám, žiaci, aby ste podobne ako ja aj vy našli v škole alebo v cirkvi aspoň jedného inšpiratívneho človeka, ktorý by vám veril, dal vám priestor, aby ste mohli uplatniť svoje silné stránky, svoje od Boha dané talenty tak dnes, ako aj neskôr vo svojom budúcom povolaní, aby ste boli tou najlepšou verziou samých seba. Biblia to volá, aby ste boli na Boží obraz.

Vám, učiteľia, prajem, aby ste boli inšpiráciou pre ďalšie smerovanie v živote aspoň pre jedného malého človečička, aby ste v nich hľadali skvelé dary a silné stránky, ktorými ich Boh obdaroval.

Jozef Sopoliga,
riaditeľ Evanjelickej spojenej školy
v Martine

Uplynulo desať rokov od zriadenia Strediska evanjelickej diakonie v Sučanoch

LENKA TAŠKÁROVÁ, RIADITELKA SED

Stredisko evanjelickej diakonie Sučany (SED) vzniklo z iniciatívy Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. Najskôr budova zariadenia v roku 2003 na základe stanovených podmienok prešla z vlastníctva martinskej Univerzitnej nemocnice do rúk Biblickej školy v Martine a po rozsiahlej rekonštrukcii pod vedením Ústredia evanjelickej diakonie bolo zariadenie slávnostne otvorené 10. 6. 2006. Postupne – podľa finančných možností – sme začali opravovať a odovzdávať do prevádzky časť 2, 3 a 4 NP. V priebehu roka 2008 sa budova zariadenia stala vlastníctvom SED v Sučanoch.

Vďaka Božiemu požehnaniu sa nám pomaly podarilo budovať kresťanský domov, ktorý sa zaradil do siete stredísk na Slovensku. V súčasnom období zariadenie poskytuje tri druhy sociálnej služby – Zariadenie pre seniorov s kapacitou 25 lôžok, Domov sociálnych služieb s kapacitou 3 lôžka a Špecializované

zariadenie s kapacitou 22 lôžok. Každodennú starostlivosť 50 klientom zabezpečuje 36 zamestnancov. Počas 10 rokov existencie zariadenia si celý náš kolektív, hlavne v krízových situáciách, mohol uvedomiť, ako veľmi sme závislí od Božej pomoci. A hlboká pravdivosť Božieho slova, ktoré je napísané v 1 Pt 5, 7: „Na Neho uvalte všetky svoje starosti, lebo On sa o vás stará“, sa skutočne potvrdila.

Aj v tejto chvíli patrí naša úprimná vďaka Hospodinu, že počas uplynulých desiatich rokov, kráčať s nami deň po dni.

Ďakujeme Generálnemu presbyterstvu ECAV na Slovensku, dnes už bývalému riaditeľovi ED Ing. Jánovi Hubovi, a tiež Ústrediu ED na Slovensku v súčasnosti, ktorého vedením je poverený JUDr. Ing. Ján Gasper, MBA.

Ďakujeme pani Mgr. Marte Paukovej, riaditeľke odboru sociálnych vecí Žilinského samosprávneho kraja. Naša vzájomná spolupráca trvá už niekoľko rokov, je známa korektnosťou a mimoriadne humánnym prístupom celého oddelenia voči ľuďom, ktorí sú odkázaní na pomoc iných. Celý odbor sociálnej pomoci je príkladnou vizitkou Žilinského samosprávneho kraja a jeho predsedu Ing. Juraja Blanára.

Našími partnermi vždy ochotnými k spolupráci boli aj Obecný úrad Sučany, CZ Sučany, CZ Martin, BŠ, ESS v Martine, ako aj firma PMP TRUCK, ktorá sa už niekoľko rokov zodpovedne stará o celé okolie nášho zariadenia.

Výnimočná je aj spolupráca s mestom Martin. Vďaka pánu primátorovi Mgr. art. Andrejovi Hrnčiarovi, mestskému zastupiteľstvu, PhDr. Kataríne Tomášovej a Mgr. Kataríne Fúčelovej, ako aj referentkám odboru sociálnych vecí ideme spoločnou cestou a ukazujeme, že ak ide o človeka, nájdeme vždy spoločné riešenie problému.

Veľké poďakovanie patrí lekárom, ktorí svojou vysokou profesionálnou odbornosťou a empatickým prístupom pomáhajú našim seniorom uľahčiť ich úskalia jesene života.

Moje úprimné ďakujem patrí v tejto chvíli aj všetkým obetavým zamestnancom Domu Dobrého Pastiera, ktorí vydávajú dobré svedectvo o službe. „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Mt 25, 40)

Napredovať a rásť v službe je možné však len tam, kde vládne Pán Ježiš, kde pôsobí Duch Svätý a kde sa dá spoznať pravá Láska. Ona je prapôvodným základom služby diakonie.

Zaželajme si odvahu a trpezlivosť vo všetkých skúškach viery.

Zaželajme si, aby naše spoločné dedičstvo nadobudnuté skúsenosťami, otváralo dvere pri budovaní Božieho kráľovstva na zemi.

Pomáhaj nám zachovať, Pane, to, čo sme poznali o Tebe, poslušnosťou odovzdanou rozhojňovať lásku v sebe, a podľa tejto známosti nech vždy konáme povinnosti. Ale nie nám, nie nám, Hospodine, ale Tebe jedine, patrí česť, sláva i moc.

Ty si pravý a jediný Boh, ktorý sa nemení a my dôverujeme Tvojmu slovu.

Z prihovoru, ktorý odznel 12. 6. 2016
na slávnostných službách Božích v Sučanoch

NA DOBRÚ VEC JE VŽDY SPRÁVNY ČAS

Rýchle tempo dnešnej doby často vytesňuje z našich životov myšlienky na starobu. Sme zaskočení, keď vidíme, ako sa naši starí alebo prastarí rodičia opúšťajú, uzatvárajú vo svojom mikrosvete, kde sa sústredia na svoje problémy a choroby.

Nedávna návšteva **skupiny seniorov z USA** je jasným dôkazom a príkladom, že jeseň života nemusí byť len časom smútku a nostalgie. Napriek svojmu pokročilému veku a rôznym chorobám neváhali investovať svoj čas, energiu a v neposlednom rade i svoje peniaze, aby mohli prísť k nám do Martina priložiť ruku k spoločnému dielu pri rekonštrukcii novej budovy našej evanjelickej školy.

Som veľmi potešený a povzbudený, keď vidím, ako aj v našom meste i cirkevnom zbore postupne pribúdajú ľudia, ktorí sa rozhodli podporiť túto dobrú vec, a to často napriek ich ťažkej rodinnej, finančnej alebo zdravotnej situácii. Nedávno to bol napríklad náš spolubrat Dušan Daruľa, ktorý nám odovzdal štedrý dar na podporu kvalitného kresťan-

ského vzdelávania v našej Evanjelickej spojenej škole. Na moju otázku, čo ho k tomuto kroku viedlo, odpovedal: *„Mama Mária a otec Ján ma od malička viedli k poctivosti a vernosti. Som im vďačný za to, ako ma vychovali a aký dobrý základ mi dali do života. Aj preto som sa rozhodol podporiť evanjelicкую školu, ktorá vedie našu mládež k takýmto tradičným kresťanským hodnotám. Aby aj oni mohli cez kvalitné vzdelanie vedené v kresťanskom duchu dostať dobrý základ, ktorý im bez ohľadu na okolnosti pomôže prežiť plnohodnotný a zmysluplný život.“*

Ak by ste sa aj vy rozhodli podporiť štípendiá pre žiakov Evanjelickej spojenej školy alebo rekonštrukciu jej novej budovy, môžete tak urobiť osobne v kancelárii Biblickej školy alebo prostredníctvom webovej stránky www.lams.sk

Vopred vám ďakujeme za vašu štedrosť a podporu!

BOHDAN HROBŇ
riaditeľ Biblickej školy
a správca Nadácie kresťanského
vzdelávania

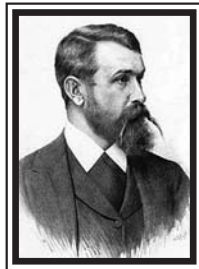
Pre 100 rokmi 17. augusta 1916 zomrel v Martine
Svetozár Hurban Vajanský,
syn Jozefa Miloslava Hurbana a Aničky, rod. Jurkovičovej,
vynikajúci slovenský básnik, spisovateľ a novinár,
redaktor Slovenských pohľadov a Národných novín, spolupracovník Živeny.
V Martine býval a skonal v horvátovskom dome neďaleko ev. a. v. kostola.

Na miestach, kde stál, je dnes obchodný dom.

Pri príležitosti Vajanského odchodu na večnosť napísala
Elena Maróthy-Šoltésová, presbyterka martinského ev. a. v. zboru,
významný nekrológ.

† Svetozár Hurban Vajanský (1847 – 1916)

ELENA MARÓTHY-ŠOLTÉSOVÁ

V posledných dvoch rokoch upádal navidomoči. Zhluknuvšími sa svetovými udalosťami zasiahnutí sme všetci, ktorí po ľudsky cítime, ako nejakou ťažkou, dlhou, mučiacou chorobou – a tým viac pod nimi trpel on, so svojim strastným temperamentom. Zožierali ho potlačované city, hlboko v duši tlmené vzrušenia a účinkom duševného strádania znateľne klesali i telesné sily, beztak načaté dávnejším neduhom. Brada i fúzy obelené, oči ustato hľadajúce – ustaté nie od dennej práce čítania a písania, lež od vnútorne prekonaných poryvov – pritom zavše akýsi tichý úsmev na tvári, keď, stojac pred svojim bytom, rozhliadal sa po ulici, akoby každého povedľa idúceho chcel priateľsky oslovíť. Inokedy pošmúrny, celá postava ťažko o palicu sa opierajúca – taký utkvel nám v pamäti z poslednej doby. Ale že je tak blízky smrti, sme predsa netušili. Vzala nám ho nečakane. A prišla si po neho šetrne, tichučko; nevzala ho razom, lež zastrela ho najprv snom a bezvedomím a tak pomaly, bez telesnej bolesti i bez duševného strádania povedomého rozlučo-

vania sa so svojimi, nechajúc týmto časom pripraviť sa na jeho odchod, odniesla si ho, zrovna od práce bojovníka ukonaného, do lepšieho sveta. Nielen jeho touto nečakanou ranou bolestne zasiahnutá rodina, lež i my všetci razom ostali sme akoby sirotami po ňom... dedičmi, lebo jeho životné dielo skvelej ceny, smerujúce vždy a vo všetkom k pozdvihnutiu národa a zvelebeniu ľúbenej rodnej reči, ktorou jedine sa on môže prejavíť v pravom, pôvodnom svojráze, zostalo nám dedičstvom v jeho spisoch.

My, starí, vieme, aký osľuhujúci, radostne obživujúci účinok mali na nás, na celé naše čítajúce obecnstvo „Tatry a more“, zbierka prvých jeho básní. Všetky zraky sa razom k nemu obrátili so živým očakávaním, v jasnej nádeji. Zároveň silne nás počali jímať jeho novely a romány, podávajúce nám bohatý pôžitok, hoci sme neboli presvedčení, že by v nich slovenský život bol so všetkým činom verne zobrazený. Bolo v nich, pravda, všetko, čo náš život naplňuje: krása i špatnosť, láska i nenávisť, slasť i strasť, vážnosť i ľahkosť;

bolo dosť práve i toho, čo sa od slovenského života odlúčiť nedá: čistých snáh za národ s tichým, nevideným a neosláveným hrdinstvom i utrpením za národ od kolísky až do hrobu – a bola i číra protiva toho, tak ako je v samom našom živote. Toto všetko predstavené osobami vypuklo, s umeleckou virtuozitou kreslenými, ktorých zmýšľanie a snahy narážali u čitateľa na známe svojské strunky, ale pritom bolo vždy ešte niečo okolo nich i v nich, čo vyplývalo nie z ich životného prostredia, lež zo samého autora. V osobách, i v špatných, akási uhladená noblesa, v dejoch kremobyčajné, hoci vskutku sa udavšie a veľmi uveriteľne podané príbehy a – celok predýchnutý i obtočený akousi umelecko-poetickou harmóniou nielen v podávaní niečo krásneho a ušľachtilého, lež i pri líčení vecí nepekných a nedobrych. Toto bolo, čo Vajanského beletrii dodávalo isté osobitné kúzlo, čo však z druhej strany zas vytýkalo sa jej ako nedostatok realizmu.

*

No z ktorejkoľvek strany by sme na túto vec hľadeli, uznať musíme, že Vajanský povzniesol slovenskú beletriu, pred ním len počiatočnicku, na takú úroveň, na ktorú ani z veľkých, rozvitých literatúr nepozerať sa zvysoka, lež doprava, zoči-voči. Vkus a požiadavky sa i v tom menia, lebo isté premeny sú podmienkou vývoja, ale Vajanského beletristické dielo ani pod tými zmenami vkusu a požiadaviek netratí cenu – ani ju nikdy nestratí.

Po básňach a beletrii tretím veľkým dielom sú jeho články a úvahy, vyšlé najviac ako úvodníky v „Národných novinách“ za všetky roky, čo bol členom redakcie tohoto časopisu. Nie sú to politické články v bežnom zmysle, aspoň závažie ich významu nie je v tom, čo sa v nich vzťahuje na dennú politiku, hoci podnet k nim často zadržovala ona, najmä národnostné boje

v nej. Preto ich význam sa nestratí, ani keď národnostné boje prestanú, ich hodnota zostane v plnej platnosti i v dobe uspokojených národných požiadaviek, ktorú čakáme a v ktorú veríme. Hýbadlom v nich je veľiká, v celej sile prejavená, plamenná láska k národu, žiadosť po jeho voľnom, svojskom vývoji, túha vidieť ho vymaneným z poroby a tmy zaostalosti, zvelebeným v rozvíti tých prirodzených darov, ktorých zárod jeho Stvoriteľ vložil do jeho duše. Hlbokoumnými a z mocného citu vyváženými slovami horlí, žiali, pádne presvieďča o vysokej pravde toho, čo obhajuje, i dospeje vždy k silnej, nezvratnej, všetky pochynosti porážajúcej viere, že naša spravodlivá vec, keď sa jej len sami hodnými staneme a vernými zachováme, konečne vôľou a riadením Boha dosiahne svoje víťazstvo. A ako stále v ňom horiaca rodoláska nikdy nevyhorela, tak ani ňou živená vysoká viera v tých jeho prorockým zápalom horľiacich úvahách nikdy nepoklesla.

Tak nám on zanechal tri veľdary – básne, beletriu a tieto ducha povznášajúce eseje, z ktorých každý osebe by bol dôstojným životným dielom človeka duchom vynikajúceho. A tieto jeho dary nám nik nemôže vziať. Naši potomci budú sa k nim vracat' pre poučenie, povznesenie i pôžitok a nedotknutí osobným antagonizmom súčasníkov budú s obdivom pozerať na ich pôvodcu, ktorý po celý svoj život v chudobe i všelijakom strádaní pracoval za svoj národ v najkrušnejšiu dobu, keď žiť a pracovať za ten národ znamenalo zároveň trpieť a obetovať sa zaň so zapretím všetkých osobných záujmov. Takých ľudí istotne sám Boh dáva národom v pravý čas.

Idealistom býval Hurban Vajanský vo všetkých svojich názoroch od svojej mladosti, i zostal ním až do svojej smrti. Nie nežným, sentimentálnym a rojčivým, akým si idealistov radi predstavujeme; lež hodne drsnými, často zdanlive i blazeova-

nými a posmešnými spôsobmi maskoval svoj idealizmus, pod ktorými však udržoval ho tým vytrvalejšie, by som povedala, že urputne. Schopnosť oduševniť sa, živo nasládať sa dojmami krásy, kde ju našiel, či v osobe človeka, či vo výtvoroch umenia a poézie, či v prírode, vôbec všade, kde sa prejavuje, aká bola silná v jeho mladosti, taká zostala v ňom až do konca. Pri svojich každodenných vychádzkach za včasného rána k jahodníckemu medokýšu vždy s novou vnímavosťou po stý a tisíci raz obdivoval jarnú i letnú, jesennú i zimnú prírodu, vždy na tom istom známom mu priestore – a i pri najposlednejšej tej vychádzke, z ktorej sa už chorý vrátil domov, ešte mrzel sa na ľudí sedmispáčov, že si radšej hovejú v posteliach, ako by išli okrajeť do sviežej rannej prírody.

V manželskom jeho živote vidno to samé: navonok zdanlivá nevšímavosť, vpravde však vždy nežná šetrnosť a prajnosť voči manželke a deťom do najmožnejšej miery, nevoľne pristavujúca sa iba v prekážkach neprajných hmotných pomerov. Sám mal najväčšiu radosť, keď svojej žene mohol nejakú radosť urobiť; sám bol šťastný, keď jej mohol poskytnúť nejaký zvláštnejší duševný pôžitok. Táto pekná strana jeho povahy v súkromnom živote budila nevdojak sympatie aj u iných a zásluhou oboch manželov mali sme v nich pred očami zriedkavý zjav, že i po vyše štyridsaťročnom manželstve žena vo svojom mužovi nepremenne videla svoj ideál, akým ho videla a si zamilovala v kvete ich mladosti, keď pochádzajúca z inej národnosti, so zaslúbením, že „tvoj ľud, môj ľud“ (čoho sa i nezvratne držala), oddala sa mu s celou dušou zo svojich, v každom ohľade prajných životných pomerov do jeho slovenskej chudoby, do strádania a bojov. Zo skúsenosti sa hovorí, že chudoba a núdza je najväčším zabíjačom lásky a spokojnosti v manželstve: tuto avšak ani ich veru veľmi citeľná chu-

dobá, ani otupujúca próza a umarájúce starosti života, ani ich samých ľudské krehkosti a chyby nielo neumorili, lež ani len nenarušili ideálnu lásku medzi nimi. Isteže v tomto prípade veľká zásluha je na strane ženy, vernej svojmu ideálu, ale tá vernosť k ideálu by nezotrvala, ak by u druhej strany nenašla svoje podmienky. Náš Hurban Vajanský so svojím veľkým svetlom a ostrými tŕňami býval nám nejednen raz psychologickou záhadou, ktorá sa nedala hladko rozlúštiť, ale že jeho žena, žijúca s ním v úzkom duševnom spojení, cez všetky ťažké, spolu prežité skúšky života, v ktorých povrchné zdanie neobstojí a rozčarovanie nastupuje každú chvíľu, mohla si tak zachovať svoju silnú, zvelebujúcu lásku k nemu, je najlepším vysvedčením pre neho. Ona v jadre jeho bytosti vždy nachádzala šľachetnosť, ona, vždy mu blízka, najlepšie videla prúdiace svetlo v jeho duši, kde my, stranou stojaci, videli sme viac tŕňu od neho sa odrážajúcu. Manželstvo románopisca Vajanského bolo samo románom ušľachtilým, bohatým nie v zovňajších dejoch, lež vo vnútorných, psychologických zjavoch. A v ňom cez všetky tmavé chmáry, či zlého osudu, či osobných pochybení, vždy víťazne prerážalo slnečné svetlo čistej lásky, vedenej mravným prešľachtením, ktorého odlesk pre sklúčenú vdovu i teraz, po západe, ostáva hlavnou útechou zbývajúceho jej života. Útecha plná žiaľu, ale povznášajúca.

Nestranné, všetkých osobných predpojatostí i ohľadov prosté ocenenie diel a zásluh Vajanského ostáva úlohou povoláných posudzovateľov v blízkej i ďalekej budúcnosti. My toľko vieme, že v ňom dostalo sa nám veľikého daru od Boha, ktorého hodnými dokážeme sa tým, keď nim hlásanú lásku ku všetkej svojeti, zachovávať v srdci jeho slová, budeme skutkami dotvrdzovať.

Večná, blahá mu pamäť!
(1916)

JA MŔTVA BY SOM BOLA

ZLATICA ORAVCOVÁ

*Ak by som žila roky milióny
A každý rok mal tisíc dní
A každý deň by bol plný krásnych vôní
Radosť prameň bezodný
Ak by som mala všetku slávu sveta
A priazeň ľudí
Obdiv aj*

*Ak slnka plné by boli moje letá
Ak mladý by bol môj obličaj
Ak by som mala krídla divých husí
Alebo orlich krídel pár
Priateľstvo verné šťastnej múzy
V srdci by stále kvitla jar
Ak by ma vencom slávy ovenčili
Dali mi vavrín na hlavu
Ak by som mala mnoho zdravia - sily -
Neznala chvíľu boľavú
A splnilo sa každé moje pranie
Hoc túžba býva nemalá*

*Ja mŕtva by som bola
Drahý Pane
Ak by som Teba nemala*

ZLATICA ORAVCOVÁ sa narodila v Pondelku (dnes Hrnčiarska Ves) 7. 10. 1932. V slovenskej literatúre jesto málo básnikov, ktorí by tak umelecky presvedčivo sformovali hĺbku kresťanských myšlienok a posolstiev v brilantné verše ako Zlatica Oravcová. Vo svojich zbierkach básní sa predstavila ako citlivá, hlboko mysliača poetka a hlásateľka Božieho slova a lásky.

Dominantou tematickej inšpirácie autorky je láska, ktorá je schopná do ľudských srdce nalievať veľkú životnú silu.

Kultivovanosť jej poézie je poznačená predovšetkým krásnou rodinnou atmosférou plnou lásky, ktorú nasávala poetka v rodinnom prostredí a potom ju rozdávala plným priehrštím všade tam, kde sa zjavila.

Preto ju ľudia milovali a s láskou na ňu dodnes u nás v Martine spomínajú. V martinskom evanjelickom zbore pôsobila v rokoch 1954 - 1956 ako kaplanka. Dnes už poetka nie je medzi nami. Žiaľ, odišla predčasne, pred dvadsiatimi piatimi rokmi (9. 7. 1991), ale jej milujúce čisté srdce a citlivá duša sa nám budú dlho prihovárať jej krásnymi veršami.

Reflexia

SILVIA MOJŽIŠOVÁ

Koľká už jeseň s Tvojou rukou, Bože?
Kto by ma viedol touto záhradou,
kde ľudská sila slabosť nepremôže,
kde Tvoja láska vždy je záhadou.

Koľká už jeseň, odkedy si prizval,
odkedy chrániš svojou Milosťou
toho, čo trpel, kým sa k Tebe priznal
nie ústami, lež srdca plnosťou.

Sú Tvoje kroky záhadné, no presné.
Cestou ma vedieš, vedieš za Tebou.
Veď načo by som kráčala bezbolestne,
ak pozabudla by som na nebo.

Snáď preto osteň zabudnutý v hrudi.
ma upomína, že som človekom,
ktorého Pán Boh milostivo súdi –
láskou i trestom chráni pred hriechom.

Ty odmeral si, lež nie moje slová.
Ty spočítal si. Kto je bez viny?
A teraz delíš, to krv Baránkova
musela obmyť ľudské prečiny.

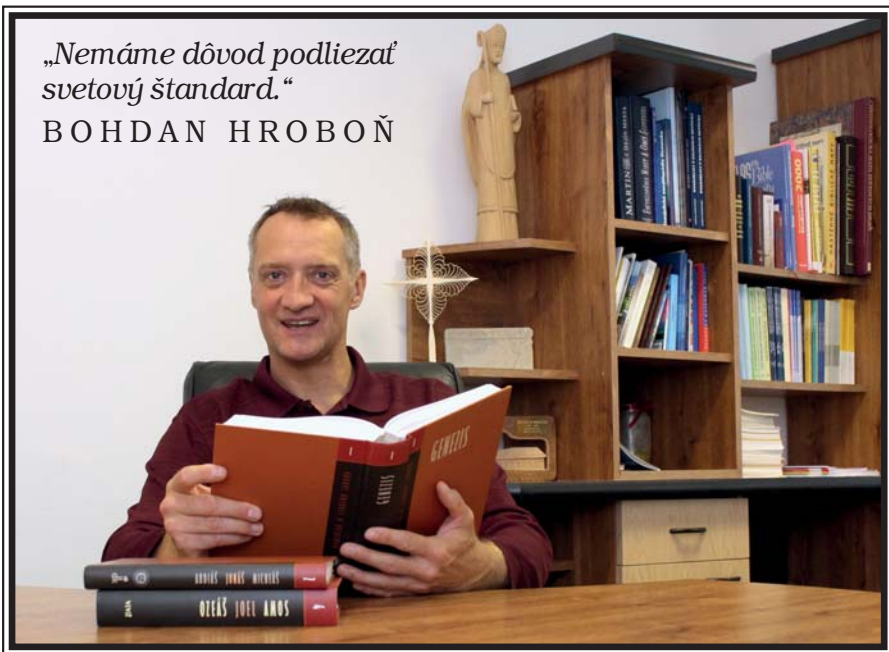
Tak tu som, Pane, pokorná a tichá.
Bližšie azda Tebe v očiach svetských más.
Iba Ty, Pane, čuješ moje vzdychy,
iba Ty myseľ, srdce, rozpoznáš.

Vlej svojho Ducha do kalichov viery
a zostaň s nami, dobrý Otče náš.
Nech niet takého, čo sa spreneverí,
ak si ho svojím slovom povoláš.

„Nemáme dôvod podliezať svetový štandard.“

BOHDAN HROBOŇ

UNIKÁTNA SÉRIA KOMENTÁROV K STAREJ ZMLUVE

Už je to desať rokov, čo na Slovensku beží unikátny projekt, o ktorom sa na škodu ve-
ci málo hovorí – skupina nadšencov, ale zároveň aj významných teológov pripravuje
historicko-kritické komentáre k jednotlivým knihám Biblie. Doposiaľ vydali obsiahle ko-
mentáre ku knihám Genezis, Exodus a niektorým z tzv. Malých prorokov. Dvadsaťdva-
členný tím, momentálne pod vedením Bohdana Hroboňa, riaditeľa Centra kresťanské-
ho vzdelávania a jedného zo zakladateľov Biblickej školy v Martine, aktuálne pracuje na
výklade Žalmov, ktorých prvá časť by mala byť v predaji pred Vianocami.

Kvalitné a systematicky spracované historicko-kritické komentáre k Starej a Novej
zmluve sú niečím, čo iné západoeurópske krajiny majú už dávno, no na slovenskom
trhu chýbali. Nehovoriac o bývalom režime, keď nemali farári k dispozícii žiadnu teolo-
gickú literatúru a boli odkázaní na to, aby doslova „varili z vody“. „V Oxforde som pra-
coval na výklade niektorých kapitol knihy proroka Izaiáša. Použil som 800 zdrojov, ale
ani jeden z nich nebol z východnej Európy,“ konštatuje Bohdan Hroboň, ktorý svoje
doktorandské štúdium Starej zmluvy absolvoval na prestížnej anglickej univerzite.

Farárom uľahčujú prácu

Keďže každá vyspelá kresťanská krajina má svoj kritický komentár k Biblii, malo by
ho mať aj Slovensko, ktoré sa hlási k odkazu vierozvestcov a prekladateľov Písma. Malo

by na tom záležať aj evanjelikom, nakoľko dôraz kladený na Písmo patrí k hlavným reformačným princípom. Sám Luther prekladal Bibliu do nemčiny z pôvodných jazykov a napísal ohromujúce množstvo biblických komentárov. Trval na tom, aby každý farár študoval Písmo priamo v hebrejčine a gréčtine. A práve súbor komentárov, ktoré pripravuje tím pod vedením Bohdana Hroboňa, im túto mravčiu prácu veľmi uľahčuje.

Historicko-kritickou metódou

Táto edícia komentárov je však určená nielen odbornej, ale aj „laickej“ verejnosti. Každý si nájde niečo pre seba – od lingvistu, ktorý berie vážne každé písmeno, až po bežného čitateľa bez teologicko-filozofického základu.

Z toho, že ide o historicko-kritické komentáre, netreba mať podľa Bohdana Hroboňa žiadne obavy: „Neznamená to, že kritizujeme Bibliu alebo Božie slovo. Sme kritickí k rôznym interpretáciám Písma. To chce pokoru a odstup, schopnosť klásť si otázku: Naozaj chce text povedať to, čo mi ako prvé napadlo? Čo o tom hovoria iné preklady, pôvodné verzie?“

Tisíciky hodín tvrdej práce

Autorský kolektív tvoria absolventi prestížnych škôl, akými sú Cambridge, Harvard, Oxford či Jeruzalemská univerzita. Medzi mužmi je aj niekoľko žien. Iniciátor projektu Peter Dubovský, SJ, je dnes profesorom na jezuitskom Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme, kde vyučuje exegézu Starej zmluvy, a patrí medzi popredných svetových biblistov. Po odchode do Ríma štafetu odovzdal práve Bohdanovi Hroboňovi, jedinému protestantovi medzi 22 katolíkmi.

„Sú vynikajúci, ale každý má svoje vlastné starosti, preto na komentároch pracujeme o dovolenkách a vikendoch,“ konštatuje B. Hroboň, ktorý ako jediný na projekte participuje na plný úväzok. Túto možnosť mu vytvorilo vedenie Teologickej fakulty na Trnavskej univerzite. Aj keď sa to nezdá, za každou vydanou knihou sú tisíce hodín tvrdej práce odvedenej za symbolickú finančnú čiastku. „To, že nemáme ideálne podmienky, ešte nie je to dôvod, aby sme podliezali svetový štandard,“ myslí si B. Hroboň. Teší ho skutočnosť, že komentáre sa predávajú lepšie, ako čakali.

Každý z komentárov má svoju štruktúru

Každá kapitola sa začína slovenskými **prekladmi starozmluvného textu z hebrejčiny a gréčtiny**, za ktorými nasledujú tzv. **textové poznámky**. Autorský kolektív pracuje s textami v pôvodných jazykoch tak, ako je to len v súčasnosti možné. Táto časť môže byť pre laika trochu nezrozumiteľná, autorom však ide o to, aby poukázali na rozdiely vo všetkých verziách dochovaných textov. Čitateľ sa dozvie, ktorá z viacerých možností je najpravdepodobnejšia, aj keď sa to, samozrejme, nedá povedať s určitosťou. Podľa Bohdana Hroboňa zistenie, že „práve ten môj výklad nemusí byť jediný správny, by nás malo viesť k pokore a rešpektu“.

Po textových poznámkach nasleduje nosná, **komentárová časť** k jednotlivým veršikom, slovíckam alebo slovným spojeniam. „Snažíme sa zachytiť pointu, čo chcel autor povedať vo svojej dobe,“ vysvetľuje B. Hroboň. Spolu s kolegami rozoberajú, ako sa daný text momentálne vo svete najbežnejšie interpretuje. Skúmajú, či neprichádzajú do úvahy aj iné výklady ako tie, ktoré sa u nás časom zaužívali.

Bohdan Hroboň je presvedčený o tom, že neexistuje dokonalý preklad Písma, a preto každý potrebuje výklad. Komentáre z tejto edície sú unikátne tým, že v nich nájdete odkazy na to, ako danú biblickú pasáž vykladali židovskí rabíni a cirkevní otcovia.

Novinkou v komentároch k Žalmom budú aj zmienky o tom, ako ich interpretovali klasiци stredovekej spirituality. Pre čitateľa je to zaujímavé, aj keď s textom zápasili iným spôsobom a často ich trápili úplne iné témy ako nás.

Nasleduje **kompozícia**, v ktorej by sa mali informácie z textových poznámok a komentárov pospájať do jedného celku. Autori si kladú otázky: Aká je pointa textu? Aké sú medzi jeho časťami vzťahy? Čo chcel autor povedať? Ide o akési zhrnutie a prehľad pre tých, ktorí nemajú čas čítať predchádzajúce textové poznámky a komentáre.

Poslednou časťou je **aplikácia** state na súčasné podmienky. Podľa iniciátora projektu Petra Dubovského túto časť nie je možné obísť, ak má Písmo sväté zostať inšpirovaným Božím slovom: „Jeho cieľom je odpovedať na otázku, čo môže tento staroveký text povedať dnešnému čitateľovi, ako sa Boh k nemu prihovára cez tieto riadky, ktoré sú mnohokrát na prvý pohľad nezrozumiteľné.“

Aplikácia má tri časti: teologickú, pastoračnú a liturgickú. Pre „laika“ je dôležitá pastoračná aplikácia: čo biblický text znamená dnes a ako ho použiť vo svojom duchovnom živote. Farárom a teológom je určená teologická aplikácia: čo daná pasáž hovorí o Bohu a ako ju môžu použiť pri príprave kázne, výkladu či vyučovania.

Do tlače sú pripravené Žalmy

Po štyroch rokoch sa završujú práce na prvom komentári ku knihe Žalmov (pripravujú sa tri diely). Prvá časť by sa na knižný trh mala dostať pred Vianocami a druhá pred Veľkou nocou 2017. „Prácu sme nechceli urýchľovať, aj keď sme tlačení sponzorom, pretože sme chceli udržať doterajšiu odbornú úroveň,“ vysvetľuje B. Hroboň.

Očakáva, že o Žalmy bude ešte väčší záujem ako o predchádzajúce publikácie: „Aj tí ľudia, ktorí Bibliu nečítajú, majú Žalmy radi. Boli najobľúbenejšou knihou Dr. Martina Luthera, ale inklinovali k nim aj cirkevní otcovia a rabíni. Možno preto, že je to reč človeka k Bohu, a nie naopak. Je v nich snaha formulovať svoj stav pred Bohom, či ide o radosť alebo smútok. Sme ľudia, takže je to pochopiteľné. Zoberme si Hallelujah Leonarda Cohena – tá pieseň má svoju mystiku, a aj keď ľudia nerozumejú jej slovám, tušia, že ide o niečo, čo ich presahuje.“

Koniec diela v nedohľadne

Pri výbere biblických kníh autorský kolektív nezvažoval celkovú potrebu na Slovensku, ale skôr svoje časové možnosti. Bohdan Hroboň si je vedomý toho, že napísať komentáre ku každej zo starozmluvných kníh je práca na desiatky rokov. A aj keď sám zrejme neuvidí koniec tohto diela, teší ho, že tu možno vzniká istá „škola teologického myslenia“.

Paralelu vidí v športe aj hudbe: „Ak má krajina vynikať v nejakom športe, potrebuje na to vytvoriť podhubie. Ak šport nemá vo svojej krajine tradíciu, na olympiáde neuspje. To isté sa deje v hudbe – Beatles či Rolling Stones nevyrástli z ničoho.“ Lahšou cestou by bolo zobrať ten najlepší komentár napr. od Huga Williamsona, špičkového oxfordského profesora, ku knihe proroka Izaiáša a jednoducho ho preložiť do slovenčiny. No práve toto by podľa Bohdana Hroboňa nebola zároveň aj lepšia cesta: „Keby sme to spravili, nikam by sme sa neposunuli. Neporástli by sme. Ale ak to prebolí, ak prejdú pôrodné bolesti, ak sa pre to mladí nadchnú, možno to bude začiatok novej teologickej školy na Slovensku.“

Rozhovor viedla E. Mihočová
Publikované v eVýchode

Mojžišov 90. žalm so záverečnou modlitbou je kajúcim volaním k Hospodinovi, ktorý nám býval príbytkom z pokolenia na pokolenie. Obnovovateľ a šéfredaktor Tvorby Július Vanovič v jej najnovšom čísle (1/2016) žalm publikuje namiesto editoriálu. Vyjadruje nielen svoju osobnú, ale i za nás aj našu generačnú situáciu v nejasných slovenských časoch, nad všetku pochybnosť i generačnú túžbu: vyjadruje prosbu o požehnanie práce našich rúk, o nádej na lásku a radosť.

Býval si, Pane, naším príbytkom

Býval si, Pane, naším príbytkom
od pokolení pradávnych.
Skôr ako hory narodili sa,
skôr ako bola zem a celý svet,
Ty, Boh náš, od vekov si jestvoval.

Ty prachu vraciaš človeka,
hovoriac: poďte domov, ľudskí synovia.
Lebo je v Tvojich očiach tisícročie
ako včerajší deň, čo práve pomínul,
a jedna nočná stráž.
Odplavuješ nás, sme ako krátky spánok,
ako tráva, čo klíči za rána,
za rána klíči, cez deň zakvitá
a vädne za súmraku.

Pretože hynieme od Tvojho hnevu
a Tvoja prechkosť desí nás.
Pred Tebou stoja naše viny
a naše hriechy vo svetle Tvojej tváre.
Pre Tvoj hnev končia sa naše dni
a naše roky ako vzdychnutie.
Čas nášho života - je ich sedemdesiat
i osemdesiat rokov, akže požehnáš.

A čo je v nich? Len starosť a námaha.
Ich pýcha pomínie a odletíme.

Ale kto pozná silu Tvojho hnevu
a Tvoju prechkosť, ako úcta káže?
Nauč nás počítat dni života,
aby sme múdre srdce získali.

Vráť sa k nám, Pane! Dokiaľ chceš čakať?
Zmiluj sa nad svojimi sluhami.
Hneď za rána nás svojou láskou nasýt,
aby sme žili v radosť všetky dni života.
Tak dlho teš nás, jak dlho si nás trápil,
za toľko rokov, koľko sme smutných poznali.
Na Tvojich sluhoch nech poznať Tvoje dielo
a na synoch Tvoju veľebu.
Láskavosť nášho Pána Boha nech je s nami.
Pri našom diele posilňuj nás, Pane,
a požehnávaj prácu našich rúk!

Z hebrejčiny preložil Karol Gábriš,
prebásnil Milan Rúfus

PŮŤ DO NECPÁL alebo z budúcej kroniky pútnikov martinského evanjelického zboru

Stalo sa pamätného roku 2016, keď sa miestny pán farár Milan Kubík rozhodol rozhábať cirkevníkov v inej oblasti aktivít, než na akú sú obyčajne zvyknutí. Majú už dobre zvládnutú (miestami až veľmi dobre) orientáciu v rozličných múdрых knihách a spisoch, v aktívnej účasti na zborových aktivitách na Memorandovom námestí, okolo kostola, fary i veľkej nádeje evanjelictva na Slovensku – Evanjelickej spojenej školy v Martine.

Po diskusií s niektorými blízkymi spolupracovníkmi vyhlásil „orientačný pochod“ naprieč históriou. Cieľ bol: načúvať hlasu otcov – nástojčivému i zhovievavému, dobrosrdečnému i kárajúcemu. Hlasu, ktorý ti v noci nedá spať, lebo sa cítiš dlžníkom.

Deň púte napokon padol na 1. októbra so začiatkom o 8.30 h. Vektor stanovili naši predkovia. Nádherné chvíle nádeje čistej, viery úprimnej („ktorí túžbu len jednu mali – abys’ bol Pánom potomkom ich...“) sa vtedy striedali s omnoho dlhšími obdobiami temna, náboženského prenasledovania, keď Duch spolu s našimi otcami neraz iste zaplakal. Lebo v celom Turci – s „láskavým“ dovolením vrchnosti, a to podľa snemových šoproňských článkov z roku 1681 – mohli postaviť iba dva kostoly. Príkoria, obmedzenia, polená pod nohami, nenávisť, fyzické nebezpečenstvo až útrata – neraz i života, to všetko prekonala ich dôvera v Boha, túžba, nádej a isto-iste láska zastrešujúca všetky dobré veci. A tak aj v Turci, ako v iných stolicách, povolili – vybrali Necpaly a Ivančinú, aby si v nich postavili artikulórne evanjelické chrámy. Drevené, bez klincov, na okraji obcí. V Necpaloch ho postavili v roku 1689 a v Ivančinej (rok stavby nie len známy) trval do roku 1775.

Cestu dnešných Martinčanov do „artikulárnych“ Necpál viedli stopy – hoci stáročiami, čo ponad ne prehrmeli – trochu zaviate, predsa ako vedca vedie intuícia a pútnika priľahuje správny smer (na otázku „prečo“ a „ako“ ani sám nevie dať odpoveď) a predsa dôjde do cieľa. Tak aj my. Nebolo potrebné zapínať navigáciu na Necpaly. Tú technickú. Veď éterom prekypovala tá metafyzická. Cieľ bol jasný: spoločné zhromaždenie pri zaviazaných základoch niekdajšieho necpalského artikulórneho kostola, ktorý kedysi stál povedľa dnešného posttolerančného z 19. storočia. Taktika, ako sa dostať do cieľa, bola zreteľne stanovená. Každý podľa vlastných síl, schopností a vôle, a všetko ostatné bolo tiež na našej strane. K tomu spevníček vydaný špeciálne na tento deň. Duchovné slovo pána farára Milana Kubíka, k tomu žalmické texty. A Tranovského pieseň Pán Bůh je síla má, všecca obrana má..., ktorú sme sa všetci naučili a zaspievali na každej zastávke.

Ani si neviete predstaviť, ako dobrú náladu v celom púťovom „pelotóne“ nesmierne umocňovali dobrosrdečnosť a nadšenie i povznášajúca úprimnosť na miestach zastávok. Pohostinnosť: teplý čaj, horúca káva, „chlieb a soľ“, zákusok ako na svadbe... a otvorený kostol. Taktó vyzerali zastávky na trase Dražkovce – Diaková, kde sa medzi pútnikov pridala veľká skupina s milou a pohostinnou pani starostkou dražkovskou, vernou evanjelickou, a cesta cez Horný Kalník, kde starosta je tiež mimoriadne pohos-

tinný evanjelik, a cez Jaseno, tam sa práve starosta v staručkom kostole sv. Margity žení. No napriek tomu nás privíta a pozdraví. Aj on, rovnako ako starostovia z Dražkoviec a Horného Kalníka, dostane dôležitý púťový darček. Obrázkovú Novú zmluvu – Nový zákon, ktorý by bolo potrebné (tak to starostke a starostom zaželel darca pán farár Milan Kubík) založiť do obecnej knižnice zákonov a nariadení s cieľom riadiť sa podľa najvyššieho zákona Ježiša Krista – Lásky.

A potom už smer Necpaly: v Belej sa topánky na asfalt lepili a do Necpál sme si už cestu poľom skracovali.

Máme na čo spomínať, za čo ďakovať, o čom hovoriť, čoho sa nádejať. Veď na zastávkach sa mnohí pridávali a spoločne ticho načúvali hlasu otcov v chrámoch sv. Heleny (Dražkovce), sv. Margity (Jaseno), ako i v posttolerančnom chráme v Necpaloch, oživajúceho v nestorovi nášho zboru (v prenesenom význame ako nositeľovi historických znalostí) Milošovi Kovačkovi.

Takto, hoci skromne a obsahovo neúplne, sa usilujem opísať ten pamätný deň roku 2016, čo a ako asi cítili aj tí, čo tam spolu so mnou a okolo mňa boli.

Zo štatistiky:

Počet účastníkov orientačného pochodu stopami otcov 17. a 18. storočia: bolo vydaných sto porcií veľmi dobrého guláša.

Technické zabezpečenie: okrem spomínaných telesných i duševných posilnení na zastávkach v Dražkoviach a v Hornom Kalníku dve automobilové hliadky pripravené poskytnúť prvú pomoc odpadlíkom. Účastníci boli síce potrhaní na menšie skupinky, no spomenuté prostriedky umožňujúce rýchlejšie dosiahnutie cieľa nikto nezneužil.

Najmladší člen: on o tom ešte asi nevie (Samko Hutka), veď mal len dva mesiace, ale rodičia to s ľahkosťou, ktorú im úsmev a radosť daroval, zvládli v „pohode“.

Najstarší: bolo ich viac a aj hodne nad sedemdesiat.

A bolo mottom toho dňa: „Ďakujeme za predkov a pamätajme, že aj my sme predkami tým, čo prídu po nás.“

MIRO ZACHAR

PÁN BŮH JE SÍLA MÁ, VŠECKA OBRANA MÁ

1. Pán Bůh je síla má, všechna obrana má,
bezpečně má státi, aniž se lekati duše má.
2. Byť vojsko povstalo, proti mně se bralo,
byť jich bylo mnoho, nebojím se toho zamálo.
3. Neboť při sobě mám, v něhož silně doufám,
Bojovníka toho, jenž jest mocen všeho, nezoufám.
4. Jedné věci žádám a té vždycky hledám,
abych v domu Páně přebýval v ochraně věčně tam.
5. Uslyšíš mne, Pane, ohlédniž se na mne,
utíkám se k Tobě, rád Tě mám při sobě, můj Pane.
6. Tváří své přede mnou neskrývej, buď se mnou!
Tys mě spomožení i vysvobození, Bože můj!

Turčianske (Horné) Jaseno
Chrám sv. Margity

...Niektorí s najväčšou radosťou pozorujú hviezdy, iní radšej rozjímajú o prvkoch. Niektorých vábi záľuba poznávať rastliny, iných skôr priťahuje obdiv k rozmanitosti sveta živočíchov. – No mňa vedie iný cit: súdim, že môže byť márne vyhľadávanie rozličných znalostí, ak nepozná človek ponajprv seba sám. Preto ponad všetko ostatné s obľubou pozorujem práve na človeku, aká jedinečná a aká úžasná je staveľská a tvorivá činnosť najmúdrejšieho Boha. Veď nevytvoril na našom tele nič planého, ani nadbytočného či zbytočného, nič, čo by nemalo svoj dobrý zmysel a poriadok. Práve podľa tohto zmyslu a poriadku udržiavajú po každej stránke svoju povahu a funkciu nielen všetky údy, ale aj všetky ich súčasti.

Vari príroda, ktorá obdarovala človeka rukami, nedala mu takto do vienka vynikajúce učiteľky a pomocníčky mnohých umení? A čo mozog, prostredníctvom ktorého je vytvorený náš rozum? Či práve mozog nemal a nemá byť tým symbolom, ktorý nás odlišuje od nerozumných tvorov a pripodobňuje k Bohu? – Aj preto sa mi zdá, že ten, komu je cudzí názor, podľa ktorého duch a myseľ človeka, rozum, rozvaha a dôvtip sú znameniami božskosti a nesmrteľnosti - nebýva nimi obdarovaný.

JÁN JESSENIUS DE JESSEN,
rektor univerzity vo Wittenbergu a v Prahe

Dovoľte deťom prichádzať ku mne...

Tento školský rok sme vďaka ústretoivosti nášho cirkevného zboru, presbyterstva a tímu šikovných učiteľov Evanjelickej sporej školy (EŠŠ) ponúkli našim deťom, rodičom a starým rodičom nový koncept služieb Božích (SB) – tzv. detské služby Božie. Tieto služby Božie pre deti budú bývať každú druhú nedeľu v mesiaci a budú súčasťou hlavných služieb Božích.

V rámci detských SB sa spieva vždy so sprievodom jednej triedy EŠŠ jedna pieseň, ktorú deti poznajú, učili sa ju na hodinách náboženstva a školských službách Božích a teraz ju chcú naučiť aj svojich rodičov a všetkých nás, ktorí chodíme do kostola. V rámci detských služieb Božích sa deti aj modlia (namiesto spievanej kolekty), čítajú biblické texty a zapájajú sa do celej úvodnej liturgie SB.

Myšlienka detských SB vznikla z podnetov, na základe ktorých sme vyrozumeli, že deti **chcú byť** v kostole, nie iba v nejakej triede, chcú sa reálne zúčastňovať na SB a vedieť, že kostol, okolo ktorého každý deň chodia do školy, je zároveň aj miestom, kde sú v nedeľu očakávané a vítané.

Pochopili sme, že ak si majú vytvoriť návyk chodiť do kostola, musia v ňom byť reálne prítomné a SB im musia byť natoľko zrozumiteľné, že si povedia – aha, kostol nie je len pre určitú vekovú kategóriu, ktorá vie čítať, spievať zo spevníka a správať sa nanajvýš dôstojne. Ale kostol – to miesto Božej prítomnosti – je aj pre nás, pre deti, ktoré občas vyrušujú a nevedia obsediť – ale aj napriek svojmu veku sedia s rodičmi v kostolných laviciach a vnímajú celú nedeľnú bohoslužobnú atmosféru.

A aj preto sme do časti SB pre deti zaradili bábkové divadlo – Jakubka a Agátku – ako ich my nazývame, našich najstálej-

ších a najvernejších malých besiedkarov. Vďaka pomoci mnohých ochotných ľudí sa nám podarilo pripraviť kulisy a ušiť oponu. Bábkym nám darovali naši priatelia z cirkevného zboru Our Saviors Lutheran Church, Naperville, Chicago, čím nás ešte viac povzbudili k tomu, aby sme sa deťom prihovárali rečou, ktorá ich dokáže zaujať. Divadlo ukončuje krátky prihovor (detská kázeň), kde sa zopakuje hlavná myšlienka nedeľnej bohoslužby, podchytená aj bábkovým divadlom.

Počas tretej piesne deti odchádzajú do auly Biblickej školy, kde majú pripravené tvorivé dielne, ktoré súvisia s nedeľnou témou, a malé občerstvenie. S prípravou tvorivých dielní nám pomáha tím našich gymnazistov a ochotní rodičia, ktorí majú radosť z toho, že nám v cirkevnom zbore rastie nová generácia veriacich ľudí.

Druhá časť SB je už tichšia, bez detí, v kostole však zostávajú rodičia a starí rodičia, ktorí počúvajú kázeň, oznamy a záverečnú liturgiu. Hlavná kázeň má misijný podtón a je zameraná na cieľovú skupinu nových ľudí, ktorých do kostola priviedlo práve to, že ich deti v ňom mohli vystupovať a aktívne sa podieľať na príprave celých SB.

Sme veľmi vďační a s pokorou vyznávame, že za všetko dobré ďakujeme predovšetkým Bohu, ktorý nás inšpiruje, motivuje, vyzbrojuje, dáva nám svojho Ducha (vietor do plachiet) a odvahu robiť nové veci – pre našich najmenších, deti, ktoré máme v EŠŠ, a rodičov, ktorí nám svoje deti zverujú, aby sme im zvestovali evanjelium – láskavým a prijateľným spôsobom.

Za všetkých, ktorí sa podieľajú na príprave detských SB,

NATÁLIA KACIANOVÁ

Andrej Sládkovič DCÉRKA A MAŤ

V slzách matička sedela,
často vzdychlo sa jej
a malé, útle dievčatko
vraví mamke svojej:

„Čo kropíš tými slzami
moje žlté vlasy?
Či vari visia nad nami,
mamička, zlé časy?“

Pritisnúc k srdcu vreleému
mať púčok ružový
a ústa k čielku bielemu,
dcérušku osloví:

„Otec tvoj nechce z hrobu vstať,
spod zelenej trávy:
a nevie, nevie tvoja mať,
čo svet z teba spraví!“

Svet má zbroje, tys' bez zbroja,
veľký svet, tys' malá:
a nevie, nevie mať tvoja,
komu ňa chovala!“

A slza v očiach dievčatka
teší plač materi
a potecha tečie sladká
z nevinných úst dcéry:

„Dobrí sa zlostných neboja,
čo by sa ich báli? –
Boh má zbroje, svet bez zbroja,
Boh veľký, svet malý!“

A dve ľubosti objímu
nádeje svet nový;
pritisne k srdcu vreleému
mať púčok ružový.

Báseň bola prvý raz uverejnená v Orle tatránskom III. 1847, č. 83, s. 657. Ľudovít Grossmann v Orle 1879, s. 222 uvádza, že báseň Sládkovič poslal do časopisu pre mládež Včelka, ktorá začala vychádzať r. 1851 v Humpolci za redakcie Jana Sluníčka, kde bola aj v 5. čísle druhého ročníka uverejnená po česky.

Text básne bol čoskoro i zhudobnený. Báseň sa teda často spievala spolu s inými národnými a ľudovými piesňami, ako to aj Ľudovít Grossmann opisuje, uvádzajúc zaujímavú príhodu zo Sládkovičovho života: „...prišiel raz Sládkovič, už ako radvanský farár, keď už dávno bol na tieto duchovné plody zapomnel, k tamojšiemu učiteľovi Fuchsovi, u nehož práve bol jeden suplikant. Tento chcejúc učiteľove dcéry zabaviť, dal sa do spevu rozličných národných piesní. Sládkovič jeho spev s obľubou poslúchal. Tu prišiel rad na pieseň, ktorú Sládkovič nikdy predtým nepočul a ktorá zvlášte upútala jeho pozornosť nielen svojou melódiou, ale ešte viacej svojím obsahom, ktorý sa mu známym zdal byť, bez toho, aby sa hneď v prvom okamžení bol mohol rozpamätať skade. Rozmýšľal teda a poznával, až sa konečne priznal svojmu vlastnému, už od rokov stratenému, teraz už slovenským obecnstvom jako miláček odchovanému a v rúchu krásnej melódie odenému dieťaťu. Bola to po prvý raz vo ‚Včelke‘, ktorú Sládkovič asnaď nikdy ani nevidel, v rúchu českom uverejnená pieseň ‚V slzách matička sedela‘. Že táto udalosť, ktorú mi sám Sládkovič rozprával, bola nielen milým prevkapaním pre nebožtíka, ale aj tou najlepšou kritikou na jeho duchovný výtvor, o tom ani hovoriť netreba.“

RANNÁ MODLITBA V JESENI

Karol Kuzmány

Zrána nakloň, Hospodine, ku mne svoje ucho,
zrána prijmi slová mojej oslavy,
lebo hneď zrána túži duša moja po Tebe;
a piesňou novou budem Ťa chváliť.

Dobrý si, dobrý, Bože môj,
a skutky Tvoje sú dobré ako sama láska!
Noc obklúčila ma temnom ako hriechom,
zármutok zovrel mi dušu.

Ty si však hľadel cez tmu ako cez svetlo,
ako svieca oko Tvoje žiarilo,
aj opatroval si ma v noci ako otec,
či ako matka dieťa na svojom lone:

Spal som,
chladnovlasé sny ma navštívili,
stáby anjeli hrali sa v mojej hrudi.
Dobrý si, dobrý, Bože môj!

Veľmi si dobrý, sláva Ti!
Spalo slnko za žltými horami,
no už zbudilo sa zo spánku,
zbudilo sa, už oči otvára
a zraky jeho bystré iskria oblohou.

Ale k nám na zem už prikročila jeseň,
obličaj hmlou má zahalený ako závojom,
smutno znie jej ranná pieseň,
líca skropuje jej zármutok,
dobrý jej otec, rok, už je vetčný,
zhrbený už kráča pod bremenom svojich dní,
ona však prináša mu hojné, dobré dary,
tají zármutok, radosť má v očiach,
veselosť na jazyku – a takto hovorí:

Hľa, zrelé ovocie, hľa, dobré hrozno...
a podpiera ho v chôdzi ustatej;
tuláckym krokom ide on horami a hájmi,
slzavým okom stromy objíma
a vzdychajúc lká:
Ja odchádzam, ale Boh bude s vami!

I zarmúti to jeseň, dcéru jeho,
ale on ďalej s plačom hľadá dolinami,
v toku potokov spoznáva svoju púť,
prudko cieliacu do mora minulosti.
Podobám sa mu, Bože môj!
Tiež idem a tiež starnem postupne.
Kroky moje budú neisté,
zbelejú moje vlasy,
zhrbí sa mi chrbát pod ťarchou dní,
Ty však, ó Hospodine, neopúšťaj ma!

Ty budeš riadiť moje kroky šetrne,
až kým poučím nové pokolenia o Tebe
a tiež im poviem:
Ja odchádzam, ale Boh bude s vami,
Boh s vami zostáva!

Veruže, Bože, ty vekom neochabuješ,
Tvoje roky nikdy neprestanú,
zostávaš silný v moci svojej naveky!

Ako sa nahor vznáša lastovička,
nahor sa vznáša a liece navôkol,
štebotajúc sa clivo spytuje:
Kde si, kde, vlasť moja trvalá,
ty vytúžené miesto spočinutia?

I ja takto sa pozdvihujem v duši,
lebo tá nezná trvalého pokoja.
Kdeže si, Hospodine, Bože môj?
A kde je moja vlasť, tá domovina večná?
Po tebe túžim, taká vlasť.

Bože, Ty dávaš spoznať svoje zaslúbenia,
dávaš ich spoznať hľadajúcemu,
tomu, ktorý hľadá pravdu Tvojho zákona:
Nuž budem plniť zákon Tvoj, kým žijem,
a oslavovať meno Tvoje naveky!

Keď v októbri pred osemdesiatimi rokmi

LUBOMÍR FELDEK

Keď v októbri pred osemdesiatimi rokmi bol v Žiline posvätený nový evanjelický kostol, Boh to zariadil tak, že prvý krstný úkon, čo sa v ňom konal, bol môj krst: krstil ma pán farár – neskorší pán biskup – Fedor Ruppeldt. V tomto kostole som bol neskôr aj confirmovaný a pán farár Vladimír Marenčiak mi na confirmačný list vybral citát: „Z milosti Božej som, čo som, a Jeho milosť nebola vo mne daromná.“ Je to z 10. verša 15. kapitoly 1. listu apoštola Pavla Korinťanom. Nuž, keďže apoštol Pavol bol nielen apoštol, ale aj básnik, a keďže v 13. kapitole toho 1. listu Korinťanom je hymna lásky – jedna z najkrajších básní, aké kedy boli napísané, dovoľujem si, vážený a milý žilinský evanjelický zbor, pozdraviť Vás aj Váš kostol – pri vzácnej príležitosti jeho osemdesiatych narodenín – tou hymnou lásky od apoštola Pavla, ktorú som takto prebásnil do slovenčiny:

HYMNA LÁSKY

A hoci by som vládol ľudským aj anjelským slovom –
keby som lásku nemal, ani láska mňa,
bol by som iba rozcvendžaným kovom,
bol by som iba zvon, čo vyzvára.

A hoci by som prorokovať vedel
a všetkým tajomstvám sa dotkol dna,
hoci by som sa vyznal v každej vede
a bola vo mne viera ohromná,
čo hory preniesť môže,
nič mi to nepomôže,
keby som lásku nemal, ani láska mňa.

A hoci by som rozdal všetko svoje zbožie
aj svoje telo hodil do ohňa,
nič mi to nepomôže,
keby som lásku nemal, ani láska mňa.

Láska je trpezlivá,
láska je dobrotivá,
láska sa nenadáva,
bez závidy sa díva,
nie je neslušná,
nie je sebecká,
neobviňuje krivo
a nespráva sa divo,
nad krivdou nezaplesá,
len z pravdy raduje sa
a všetko znáša,

vieru vždy nájde,
pretrpí všetko,
ne stráca nádej.

Láska, tá nikdy neprestane.
Len z proroctiev nič neostane.
Len slová zmĺknu v tíšine
a poznanie sa pomínie.

Je iba čiastočné, čo vieme,
je čiastočné, čo predpovieme,
ale keď príde dokonalé,
to čiastočné sa rozplynie.

Keď som bol ešte dieťa,
vravel som ako dieťa,
myslel som ako dieťa,
na svojom ako dieťa stál –
ale keď som sa mužom stal,
som detské zvyky zanechal.

Čo teraz vidíme, sú obrazy,
sú to len zrkadlové odrazy,
všetko je ako skryté za opar –
no raz to uvidíme tvárou v tvár.

Čo teraz viem, je iba malá čiastka.
A budem vedieť až tam, v oblakoch,
čo o mne vedel doteraz len Boh.
Teraz však zostáva mi viera, nádej, láska,
ale láska
je najväčšia z tých troch.

Hymnu lásky v podaní básnika Lubomíra Feldeka
predniesla v žilinskom evanjelickom kostole

Oľga Kaňuchová, zborová farárka,

na slávnostných službách Božích, ktoré sa konali

9. októbra 2016 z príležitosti 80. výročia posvätenia chrámu.

Na službách Božích kázal Slavomír Sabol, biskup VD ECAV.

Uskutočnilo sa aj spomienkové stretnutie pri hrobe
budovateľa kostola, žilinského evanjelického farára Fedora Ruppeldta,
prednáškové popoludnie a celý rad ďalších spomienkových podujatí.

„Žilinou vanul Boží Duch,“

napísal o slávnostnom dni Marián Kaňuch, senior TUS ECAV.

Žena dobrá, dobrý díl jest

7. marca 2016 uplynulo sedemdesiat rokov od smútočnej rozlúčky s Aničkou Hroboňovou, rod. Štarkovou, tajomníčkou Živeny v Martine, manželkou Jána Vladimíra Hroboňa,

v dobrom známeho slovenského evanjelického a. v. farára, publicistu, spisovateľa a prekladateľa. V rodine Hroboňovcov sa narodili traja synovia: Ján Bohdan, evanjelický farár, ktorý sa mimoriadne zaslúžil o obnovu duchovného života v Martine, doc. Miloš, známy lekár v Prahe, a Dušan, právnik v Bratislave. S Aničkou Hroboňovou sa rozlúčila Oľga Ruppeltdová-Šimková, manželka Fedora Ruppeltda, dlhoročná riaditeľka Živeniných škôl v Martine.

Jej veľmi peknú spomienkovú stať, napísanú na požiadanie Zory Jesenskej, uverejnil časopis Živena v roku 1946.

Za Aničkou Hroboňovou-Štarkovou

OLGA RUPPELDTOVÁ-ŠIMKOVÁ

Odišla nám vzácna, dobrá žena. Keď sme ju v Martine 7. marca t. r. odprevádzali na poslednej ceste, bola nám všetkým na myslí otázka: prečo práve ona, v mladom ešte veku, plná elánu, chuti do života i práce, plná optimizmu, taká potrebná rodine, kruhu bližších i ďalších známych, nášmu ženskému svetu, národu... Prečo?

Ak najkrajšou náplňou života je láska a ak sa láska meria obeťami, možno že Anička Hroboňová-Štarková už vyplnila svoje poslanie.

Rozpomíname sa na jej príchod do Živeny. Bolo to v roku 1927. Priviedli sme si ju mladú, veľmi mladú na tú prácu, ktorú sme jej mali zveriť. Ale pán radca Mareš, – ktorého silná vôľa a presvedčajúca dobrotivosť vedela nám priam vsugerovať dôveru v úspech každého podnikania, ktoré má za podklad úprimnú snahu za dobrou vecou, lásku k nej a radosť z práce, – nás uistoval, že slečna Štarková to dokáže.

A Anička Štarková, sekretárka ústredného výboru Živeny, dokázala viac, ako sme si mohli žiadať. Mala všetky predpoklady stať sa významnou pracovníčkou spolku, stať sa jednou z jeho hybných síl.

Z domu priniesla si tradičný úprimný záujem o veci národné a vreľý vzťah k všetkému, čo sa týkalo nášho verejného života. Jej bystrý, inteligentný duch pod vedením pána radcu Mareša rýchlo zrel, obohacoval sa skúsenosťami a naučil sa z nich čerpať – nie pre seba, ale pre našu Živenu, pre Slovenky, zgrupované okolo bohatého pracovného programu.

Bolo dojemné vidieť staručkú pani Šoltésiovú, belovlasého pána radcu Mareša a medzi nimi mladú sekretárku, ako rokujú, debatujú o úlohách nášho spolku, o jeho pracovných prostriedkoch, o organizačných reformách v Živene, ktorá sa práve v tých časoch začala zriaďovať do pracovných okresov. Tie predsednícke schôdzky – či už u Halašov, či neskoršie v Sociálnom dome Živeny – boli radosným dôkazom, že i generácie si môžu dokonale rozumieť, ak ich spája spoločný ideál – a ten sme v Živene mali všetci. Život sa denne mení, ale ideály, tie pravé, ostávajú. V ich službách by sa mali stretnúť a nájsť vždy múdrosť skúsených s elánom mladých. Takáto spoločná práca dala Živene onedlho káder dobrých pracovníčok po celom Slovensku a dovedla Živenu na vrchol jej rozmachu.

V mladom našom ženskom svete bola v tie časy, na prahu prvej Československej republiky, úprimná, čistá túžba po aktivite z národného idealizmu, živeného po toľké desaťročia našimi predkami, prýštiaca snaha prispievať podľa najlepších možností a schopností na budovanie vytúženého slobodného domova národného. Nešlo o kariéru, o popularitu, o dobré existenčné podmienky, šlo o ideálnu, nezištnú túžbu urobiť kúsok dobrej práce za národ. Takouto idealistkou bola aj Anička Štarková. Práca v Živene bola jej drahou povinnosťou. Bola hrdá, že sa dostala na toto miesto, i keď jej, absolventke obchodnej akadémie s výborným vysvedčením, núkali sa omnoho výhodnejšie miesta.

Jej idealizmus bol šťastne dopĺňaný praktickým zmyslom, skúsenosťami v drobných každodenných prácach. Dokázala to i v práci organizačnej, ale najmä keď išlo o konkrétnu prácu ľudovýchovnú a sociálnu. Takto pomáhala Živene vychovávať slovenskú ženu – tú z ľudu, ale aj Slovenku-inteligentku – pre každodenný život, no i pre vzácne chvíle, keď si človek akosi slávnostne uvedomuje, že patrí i širšiemu kruhu, má k nemu záväzky a svätú povinnosť ich aj plniť.

Mala dušu plnú jasú, životný optimizmus z nej sálal, rozdávala ho každému, kto ho potreboval. Vyhýbala sa malichernostiam, pozvňasala sa nad maličkosti, ktoré tak často strpcujú život priemernému človeku. Mala vrelý vzťah k ľuďom, pomáhala im, kde mohla. Možno práve preto, že tak mnoho myslevala na starosti iných, nemala čas myslieť na svoje vlastné. Neuvedomovala si ich, preto jej nepridávali krásy na čelo, ani mrzutosti do duše.

Vedela, čo chcela, videla jasne svoj program aj program Živeny, vedela, že skutočný úspech môže mať len práca statočná, vytrvalá. To dodávalo jej vystupovaniu určitosti, istej energie, ktorú spájala s láskavosťou. Svojou nehlúčnou, a predsa živou povahou získavala si známych, spolupracovníkov, jednotlivcov i úrady. Odbory Živeny vždy ju s radosťou prijímali, keď k nim zavítala. Prinášala so sebou vzpruhu, obodrenie, praktické rady v administratíve

a práci organizačnej, podnety k práci kultúrnej a sociálnej, vyrovnávala nedorozumenia, utvárala srdečný pomer medzi ústredím a členstvom Živeny. Živým slovom i tlačou, v prednáškach, článkoch, ročných správach spolku zachytávala a hodnotila prácu Živeny a jej popredných pracovníkov. Milá brožúra Živeny k 75. narodeninám pána radcu Mareša je tiež jej dielom.

A vari každá jej práca mala úspech, lebo ju konala s láskou. Práca bola Aničke Štarkovej nielen zmyslom života, bola jej potrebou, radosťou. Len tak pochopíme, ako mohla toľko pracovať pri všetkej svojej telesnej krehkosti.

Skoro štvrtinu života venovala Živene, ústrediu i martinskému odboru. Ale vídali sme ju aj inde. Bola členkou učiteľského odboru Štefánikovho ústavu (škola pre sociálno-zdravotnú starostlivosť), kde sa vplyv jej šlachetnej povahy krásne uplatňoval. Bola dobrým duchom Sociálneho domu Živeny, kde mládež – najmenšia i väčšia – ju radostne vítala, keď prechádzala jej miestnosťami, veď prinášala vždy milý úsmev, dobré slovo, dobrú radu, dobrý skutok.

Keď po vyše deviatich rokoch odchádzala zo Živeny, aby si založila vlastnú domácnosť, vlastný rodinný kozub, cítili sme, že strácame v nej mnoho. Krásne vlastnosti ženy, ktoré urobili z Aničky Štarkovej takú vzácnu pracovníčku v našej Živene, určili jej stať sa dobrou družkou muža-kňaza Jána Vladimíra Hroboňa a vzornou matkou trom synčekom. Zakotvila na slovenskom východe, ale v myšlienkach bola do konca pri svojej Živene. Dúfali sme, že sa nám raz vráti, že sa dostane bližšie k Martinu, k ústrediu. Prišla, ale už len hľadať zdravie. Nenašla ho. Keď sme si mysleli, že prekonala najhoršie, že prekonala krízu, prišiel nečakane koniec.

Mnohým ľuďom sa stavajú sochy. Ale ani z najušľachtilejšieho diela umelca nesála už sila osobnosti predstavovaného. Možno sa skôr dosiahne pomník, ktorý staviame vo svojich myšliach. Vystavme ho aj Aničke Hroboňovej-Štarkovej. Pestujme jej pamiatku, jej príklad, vzor, vzor šlachetnej, dobrej, vzácnej Slovenky.

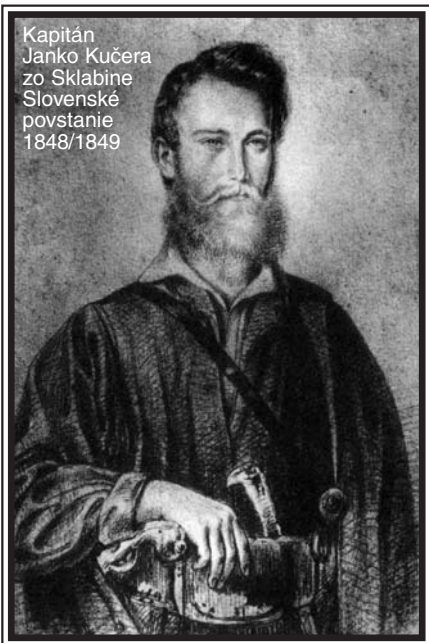
Sláva šľachetným IV

Pod týmto názvom, ktorý odkazuje na jedinečnú pieseň Karola Kuzmányho Kto za pravdu horí, sa od roku 2010 v Liptovskom Mikuláši zásluhou Spolku Martina Rázusa, a to každé dva roky, uskutočňuje pozoruhodné podujatie, ktoré si postupne formuje nielen svoju „tvár“, ale i svoje „srdce“. Zameriava sa na významné jubileá osobností, ktoré si oficiálne slovenské inštitúcie nevšímajú alebo nemajú dostatok síl a prostriedkov na ich dôstojné pripomenutie. Príkladom môžu byť všetky štyri podujatia Sláva šľachetným, ktoré Slovensku pripomenuli ochrancov Slovenska Scota Viatora, Björnstjerne Björnsona, ale i domácich milovníkov a apoštolov šľachetnosti, Jur Janošík napríklad, ale i Martina Rázusa, Ludovíta Šenšela, Samuela Štefana Osuského, Pavla Neckára, ktorí sa narodili v roku 1888, ako aj slovenských orientalistov alebo vzácné slovenské ženy, napríklad Elenu Maróthy-Šoltésiovú.

V roku 2016 Spolok Martina Rázusa prostredníctvom podujatia Sláva šľachetným IV, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 23. 9. – 25. 9. 2016, veľmi obetavo a úspešne slovenskej kultúrnej verejnosti pripomenul nedocenené osobnosti slovenských dejín, akými boli kapitáni a ďalší významní účastníci Slovenského povstania 1848/49 (Janko Francisci, Štefan Marko Daxner, Michal Miloslav Bakulíny, Janko Král, Janko Kučera, Ján Baltazár Jesenský-Gašparé, Ďurko Langsfeld a ďalší), ako aj osobnosti, ktoré sa postavili do boja za slobodu národa a vlasti: vojenských duchovných v priebehu 1. aj 2. svetovej vojny, vospolok sú slabo pripomínaní a docenovaní.

Aj v tomto roku, ako v rokoch uplynulých, Slávu šľachetným jedinečne správať zali s nadšením pripravené duchovno-umelecké podujatia, opäť vyšiel zborník i Miscellanea, a opäť podujatie

Kapitán
Janko Kučera
zo Sklabine
Slovenské
povstanie
1848/1849

završili slávnostné služby Božie, ktoré zakaždým zvestujú, že Sláva šľachetným má právom významný kresťansko-evanjelický a reformačný akcent: poukazuje nielen na to, že slovenské evanjelictvo sa významne, s láskou a verne zaslúžilo o Slovensko a Slovákov, o ich národnú emancipáciu, ale zdôrazňuje aj jej kresťanský pôvod, založený na Biblii svätej: Sláva šľachetným je vlastne básnický zvestovaný Evanjelium Ježiša Krista. Kde je Evanjelium, tam je svetlo: zvesť o Evanjeliu v životoch a konaní šľachetných je hlavnou a dobre viditeľnou líniou v podujatí Sláva šľachetných. Vysoko ju oceňujem a s nadšením podporujem. Hovorí mi z duše, je chýbajúcim slovom na čase. Bez nej by slovenské evanjelictvo bolo omnoho chudobnejšie: nepoznalo by samo seba, svoj pôvod a najlepšie duchovné sily.

(MK)

ROK JURAJA TURZA V ŽILINSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI

V uplynulých dňoch sa v Turci v rámci Roka Juraja Turza v evanjelických kostoloch v Necpaloch (15. 10. 2016) a v Krpelanoch (23. 10. 2016) uskutočnili nádherné spomienkové programy – v Necpaloch skôr akademické, v Krpelanoch skôr ľudové, obe však jedinečné, spojené s nadchádzajúcim 400. výročím úmrtia palatína Juraja Turza (26. 12. 2016), hrdinského bojovníka proti nájazdom Osmanskej ríše, víťaza pri Stoličnom Belehrade, organizátora Žilinskej synody a zakladateľa Evanjelickej a. v. cirkvi na území hornouhorských (slovenských) stolic, zástancu Slovákov – s rešpektom voči „naši nácii slovenské“.

Turzo sa usiloval brániť Reformáciu a protestantizmus. Vykonal mnohé, aby sa mohol rozvíjať. Založil latinské evanjelické gymnázium v Bytči, prví evanjelickí biskupi boli jeho blízkymi spolupracovníkmi, intenzívne komunikoval s Wittenbergom (Turzov syn Imrich bol rektorom wittenberskej univerzity) a s manželkou Alžbetou Coborovou pomohol v roku 1612 vydať Malý katechizmus Martina Luthera (známy je ako K 1612, respektíve Katechizmus „troch superintendentov“).

Protireformácii sa však počas 17. storočia podarilo Turzovo dielo zvrátiť. Väčšina hornouhorskej šľachty konvertovala a počet evanjelikov v hornom Uhorsku v dôsledku známeho „cuius regio eius regio“ významne poklesol. Nepomohol meč: stavovské povstania riešenie nepriniesli.

Napriek tomu Turzovo reformačné úsilie pretrvalo, a to v piesňach a modlitbách. Významne sa o to zaslúžila najmladšia Turzova dcéra Anna s manželom Jánom Suňogom, pánom z Budatína. Na panstve, ktoré Suňogovci vlastnili v Bielsku, prichýlili v roku 1626 z Valašského Meziříčí vyhnaného exulanta – vynikajúceho hymnológa a modlitebníka Juraja Tranovského. Po zákaze evanjelickej viery v Bielsku museli mesto evanjelici Suňogovci v roku 1629 spolu s Tranovským opustiť. Pozvali ho na svoje panstvá na území Slovenska: na Oravský hrad, neskôr sa pričínili o jeho knážsky úrad v Liptovskom Mikuláši. A zvlášť o to, aby mohol na Slovensku dokončiť svetoznáme diela v jazyku „domáciach viery“ – s Tranovským povedané v „naši milé řeči slovenské“: knihu modlitieb Phiala odamentorum (1635) a spevník, kancionál Cithara sanctorum (1636). Nielen o prípravu týchto kníh, ale aj o ich vydanie v Levoči sa mimoriadne zaslúžila práve Anna Turzová s manželom Jánom.

Cithara sanctorum je najvydáwanejšou slovenskou knihou. Vyšla najmenej 215-krát. Pomohla evanjelikom vytrvať vo viere až do súčasnosti. Pričinila sa s pomocou Božou o záchranu Reformácie. Piesne Cithary sa spievajú dodnes.

S istým zjednodušením možno povedať, že reformačné dielo Juraja Turza nezahynulo. Aj zásluhou jeho dcéry dcéry Anny a zaťa Jána Suňoga: v nadsčasovej ochrane Juraja Tranovského mohlo pretrvať po dnešné časy.

Bez Suňogovcov – Turzových detí – by Slovensko nemalo Juraja Tranovského.

Nemalo by Citharu sanctorum, ktorá pomáhalá nachádzať a žiť Evanjelium a pričínila sa o jazyk a národ.

V spevoch pomohla prežiť ťažké časy.

(M K)

UDALOSTI V NAŠOM CIRKEVNOM ZBORE V MARCI AŽ OKTÓBRI 2016

- ❑ Pôstny modlitebný týždeň sme mali v dňoch 14. – 18. 3. 2016 každý večer o 18.00 h. Téma: Kto nám vládne (Józua).
- ❑ 22. marca 2016 sa uskutočnila školská pôstna akadémia „Ludia na úteku“. Začala sa školskými službami Božími v kostole a pokračovala besedou s prof. V. Krčmérym v Biblickej škole.
- ❑ Stretnutie Turčianskej mládeže bolo 1. apríla 2016 v aule Biblickej školy. Téma: Duchovná výzva. Božie slovo: Ján Hroboň.
- ❑ 3. apríla bol vo Vrútkach seniorálny konvent, na ktorom sa zúčastnili aj zvolení zástupcovia nášho cirkevného zboru.
- ❑ 9. apríla bolo v sále OSBD Martin-Sever seniorátne stretnutie detí.
- ❑ 10. apríla sme venovali offeru pre utečencov, ktorá bola 695,40 eur. Srdečne všetkým ďakujeme.
- ❑ 13. – 14. apríla sa konali evanjelizačné večery Pro Christ v cirkevnom zbere v Záturčí. Zúčastnilo sa na nich aj niekoľko bratov a sestier z nášho cirkevného zboru.
- ❑ 30. apríla sa v Kremnici konalo 11. valné zhromaždenie Spoločenstva evanjelických žien.
- ❑ 6. – 8. mája 2016 sa v Prešove uskutočnila Konferencia Slovenského evanjelizačného strediska na tému „Už nikdy smädný“.
- ❑ Radosný večer martinských evanjelikov sme mali v sobotu 14. mája 2016. Sme vďační za požehnané podujatie a všetkým, ktorí ho s láskou pripravili.
- ❑ 22. mája sa konala slávnosť konfirmácie počas hlavných služieb Božích. Brat farár Milan Kubík konfirmoval 33 konfirmandov. Skúška bola v sobotu 21. 5. 2016.
- ❑ 29. mája sa konalo v cirkevnom zbere vo Vrútkach Stretnutie žien Turčianskeho seniorátu. Prednáškou „Princípy evanjelickej výchovy a vzdelávania“ poslúžila sestra farárka Janka Bosáková.
- ❑ 1. – 2. júla sme mali Noc modlitieb, kde sme sa modlili za cirkevný zbor, cirkev, aj za nás samotných. Noc modlitieb sme zakončili Večerou Pánovou v kostole. Témou boli biblické texty: 1Tes 5, 16 – 18 a 1Pt 2, 17.
- ❑ 6. júla sa v Békešskej Čabe konali V. evanjelické cirkevné dni. Zázjazd pokračoval v Budapešti X. stretnutím kresťanov strednej a východnej Európy.
- ❑ Evanjelický víkend:
Deň detí Evanjelickej spojenej školy 4. 6. 2016 bol spojený s evanjelickým víkendom nášho cirkevného zboru. Bol pripravený pestrý program, guláš a iné občerstvenie. Stretnutie Turčianskej mládeže bolo tiež 4. 6. 2016 na školskom dvore ESS. S programom vystúpil mládežnícky spevokol Eagles' Wings z Our Saviour's Lutheran Church, Naperville, ILL, USA. Výkladom na tému „Služba“ poslúžil Jozef Sopoliga, riaditeľ ESS. Večer 4. 6. pokračoval na školskom dvore ESS programom, na ktorom vystúpili martinské hudobné skupiny DeArt – progresívny folk-rock a Norris akapela – folk-rock. Evanjelický víkend pokračoval v nedeľu hlavnými službami Božími na Memorandovom námestí. Vystúpil mládežnícky spevokol Eagles' Wings, zborový spevokol a školská kapela. Kázňou poslúžil brat farár Milan Kubík.
- ❑ Od 22. 5. 2016 sa začali stretávať o 8.00 h. každú tretiu nedeľu v mesiaci naše sestry. Inšpirovali ich muži, ktorí sa už od februára stretávajú každú druhú nedeľu pri Božom slove a spoločných raňajkách o 7.00 h.
- ❑ V júni sme zrekonštruovali farský dvor položením dlažby a úpravou terénu a namontovali sme posuvnú bránu. Ďakujeme bratovi kostolníkovi a všetkým ochotným brigádnikom, ktorí pomohli pri týchto prácach.
- ❑ 31. augusta ukončila v našom cirkevnom zbere pracovný pomer pracovníčka s deťmi Andrea Hybenová. Vydala sa a odišla bývať so svojím manželom do Žiliny. Prajeme jej v manželstve a na novom pôsobisku veľa Božieho požehnanja.
- ❑ 4. septembra sme mali slávnostné služby Božie Veni Sancte pri príležitosti začiatku školského roka. Kázal brat farár Milan Kubík na tému „Ako začať?“
- ❑ 4. septembra sa tiež v Poprade uskutočnil Dištriktuálny deň VD ECAV. Téma: Čo ma drží nad vodou.

- ❑ 10. septembra bol 3. deň evanjelickej zborovej diakonie. Pripravila ho sestra Lenka Taškárová so svojimi spolupracovníkmi.
- ❑ 1. októbra sa uskutočnila púť martinských evanjelikov do Necpál. Pripomenuli sme si dobu, keď naši predkovia chodili do Necpál na služby Božie aj pešo. Zastavili sme sa v kostole sv. Heleny v Dražkovciach a v kostole sv. Margity v Turčianskom Jasene. V kostoloch nám brat Miloš Kovačka poslúžil prednáškami o histórii kostolov a vtedajšej doby. Tiež sme spievali nábožné piesne. V Necpáloch nám naše kuchárky pripravili chutný guláš. Púť absolvovalo okolo 50 cirkevníkov.
- ❑ 9. októbra sme mali Poďakovanie za úrody zeme. Na začiatku hlavných služieb Božích mali naše deti z detskej besiedky a ESŠ kázeň a ďalší program. Kázňou poslúžila sestra školská farárka Natália Kacianová. Program pripravili deti a učiteľia z ESŠ. Deti

potom odišli na tvorivé dielne a služby Božie pokračovali pre rodičov a ostatných v kostole, kde kázala sestra kaplánka Slávka Danielová.

- ❑ 15. októbra bolo v evanjelickej kostole v Prievidzi Seniorátne stretnutie mužov TUS. Téma: Keď som sa stal mužom, zanechal som detské spôsoby (1K 13, 11).
- ❑ 20. októbra sme mali v rámci biblickej hodiny prednášku „Proces starnutia“, ktorou poslúžila sestra Mgr. Katarína Šoltéssová, PhD., z evanjelickej diakonie z Bratislavy.
- ❑ Pamiatku zosnulých sme zasvätili 30. októbra na službách Božích spomienkou na našich zosnulých v uplynulom roku a v utork 1. novembra službami Božími v Dražkovciach a na Bystričke.
- ❑ Pamiatku reformácie sme si uctili večer 31. októbra. Kázal brat farár Marek Szabo z Príboviec a náš brat farár Milan Kubík poslúžil zvesťou Božieho slova v Príbovciach.

LETNÉ TÁBORY A KURZY

J – kemp: 4. – 8. júl: denný tábor pre 11 – 14-ročných v Martine. Organizátor: Biblická škola a cirkevný zbor Hales Corner Lutheran Church, Wisconsin. Počet účastníkov: 60

Letná biblická škola pre materskú školu: 4. – 8. júl. Organizátor: Evanjelická materská škola a Lutheran Church St. Andrews, MN.

Letná biblická škola pre deti: 11. – 15. 7. 2016, Martin. Organizátori: Biblická škola, Grace Lutheran Church, Naperville, Illinois a Hales Corner Lutheran Church, Wisconsin. Počet účastníkov: 200 detí od 4 – 6 rokov.

Kemp pre budúcich prvákov Evanjelického gymnázia: 11. – 22. júl, zoznamovací tábor vedený mladými lektormi z New Heights Church, Washington, USA, triednymi učiteľmi 2 nových tried. Miesto: Novof na Orave. Počet účastníkov: 40.

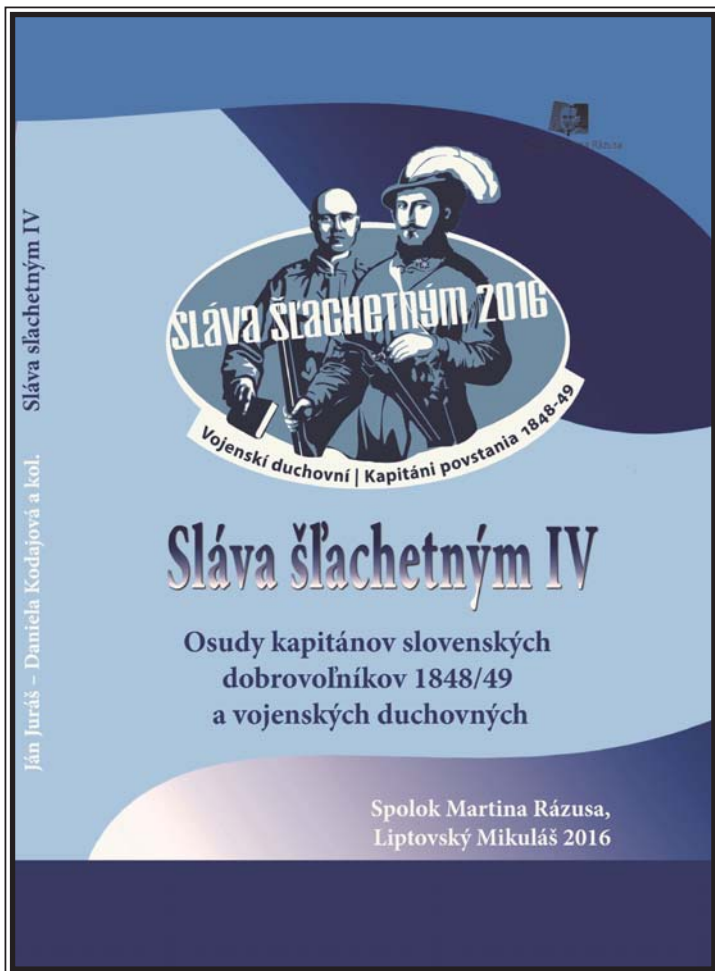
Konverzačný kurz anglického jazyka: 11. – 22. júl. Organizátori: Biblická škola a New Heights Church, WA. Počet účastníkov: 90.

Biblický detský denný tábor: 18. – 22. 7. 2016 v Martine. Téma: Hľadači pokladov, vedúca táboru: Andrea Hybenová, počet detí: 60.

Biblický mládežnícky tábor: 8. – 13. 8. 2016 vo Veľkom Slavkove. Vedúci. Milan Bruncko ml., Milan Kubík, zborový farár. Téma: Človek, ktorý stojí vedome pred svojim Bohom. Počet mládežníkov: 30.

Hokejový kresťanský kemp pre mladých hokejistov od 6 do 15 rokov, 24. – 29. júla v Martine (zimný štadión a hotel Viktória). Organizátori a sponzori z Kanady, USA a zo Slovenska; pomáhali aj mládežníci nášho cirkevného zboru. Počet účastníkov: 50 detí zo Slovenska, Čiech a z USA.

PRIPRAVILA KATARÍNA PLŽOVÁ

MARTINSKÝ EVANJELIK

Časopis Evanjelického a. v. cirkevného zboru v Martine.

Redakčná rada:

Milan Kubík, Peter Ďurík, Miloš Kovačka,

Katarína Pížová, Alžbeta Stančevová-Kátlovská, Hedwiga Tkáčová-Hennelová

Vychádza šesťkrát do roka.

Redakcia a administrácia: Ev. a. v. farský úrad v Martine, Memorandové námestie

www.ecavmt.sk, www.bsmt.sk, www.ezsmt.sk

Registračné číslo: FKOMT 94/01176